

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Čerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. sep-
tembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojškim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primorski dnevnik

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.200 lir - Leto XLVII. št. 128 (13.958)

Trst, petek, 12. julija 1991

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418
GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723
Fax 0481/532958
CEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190
Fax 0432/730462

Da bi na najboljši način izkoristili trimesečni moratorij

Intenzivni politični napor Slovenije za mirno in sporazumno reševanje krize

Stopnjuje se sistematični napad na slovensko gospodarstvo v drugih republikah

RADO GRUDEN

LJUBLJANA — Po sprejetju brionske deklaracije v slovenski skupščini se je včeraj že začelo intenzivno politično delovanje, da bi trimesečni moratorij na najboljši način izkoristili in storili vse potrebno, da končno pride do dogovarjanja o vseh perečih problemih, ki zadevajo jugoslovansko krizo in z njo povezano osamosvojitve Slovenije.

Včeraj je zasedalo slovensko predsedstvo, ki je obravnavalo predvsem sklic današnjega zasedanja zveznega predsedstva in pa zaplete v zvezi s prihodom predhodnice tujih opazovalcev Evropske skupnosti. Slovensko predsedstvo je bilo začudeno, ker je današnja seja predsedstva SFRJ v bistvu proceduralnega značaja in na dnevnem redu sploh ni razgovorov o upoštevanju brionske deklaracije. To očitno kaže, da se zvezno predsedstvo še ne namerava ukvarjati z najvažnejšimi problemi in svoje sile usmerja na druga področja. Za Slovenijo je bilo precej sporno tudi mesto zasedanja.

Beograd po mnenju slovenskih politikov ni najbolj primeren in so zato predlagali, naj bo srečanje na Brionih. S tem je povezana tudi udeležba dr. Drnovška na zasedanju. V Beograd slovenski član zveznega predsedstva gotovo ne bo odpotoval, medtem ko je mnogo bolj verjetno njegovo sodelovanje, ko bi bilo zasedanje na Brionih.

Slovenija se tudi zavzema, da bi se takoj začeli konkretni pogovori s predsedniki drugih republik o izvajanju brionske deklaracije. Na teh pogovorih naj bi sodeloval tudi predsednik zvezne vlade in člani zveznega predsedstva.

Kar pa zadeva tuje opazovalce, so včeraj ves dan potekali tesni stiki med Beogradom in Ljubljano, da bi le dosegli, da letalo z opazovalci pristane na brniškem letališču, ki je še vedno zaprto za civilni promet in bo tako še nekaj dni, ker morajo - tako trdijo zvezne oblasti za civilno letalstvo - opraviti še kalibražo tehničnih naprav na letališču Brnik. Beograd je skušal na vse načine tudi ovirati prihod opa-

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Predhodnica evropskih opazovalcev se je sestala s slovenskim vodstvom

LJUBLJANA — »Zvezna uprava kontrole letenja se nas je naposled usmilila in dovolila pristank na nizozemskega letala«, je na tiskovni konferenci Jelko Kacin najprej pokomentiral obisk skupine predstavnikov dvanajsterice, ki je prišla v Ljubljano, da se dogovori o tehničnih podrobnostih, še zlasti o tem, kdo, kdaj in kje naj bi podpisali brionsko deklaracijo, pa tudi o tem, kdo bo kril stroške opazovalne misije. Slovenska stran, ki sta jo zastopala ministra Dimitrij Rupel in Janez Janša, je ponudila, da krije stroške prehrane, prenočišča in drugega, kar bodo

opazovalci potrebovali pri svojem delu.

Kdaj bodo evropski opazovalci prispeli v Slovenijo, je odvisno od podpisa brionske deklaracije. Slovenija je tista, ki je takšen način mednarodnega posredovanja zahtevala in vztrajala pri tem, da pride do njega čimprej. Dejstvo, da je bil prihod evropskih gostov do zadnjega v negotovosti, pa so po Kacinovih besedah odposlanci dvanajsterice komentirali z izjavo, da so bili pač zelo vztrajni in da so na koncu svojemu letalu le odprli prosto pot do Brnika.

Ker se bodo pogovori še nadaljevali, vodja predhodnice opa-

zovalcev Evropske skupnosti nizozemski minister brez listnice Kroner ni bil sinoči pripravljen dati izjav o uspešnosti dveipolurnega srečanja z zunanjim ministrom Ruplom, obrambnim ministrom Janšo in ministrom za informiranje Kacinom. Dejal je, da tudi še ni odločeno, ali bo sedež opazovalne misije res v Zagrebu, kot to nekateri vztrajno trdijo, ni pa želel komentirati dejstva, da jugoslovansko predsedstvo še ni razpravljalo o brionskih dokumentih. Zunanji minister Rupel pa je izjavil, da so se s tekstom memoranduma o razumevanju strinjali.

Širi se tudi vest, da je dogodek tokrat naperejen proti Cossigi

Primer Ustica se ponovno odpira Med ostanki letala tudi raketa?

RIM — Afera Ustica se ponovno odpira z dramatično vrsto vprašanj, na katera doslej še ni bilo pravega odgovora. Že v sredo se je začela širiti vest, da so na dnu morja, na kraju, kjer so še ostanki letala, ki je strmoglavilo pred enajstimi leti, zasledili ostanke rakete. Včeraj se je vest bliskovito razširila s pomočjo sredstev obveščanja in začele so prihajati najrazličnejše izjave o tem, kaj so dejansko našli na dnu morja. Dogodek je torej vedno bolj zagoneten, še zlasti, ker so s takimi raketami opremljene ladje ameriške vojne mornarice. Pentagon je zaenkrat tiho, kajti preden bo dal odgovor, bo zahteval vpogled v zadnje, najnovejše strokovne podatke.

Med številnimi bolj ali manj verjetnimi in absurdnimi podrobnostmi, ki so se včeraj širile po Rimu, je tudi ugotovitev, da so afero Ustica ponovno odprli z namenom, da bi škodili predsedniku republike Cossigi. Poslanska zbornica je na taka natančevanja takoj odgovorila z pojasnilom, da je prav Cossiga 22. junija lani v pismu predsedniku vlade zahteval, »da se pride aferi do dna in da se v ta namen uporabi vsa možna sredstva«.

Vest o zadnji najdbi pa je najbolj presenetila predsedniška komisija za pokole Gualtierija, ki med drugim močno dvomi, da so ostanki, ki so jih zasledili med razbitinami letala, dejansko raketno ohišje. Podatke so namreč zbirali na neki ladji, podmorsko sliko pa so menda razmnožili po telefaksu, tako da je zadeva še bolj zapletena. Gualtieri, a

ne samo on, se sedaj sprašuje, kako je francosko podjetje Ifremer, kateremu je italijanska vlada zaupala iskanje ostankov letala, opravilo svoje delo. Poleg tega, meni Gualtieri, smo šele pred kratkim zvedeli, da je bil hangar, kjer so hranili razbitine, odprt, ker so »neznanci«
pokvarili žabice, nihče pa jih ni nikoli nadomestil z varnejšimi. In še: že leta 1987 je posadka Ifremer zasledila in fotografirala kovinski del, ki je močno spominjal na ohišje rakete, vendar takrat ni nihče naročil natančnejše analize fotografije. Vprašanja se torej vznemirljivo vrstijo, ugotavlja Gualtieri in ugiba, ali bo velika skrivnost Ustice ostala taka za vselej ali pa bo zamrla kot je zamrl »vihar Gladio«.

Medtem se je ogasila tudi družba Ifremer, ki se hrani kopijo (skoraj) vse dokumentacije o iskanju razbitin nesrečnega letala. Posadka Ifremer je naredila več kot 40 tisoč fotografskih posnetkov, poleg tega naj bi našla eno od dveh črnih skatel, iz katerih bi bilo mogoče razbrati, kaj se je dogajalo na letalu pred strmoglavljenjem oziroma pred njegovo sestrelitvijo. V Ifremerju slednje demantirajo, vendar z dokazi potrjujejo, da so italijanski vladi predlagali, da bi delo na dnu morja nadaljevali takoj, ko bi bila nared sobodnejša iskalna naprava. Iz Italije niso nikoli dobili odgovora. Politični svet zaenkrat še ni reagiral na vest, vendar je mogoče iz raznih izjav razbrati, da je potrebna previdnost pri ocenjevanju dogodkov. Previdni, morda skpetični so tudi svojci žrtev enega od takih italijanskih misterijev.

Sen. Postal za takojšnjo dodelitev frekvence TV KP

TRENTO - »Ob hudi krizi, ki pretresa Jugoslavijo, in zaradi nujne zaščite italijanske manjšine v Istri bi bilo nujno priznati takoj koprski televiziji frekvenco, da bi lahko odajala tudi na italijanskem ozemlju kot je že oddajala v preteklosti.« Tako je med drugim poudaril demokrščanski senator Giorgio Postal, ki je član vsedržavnega strankinega vodstva.

»Rai«, je dodal Postal, »je v preteklosti že pomagala Kopru in sedaj preučuje možnosti trajnejšega tehničnega sodelovanja, za kar se je med drugim zavzel tudi predsednik vlade Furlanije - Julijske krajine Adriano Biasutti.« Postal je dodal, da je tehnično sodelovanje potrebno, da je italijanska manjšina korektno informirana o položaju v Jugoslaviji v sedanjih težavni fazi.

Toda po senatorjevi oceni koprski TV lahko preživi le, če bo lahko spet oddajala na Italijanskem ozemlju, na katerem lahko zbere dovolj ekonomske propagande, ki ji lahko omogoči preživetje.

»Zaradi tega«, je poudaril sen. Postal, »bi bilo takojšnje priznanje frekvence koprski TV odraz solidarnosti s Slovenci in Hrvati, obenem pa bi bilo to dejanje pravičnosti v odnosu do italijanske manjšine.«

Zlasti v zadnjih treh tednih, od kar je jugoslovanska kriza z vso silo bruhnila na dan z napadom jugoslovanske armade na Slovenijo, je koprski TV opravila dragoceno informativno vlogo tako za italijansko narodnostno skupnost kot tudi za Italijo, kjer je bil koprski signal viden.

Vlada predlagala le skromno podporo

Rim nima posluha za Primorski dnevnik

RIM - Po večkratni odložitvi je senatna komisija za ustavna vprašanja včeraj spet nadaljevala razpravo o zakonu za podporo založništvu. Na dnevnem redu komisije je popravek k sedaj veljavnemu zakonu. S tem popravkom naj bi glasilom političnih strank podvojili prispevek. Predlagatelji to utemeljujejo z dejstvom, da časopisi političnih strank delujejo v težjih pogojih od ostalih dnevnikov, ker imajo omejen krog bralcev, manjši priliv ekonomske propagande ob tem pa potrebo, da so prisotni na celotnem državnem ozemlju.

Sen. Stojan Spetič (pozneje je podoben popravek predložil tudi predstavnik DSL) je pred časom predlagal, naj bi podobne ugodnosti kot časopisi političnih strank uživali tudi manjšinski listi, saj so objektivni pogoji, v katerih delujejo zelo podobni, ker imajo tudi manjšinski časopisi omejeno tržišče in skromen reklamni priliv. Sprva je kazalo, da bo predlog naletel na razumevanje in da bo lahko komisija, ki bi zasedala na zakonodajni ravni, lahko sprejela tako popravljen zakon.

Pa se je zataknilo. Po večkratni odložitvi se je včeraj podtajnik v predsedstvu vlade posl. Nino Cristofori v imenu vlade predlagal, naj bi v osnutek za podvojitev prispevkov vnesli popravek, s katerim bi za leto 1991 »una tantum«
priznali Primorskemu dnevniku dodatno podporo ene milijarde lir. S tem zneskom naj bi krili vsoto, ki jo za časopis predvideva člen 14 zakona za obmejna območja (slednji pa v tretjem odstavku predvideva, da se za tri leta zviša za 50 odstotkov prispevek, ki je predviden po zakonu o založništvu).

Po predlogu vlade naj bi torej Primorskemu dnevniku priznali za eno leto manjšo vsoto od tiste, ki je predvidena po zakonu za obmejna območja.

Senator Spetič je vladni predlog ostro napadel, še zlasti ker je bil izoblikovan v dneh, ko je zaradi vojne v Jugoslaviji onemogočena vsakršna komercialna dejavnost za kritje stroškov Primorskega dnevnika. Predlog je ocenil kot dokaz »trde linije«
proti Slovincem, ki jo zavzema KD tudi po

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Ali bi kdo želel da PD utihne?

VOJMIR TAVČAR

V Rimu se je spet zataknilo in vse kaže, da za potrebe Primorskega dnevnika pri vladi ni pravega posluha. Pred časom, ko je senator Stojan Spetič med začetkom razprave predlagal, naj bi poleg glasilom političnih strank tudi manjšinskim časopisom - in med njimi Primorskemu dnevniku - podvojili prispevke, ki jih predvideva zakon o založniški dejavnosti, je kazalo, da je predlog naletel na precejšnje razumevanje.

Kot glasila političnih strank imajo tudi manjšinski časopisi zelo sorodne probleme: omejeno tržišče, skromen priliv ekonomske propagande in znatne stroške. Z dodatno obremenitvijo, da delajo na predlogih (agencijskih novicah, tiskovnih sporočilih itd), ki so izključno v italijanskem jeziku. In tudi skromna ekonomska propaganda, ki se iz vsedržavnih ali krajevnih ustanov steka na strani Primorskega dnevnika potrebuje dodatno obdelavo, saj jo je treba prevesti in prilagoditi slovenskemu jeziku. Vse to predstavlja za manjšinske liste prav tolikšno, če ne še večjo obremenitev kot za politične časopise. Dohodki prodaje iz objektivnih razlogov ne morejo kriti stroškov, ker tudi majhen manjšinski časopis potrebuje za izhajanje celotno novinarsko in tiskarsko strukturo.

Razumevanje za težave, s katerimi se spopriema Primorski dnevnik, je bilo izraženo tudi ob številnih priložnostih predstavnikom časopisa in založniške hiše. Predstavniki krajevnih ustanov, dežele, vlade in političnih strank so, kot smo v prejšnjih mesecih obširno poročali, poudarjali pomen Primorskega dnevnika za slovensko

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Za evropske nogometne pokale

Žreb naklonjen
italijanskim
enajstericam

□ □ □

Vabilo za nastop v Barceloni

Bogatčeva
vse bližja
olimpiadi

NA 11. STRANI

Tudjman zahteval odstop generalpolkovnika Adžića in Avramovića

Hrvaška je že v vojni?

ZAGREB — Predsinočnjim se je prek hrvaškega radia in televizije z dramatičnim glasom obrnil na someščane poveljnik osiješke obrambe Branimir Glavaš, češ da naj se Osiječani ne zadržujejo v bližini vojašnice, ker vojska čaka samo na namig, da obručna s Hrvati v slavonski metropoli. Kljub temu je zjutraj prišlo do oboroženih spopadov v okolici osiješkega nogometnega igrišča. Obkoljeni teroristi pa so trdili, da so pripadniki vojaške policije in da se bodo samo njim predali.

Hrvaška vlada je medtem posredovala protest državnemu predsedstvu, da nemudoma zaustavi nasilje vojske nad hrvaškimi oboroženimi silami, hrvaški predsednik dr. Franjo Tudjman pa je v drugem pismu na enaki naslov opozoril, kako generalpolkovnika Blagoje Adžić in Života Avramović ter drugi ogrožajo brionsko deklaracijo o mirni rešitvi jugoslovanske krize. Ne gre pa samo za vzhodno Slavonijo, kjer so tudi minulo noč iz srbskih vasi streljali po hrvaških in madžarskih vasesh.

Spopadi in izzivanje se je iz Slavonije bliskovito razširilo na obalo, predsinoči so teroristi streljali na patruljo policijske postaje Zadar na jadranski magistrali med Zadrom in Posedarjem in ubili policista Ivico Jurico, Mileta Rončevića in Šimeta Jurjevića so hudo raniili, četrtega policista Ivica Vanjaka pa lažje. Predvčerajšnjim so vojaška letala v nizkem letu preletavala otok Pag in primorala nekaj deset turistov, da se odpravijo domov, včeraj pa je bil predmet takšnega ustrahovanja otok Hvar. Da imajo

vojaški jastrebi edini cilj v vsesplošnem gospodarskem uničenju, da bi tudi tako izzvali vojno, dokazujejo razmere na Plitvicah, kjer še vedno stojijo vojaški tanki, hrvaška policija je pravzaprav blokirana v svoji policijski postaji, v notranjosti parka pa povsem svobodno delujejo teroristi, cestni razbojniki, roparji. Po besedah predsednika Hrvaške gospodarske zbornice dr. Petra Vidakovića, ki je 17 let vodil nacionalni park Plitvice, je general podpolkovnik Andrija Rašeta že nekajkrat izjavil, da so tanki na Plitvicah potrebni za zaščito »ogroženih«[»] Srbov. Slišati pa je tudi za druge izjave generala, ki je ob drugem poveleval agresivnemu pohodu vojske na Slovenijo. Kljub temu mu je dr. Vidaković poslal odprto pismo s pozivom, da s Plitvic umakne tanke, da bi lahko ljudje začeli z reševanjem kolektiva in nacionalnega parka, ki se je tako rekoč spremenil v grobnico hrvaškega turizma in vsega gospodarstva.

»Med včerajšnjim pregledom bombardirane, oropane in nato požgane hrvaške vasi Čelije, smo ugotovili, da je ostalo samo pogorišče in da so se četniki posebej znesli nad katoliško cerkev,«[»] je na včerajšnjem pogovoru s časnikarji poudaril osiješki župan dr. Zlatko Kramarić, ki je govoril tudi o sovraštvu, kakršno je v tem letu zavladalo v vzhodni Slavoniji. Po njegovih besedah so bili med roparji uničevalci te hrvaške vasi tudi najbližji sorodniki žrtev iz sosednjih srbskih vasi. Na drugi tiskovni konferenci v Zagrebu pa je pomočnik hrvaškega notranjega ministra Milan Brezak govoril o zadnjih uspehih hrvaških policistov, ki

so v vzhodni Slavoniji ujeli dve teroristični skupini, eno iz Vojvodine, drugo pa iz BiH. Ugotovili so tudi, da nekateri srbski rezervisti v rezervi imajo četniška znamenja in naslove njihovih voditeljev, med drugim upokojenega general polkovnika Dušana Pekića, znanega organizatorja prosrbskih mitingov še v predvolilnem času na Hrvaškem. Vse hrvaške vojašnice so tudi včeraj okrepili rezervisti iz Srbije, samo v karlovsko vojašnico v središču mesta je prispelo 40 vojaških specialcev. Medtem ko je prdsinoči podpredsednik hrvaške vlade dr. Milan Ramljak na tiskovni konferenci v Straburgu govoril o trpinčenju hrvaških vojakov in častnikov v JA, je tudi včeraj prispelo v zbirne centre hrvaške nacionalne garde več pobeglih vojakov in častnikov.

Kot pravi poveljnik osrednjega zbirnega središča Gento Medžugorac, vsi ubežniki ostanejo nekaj dni v centru, nato pa jih po lastni želji prek RK spravijo domov ali pa ostanejo v vrstah nacionalne garde, ki po njegovih besedah sedaj šteje že blizu 280.000 hrvaških borcev. Popoldne se je v odprtem pismu predsedniku osiješke občine dr. Zlatku Kramariću oglašil poveljnik osiješke garnizije polkovnik Boško Ivanović, v katerem obljublja pomoč vojske pri nastopajoči žetvi, če bodo v polja šli samo kmetje brez policijske ali gardijske zaščite in če se bo hrvaška policija skupaj z gardo umaknila s svojih borbenih položajev v neposredni bližini četniških gnezd. »Gre za eno izmed znanih provokacij, zato bomo skušali žetev opraviti z lastnimi močmi,«[»] je odgovoril dr. Kramarić.

PETER POTOČNIK

Srbsko časopisje objavlja slike iz Tenja, kjer srbsko prebivalstvo varuje svoje imetje pred »ustaškimi tolpmi«[»] (Telefoto AP)

Mock in Genscher včeraj zelo pohvalila Ljubljano

DUNAJ, BONN — Sprejetje brionske deklaracije v ljubljanskem parlamentu sta včeraj pozdravila tako avstrijski zunanji minister Alois Mock kot šef nemške diplomacije Hans Dietrich Genscher. Za Mocka predstavlja ta odločitev zelo pozitiven prispevek k rešitvi konflikta, v njegovem posebnem sporočilu pa je tudi rečeno, da gre sedaj za to, da se postavijo pogoji za ponovni začetek dialoga v državi. Avstrijski zunanji minister je pozdravil tudi prihod opazovalcev ES.

Sicer pa je avstrijska televizija takoj po zaključku zasedanja slovenske skupščine objavila izjavo premiera Peterleta, ki je ponovil pričakovanja Slovenije za mednarodno priznanje in dodal, da so ji nekateri to tudi obljubili in da bi Slovenci radi tem obljubam verjeli. Poudaril je tudi, da se Slovenija ni odrekla razglasitvi svoje neodvisnosti in da bo naslednje tri mesece

izkoristila za pripravo odločitev, s katerimi bi morali urediti odnose z dosežanimi sestavnimi deli Jugoslavije.

Genscher pa je v intervjuju za nemški radio poudaril, da soglasje Slovenije dokazuje, da sta njeno vodstvo in parlament razumela pomen evropskega posredovanja, in izrazil pričakovanje, da bo brionski kompromis sprejelo tudi zvezno predsedstvo, tako da bi se lahko pogajanja začela najkasneje 1. avgusta. Pomoč Evropske skupnosti, vključno z odposlanjem opazovalcev, je Genscher ocenil kot nadaljevanje od vsega začetka zelo jasnega koncepta ES, ki temelji na »dobrih uslugah«, ne pa na pritisku. Ponovil je tudi, da morajo jugoslovanski narodi odločiti sami o svoji prihodnosti, pri čemer pa lahko ES - če bo to zaželeno - poleg nadzora nad premirjem ponudi tudi nasvete in delo, kar pa odločno izključuje kakršnokoli vsiljevanje rešitev.

Odgovor zveznega sekretariata za notranje zadeve

JLA spoštuje vse dogovore

BEOGRAD — »Predsedstvo Republike Slovenije je v pismu, ki ga je 9. julija poslalo zveznemu predsedstvu, izrazilo niz neresnih glede izvajanja skupne deklaracije in njenih spremnih dokumentov v Brionov. To je storilo, da bi prikrilo odnos slovenskih oblasti do obvez iz te deklaracije,«[»] je rečeno v odgovoru zveznega sekretariata za notranje zadeve, ki so ga včeraj razdelili novinarjem na tiskovni konferenci predstavnika sekretariata, polkovnika Milana Gvera.

Glede trditve slovenskega predsedstva, da je JLA izvedla agresijo na Republiko Slovenijo in da enote JLA, stacionirane na teritoriju SFRJ predstavljajo stalno grožnjo z agresije, je v odgovoru zveznega sekretariata rečeno, da je »splošno znano, da gre tukaj za klasični primer secesijske vojne, ki jo je Slovenija vsilila državi SFRJ«. V skladu z brionsko deklaracijo - je rečeno v odgovoru - se je bil v vsej Jugoslaviji vzpostavljen enoten nadzor nad zračnim prometom, ki ga izvaja zvezna uprava za kontrolo poletov in ustrezni območni organi. V nobeni točki deklaracije ali spremnih dokumentov namreč ni rečeno, da mora JLA prijavljati polete svojih letal kakemu republiškemu organu, in torej niti organom Slovenije. Zahteve le-te, da naj JLA sporoča podatke o preletih svojih letal in o tovoru, ki ga prevažajo, predstavlja zato za zvezni sekretariat za notranje

zadeve »odstopanje od določil deklaracije in nezakonito vztrajanje pri suverenosti, ki je Slovenija nima ne po notranjem in niti po mednarodnem pravu.«[»]

V odgovoru so nato po vrsti zavrnjene vse trditve Slovenije o nespoštovanju deklaracije in kršenju premirja s strani JLA, helikopterji z oznakami Rdečega križa, ki so prevržali vojaške enote, pa so celo popolna izmišljotina. Zvezni sekretariat nadalje zanika, da bi bila mobilizacija izvajana kot grožnja Sloveniji in da JLA iz zraka nadzira Slovenijo. Pač pa dodaja svojo oceno, po kateri slovenska stran prepušča izvajanje brionske deklaracije in spremnih dokumentov, kar dokazujejo tudi minska polja, ki jih slovenski teritorialci še niso odstranili. Minska polja, ki jih je postavila JLA okrog svojih objektov, pa »ne ogrožajo nikogar, razen napadalcev, zato njihove odstranitve ni mogoče zahtevati s sklicevanjem na deklaracijo vse dotlej, dokler obstaja nevarnost napadov«. Medtem ko JLA »energično zahteva«, da se izpustijo vsi njeni preostali pripadniki, pa je v odgovoru tudi trdil, da JLA ne zadržuje slovenskih vojakov, da le-ti niso v priporu, razen v primeru hudih kaznivih dejanj, in da so deležni enakih pravic in obravnavanja kot vsi ostali. JLA bodo lahko zapustili takoj, ko jim bo potekel z zveznimi zakoni predpisan vojaški rok.

nadaljevanja s 1. strani - nadaljevanja s 1. strani - nadaljevanja s 1. strani

● Intenzivni

zovalec, saj je bilo dopoldne rečeno, da so na pristajalni stezi na Brniku luknje in zato letalo ne more pristati, ko je bila ta trditve zanikana, pa je iz jugoslovanske prestolnice prišla trditve, da so na stezi tovornjaki. Po večkratnih zagotovilih iz Ljubljane, da je letališče popolnoma usposobljeno za pristane letal, so opazovalci zvečer le pristali in se sestali s slovenskim vodstvom.

Ob umirjanju položaja v Sloveniji pa se zapletli povečujejo drugod. Na Hrvaškem divja državljanska vojna že leto dni in zdaj govorijo celo o možnosti napada vojske. V vrtinec pa vedno bolj vleče tudi Bosno in Hercegovino. Skupščina BiH je včeraj sprejela brionsko deklaracijo, vendar pa je treba pri tem povedati, da so predstavniki Srbske demokratske stranke zasedanje bojkotirali in izjavili, da se z brionsko deklaracijo ne strinjajo. Zaradi vse bolj napetega položaja - v Bosanski krajini so sicer začeli z demobilizacijo nekaterih enot tamkajšnje teritorialne obrambe (srbske narodnosti) - pa so Hrvati in Muslimani zahtevali internacionalizacijo bosansko-hercegovega vprašanja. Predsednik BiH Alija Izetbegović je tako včeraj od van den Broeka še zahteval, da opazovalci ES pridejo tudi v to jugoslovansko republiko.

Na običajni tiskovni konferenci je minister za informiranje Jelko Kacin poročal o dogodkih, ki so se pripetili v noči na četrtek in včeraj dopoldne. Opozoril je predvsem na incident, do katerega je prišlo včeraj zjutraj ob 5.30 na cesti med Ilirsko Bistrico in Reko na mejni točki Jelšane. Tja je iz reške smeri prišlo pet oklepnih vozil, eno od njih pa je zapeljalo na samo mejno točko med Slovenijo in Hrvaško, poveljnik vozila pa je posad-

ki na mejni točki zagrozil, da bo ukrepal, če bodo še naprej ustavljali in kontrolirali vojaška vozila. Po približno polurnem pogovoru se je oklepno vozilo umaknilo na hrvaško stran, v popoldanskih urah pa sta ob cesti, nekaj deset metrov od mejne točke na hrvaški strani, še vedno stala dva oklepnika. Promet zaradi tega ni bil posebej oviran in je potekal skoraj povsem normalno, Kacin pa je opozoril tudi na izredno povečano dejavnost vojaške obveščevalne službe predvsem na področju Ljubljane, spregovoril pa je tudi o pravnem varstvu, ki ga Republika Slovenija zagotavlja vojakom ubežnikom, ki jih zdaj išče vojaška policija. Povedal je, da noben državljan Slovenije v skladu s slovensko zakonodajo ne more biti postavljen pred vojaško sodišče in da slovenski organi ubežnikov iz JA nikakor ne bodo predajali vojaški policiji. Glede tistih, ki niso slovenski državljani, pa je Kacin poudaril, da bo Republika Slovenija storila vse, da bodo imeli vso možno varnost, dokler so na slovenskem ozemlju.

V vojaških operacijah je bilo skupno angažiranih 35.000 vojakov teritorialne obrambe, vendar pa jih istočasno ni bilo nikoli več kot 25.000. Slovenski minister za informiranje je povedal, da so jih doslej demobilizirali približno deset tisoč in da demobilizacija še vedno precej hitro poteka. Ta je intenzivnejša na tistih področjih Slovenije, kjer bi imeli v primeru potrebe na razpolago več časa za ponovno mobilizacijo. Tako so doslej največ vojakov demobilizirali na Primorskem in Gorenjskem, pospešeno pa demobilizacija poteka tudi v Ljubljani.

Posledice škode pa zdaj izredno občutijo tudi v slovenskem gospodarstvu. Vsak dan prinašajo vesti o tem, da v Srbiji in še kje enostavno zaplenijo slovenska podjetja ali trgovine, posledice kao-

tičnega položaja pa je čutili tudi na druge načine. Tako je na primer podjetje Sysen iz Iskrinega sistema imelo v Iranu že dogovorjen posel v vrednosti 2,5 milijona dolarjev, ko so iz Teherana dobili sporočilo, da za zdaj z jugoslovanskimi podjetji sploh več ne poslujejo. Nič niso pomagala razna posredovanja, Iskrinega predstavnika pa v Teheranu sploh niso hoteli sprejeti.

Velike težave ima tudi družba Elan Charter, ki ima na nekaterih mestih na Jadranu zasidranih 50 čarterskih jadrnic, ki jih oddaja tujim turistom. Gre za jadrnice, ki jih ima Elan na začasnem uvozu, lastniki jadrnic pa so tujci, ki so Elanu jadrnice odstopili v najem za obdobje petih let. Pred sezono so imeli za ves poletni čas rezervirane praktično vse jadrnice, dobili so že vplačila, zdaj pa so trenutno zasedene le štiri jadrnice. Zaradi vojnih razmer tujci upravičeno zahtevajo vplačan denar nazaj, lahko pa se celo zgodi, da bo Elan ostal brez teh jadrnic, če se bodo njihovi lastniki zaradi nezanesljivih razmer odločili, da jadrnice raje prepeljejo v varnejše pristanišče.

Rdeči križ Slovenije še naprej redno posreduje podatke o številu ujetih vojakov JLA, o ranjenih in mrtvih. Predvsem število ujetnikov stalno narašča, saj vojaki še vedno bežijo iz kasarn. Tako so doslej zajeli 2.984 vojakov JA, 139 pripadnikov zvezne policije, 4 civilne osebe, ranjenih je bilo 163 vojakov zvezne vojske, 105 pripadnikov TO, 28 policistov in 38 civilistov. Podatki o številu mrtvih se že nekaj časa ne spreminjajo, zmanjšalo se je le število mrtvih na strani JA z 39 na 37, ker je bil 1 mrtev pomotoma javljen kot pripadnik JA, ena oseba, ki je bila ranjena, pa je bila pomotoma vodena kot mrtva. TO je imela 7 žrtev, policija 4, med napadom vojske na Slovenijo pa je umrlo tudi 6 civilistov in 10 tujcev.

Drugače pa se prekinitev ognja spoštuje. Prišlo je le do dveh nesreč, v katerih je bila najmanj ena oseba ubita. Obe nesreči sta se pripetili že v sredo zvečer. Tako je v vojašnici v Šentvidu po podatkih slovenskega ministrstva za informiranje prišlo do eksplozije večjega oklepnega vozila, kar pa iz krogov JA zanikajo. V vojašnico je pridrvelo tudi več vojaških reševalnih vozil, poleg ranjenih pa naj bi bile tudi smrtno žrtve, kar pa JA zanika. Do druge nesreče pa je prišlo v neki šoli, kjer se je pripadniku TO sprožil metalec protioklepnih raket. Raketa je prebila streho in eskplodirala v zraku, izpušni plini pa so pripadnika TO tako poškodovali, da je kmalu po prevozu v bolnišnico umrl.

● Rim

nasvetih iz Trsta in Vidma.

Senator Spetić je tudi poudaril, da njegova skupina zaradi vsega tega ne pristaja na skrajšan postopek za sprejetje zakona, o katerem se bo moral zato izreči senat na plenarnem zasedanju. Tam bo skupina komunistične prenove spet vložila popravek za podvojitev prispevka manjšinskim časopisom.

V utemeljevanju svojega stališča je slovenski senator obtožil vladu, da oži domet že veljavnega zakona (za mejna področja). Vladni predlog je ocenil kot hud udarec proti slovenski manjšini, obenem pa tudi proti vsem ostalim manjšinam v Italiji.

sprotnem primeru pa je napovedal odločno nasprotovanje ukrepu, ki ne kaže občutljivosti za potrebe manjšin.

● Ali bi kdo

narodnostno skupnost, saj je ena od temeljnih pravic manjšine ta, da je informirana v lastnem jeziku. Priznali so vlogu, ki jo je časopis opravil kot povezovalac dveh prostorov, slovenskega in italijanskega, poudarili njegov prispevek k pluralizaciji tukajšnjega informativnega prostora.

Iz vseh teh besed pa se je rodilo bore malo konkretnega. V Rimu se je kljub prizadevanjem sen. Stojana Spetića in tudi nekaterih vladnih funkcionarjev zataknilo, v stotinah in stotinah postavk državnega proračuna je podtajnik pri predsedstvu vlade posl. Nino Cristofori našel samo skromno milijardo, kot enkratni prispevek za reševanje težav in potreb časopisa. Sliši se skoraj neverjetno, a je res: kaže, da v italijanskem proračunu ni nekaj skromnih milijard več, ki bi omogočili, da bi tudi manjšinskim listom priznali podvojitev prispevkov.

Ob skromnem posluhu vlade pa tudi krajevni dejavniki ne dokazujejo večjega razumevanja za manjšinski časopis. Tako je na primer tržaška pokrajina objavila - seveda proti plačilu - svoj obračun in proračun samo na krajevnih italijanskih listih in tudi dežela ni stopila še na pot konkretnih dejstev. In to navzlic razmeram v Jugoslaviji, zaradi katerih je v veliki meri usahnila vsa pridobitna dejavnost, s katero je doslej Založništvo tržaškega tiska finansiralo izdajanje Primorskega dnevnika.

Do tu dejstva. Za konec pa vprašanje: ali bi kdo želel, da bi bil Primorski dnevnik prisiljen utihniti?

Po trimesečnem premoru je glavni cilj samostojna državnost

Minister Rupel o naporih za mednarodno priznanje

Slovenski zunanji minister Dimitrij Rupel

(Foto Križmančič)

LJUBLJANA — »Brionska deklaracija za nas pomeni trimesečni premor pri naših nadaljnjih korakih osamosvajanja. V treh mesecih bomo poskušali doseči sporazum tudi na področju zunanje politike in naš cilj je odhod iz Jugoslavije. Niti slučajno se ne smemo pustiti pregovoriti o kakršni koli novi skupnosti v Jugoslaviji, ki za nas po tej vojni ni več mogoča,« je začel naš pogovor o zunanjepolitičnem delovanju Slovenije njen zunanji minister dr. Dimitrij Rupel.

Katere korake boste naredili za dosego končnega cilja?

»Po tej trimesečni dobi za nas prihaja v poštev le samostojna državnost in vse, kar k temu spada. Sem pa sodi tudi iskanje mednarodnega priznanja. Mi smo ustrezne korake že takoj po proglastitvi samostojnosti podvzeli, tuje vlade smo z našimi željami seznanili in po tem brionskem sporazumu pričakujemo, da se to, kar smo začeli, počasi tudi uresniči. Za nas je mednarodno priznanje najvažnejši element in mi bomo v teh treh mesecih skušali svetu razložiti, da drugače ne more biti, v Jugoslaviji pa bomo skušali doseči razdelitev pristojnosti z jugoslovanskim zunanjim ministrstvom.«

V Jugoslavijo je že prispela predhodnica tujih opazovalcev in že v sredo najkasneje pa v četrtek bi morali prispeti tudi v Slovenijo. Zdaj, ko se pogovarjava, se še ne ve, če bodo res še danes prišli. Zakaj ti zapleti in kakšna je vloga teh opazovalcev?

»Ovirajo jih federalne institucije oziroma armada, ki si z vsemi silami prizadeva, da bi pogajanja ne stekla tako, kot si mi želimo in kot si želi tudi Evropa. Po zadnjih informacijah, s katerimi razpolagamo bi morali prispeti še danes (v četrtek), vendar pa to še vedno ni zanesljivo in položaj se stalno spreminja, druga stran pa si izmišljuje razloge, zaradi katerih prihod opazovalcev ne bi bil možen. Gre za pripravljeno skupino opazovalcev, ki bodo z nami podpisali memorandum, ki bo urejal način njegovega delovanja, vse tehnične podrobnosti in tudi predmet pogajanj. V memorandumu bo tudi opredeljen prihod naslednjih skupin opazovalcev ki bodo prišli šele v naslednjih dneh. Z njimi pa bodo prišli tudi do konkretnih pogovorov v zvezi z izvajanjem sporazuma. Mi bomo storili vse, da določila tega spo-

razuma spoštujemo, tuji opazovalci pa naj bi nam pomagali, da za pogajalsko mizo spravimo tudi federacijo, ki se doslej ni hotela pogovarjati.«

Nedvomno bo odločilno vlogo pri priznavanju slovenske neodvisnosti odigrala Evropska skupnost. Med temi državami ima pomembno vlogo Italija, ki je dolgo časa veliko več naklonjenosti kazala do Beograda kot pa do slovenske in hrvaške osamosvojitve. Zakaj je temu tako, še posebej če vemo, da je mejna dežela Furlanija-Juljske krajina do slovenskih opredelitev pokazala bistveno večjo naklonjenost?

»Del odgovora se skriva že v vprašanju. Kot je Beograd eno in Ljubljana drugo, je najbrž tudi Rim eno in Trst ter FJK nekaj drugega. Treba je pač počakati, da preteče nekaj časa in se stvari tudi v Rimu ustrezno spremenijo. In prvi znaki teh sprememb že prihajajo. Z veseljem lahko pozdravim spremembe v orientaciji italijanske vlade in tudi spremembe v stališčih strank, kjer mislim predvsem na socialistično, demokratsko in republikansko stranko, ki so že vnesle nekatere nove prvine v svojo politiko. Vse to pa nas utrjuje v prepričanju, da nas bo Italija končno le priznala, saj drugače najbrž tudi ne more biti, ker je Slovenija mejna dežela oziroma njena sosed.«

V zadnjem obdobju na zunanjepolitičnem področju zelo aktivno sodeluje tudi dr. Drnovšek. Ali ima on kakšne konkretne zadolžitve na tem področju?

»Janez Drnovšek je kot član zveznega predstvedstva navezal veliko število mednarodnih stikov, ki jih je ohranil še danes. Te stike zdaj obnavlja in utrjuje in s tem dela slovenski vladi precejšnjo uslugo. S stalnimi stiki širi manevrski prostor Slovenije, tako da je njegova pomoč dobrodošla.«

Zahod stalno obravnava Slovenijo in Hrvaško v paketu. Ali to lahko podaljša čas priznavanja Slovenije, saj se bo Hrvaška zaradi znanih težav najbrž mnogo težje ločila od ostalega dela Jugoslavije?

»Mi ne moremo narekovati Zahodu, kako naj gleda na naš položaj. Za nas je važno predvsem to, da se na Slovenijo gleda kot na posebno državo, res pa je tudi, da smo bili s Hrvaško v nekaterih stvareh precej povezani in imamo z njo dobre odnose. Kar pa zadeva mednarodnopravno priznanje, se bodo morale drugače države same odločiti, kako bo do tega prišlo. Želim, da bi Hrvaška prav tako kot Slovenija uspela v svojih namerah po samostojnosti, seveda pa je moj osnovni cilj zagovarjanje interesov Slovenije. Če se bo Hrvaška odločila, da resno jemlje to samostojnost, bosta to dve državi oziroma tri, če pa bo njena odločitev drugačna, bo prišlo do dveh držav: Slovenije in Jugoslavije, čeprav najbrž o Jugoslaviji brez Slovenije ni mogoče več govoriti in bo to dejansko povsem neka "tretja" država.«

Vprašanja postavil
RADO GRUDEN

Od včeraj spet delna trajektna zveza z Dalmacijo

Črnogorski premier in srbski minister na obisku v Rimu

RIM — V Rimu se te dni kar vrstijo obiski jugoslovanskih politikov. Včeraj sta tjakaj ločeno dopotovala srbski zunanji minister Branko Mikasinović in črnogorski premier Milo Djukanović. Nekatere politične in kulturne osebnosti pa so podpisale poziv Jugoslaviji, o zaščiti italijanske manjšine v Istri in Dalmaciji v tem dramatičnem trenutku nove zgodovine.

Mikasinovića, ki je bil v italijanski prestolnici na zasebnem obisku, je sprejel socialistični tajnik Craxi. V daljšem pogovoru mu je gost orisal srbska stališča o jugoslovanskem vprašanju ter predloge za njegovo mirno rešitev. Mikasinović je povedal, da si Srbi želijo pogajanja na podlagi dogovorov EGS in Konference za varnost in sodelovanje v Evropi, priznavajo načela samodločbe, vendar »pod pogojem, da so ta načela enaka za vse narode«. »Z novonastalimi notranjimi mejami pa ta načela odpadejo. Pogajanja morajo potekati v spoštovanju obstoječe ustave,« je še menil srbski gost, ki je Craxiju izročil dokument, v katerem podrobno analizira srbsko gledanje na vprašanje notranjih mej. »Nove meje nimajo nobene vrednosti, ker so nastale na nezakonit način in jih jugoslovanska ustava ne predvideva,« je novinarjem pojasnil srbski gost.

PSI je po obisku izdala tiskovno sporočilo, v katerem med drugim piše, da so italijanski in evropski socialisti zelo zaskrbljeni zaradi zapletov v bližnji republiki, ki koreninijo v stari in sodobnejši zgodovini. »Zgodovina ne pozna popustov, centralistična kultura komunizma, pa čeprav na jugoslovanski način, je končala, stiske posamez-

nih jugoslovanskih narodov so nepričakovano udarile na dan. V naključnem času je treba zato ustvariti nove ustavne in mejne oblike, ki bodo zadovoljile tako željo po neodvisnosti kot težnjo po enotnosti,« ugotavlja PSI.

Črnogorski premier Djukanović je v Italiji na tridnevnem delovnem obisku, že včeraj pa se je pogovarjal z Andreottijem in De Michelisom. Tudi on je izrazil potrebo po enotnosti, »vendar je iluzija, če mislimo, da nekdo lahko po sili ostane v skupnosti, prav tako nesprejemljivo pa je, da se nekdo enostransko odcepi v škodo ostalih«. Tudi Djukanović je pripravljen na pogajanja, za novo ureditev in tržno posodobitev Jugoslavije, toda tega je mogoče priti postopoma. Kar se reševanja jugoslovanskega vprašanja tiče, pa se mladi črnogorski politik, star je devetindvajset let, ogreva za »švicarski model« konfederacije.

Djukanovića je sprejel tudi minister za prevoze Bernini in z njim proučil sedanjí položaj pomorskih in zračnih povezav med državama. Italija je pripravljena na okrepitev predvsem pomorskih in zračnih zvez, vendar je za to potrebna čimprejšnja rešitev jugoslovanske politične krize.

Od včeraj pa je tudi vest, da je trajektna družba Adriatica iz Benetk ponovno delno vzpostavila zvezo z Dalmacijo. V Gruz pri Dubrovniku je s trajektom Tiziano že prispelo prvih 62 tujih turistov. Proga Bari-Dubrovnik in Pescara-Dubrovnik bo do konca avgusta delovala dvakrat na teden, po potrebi pa jo bodo okrepili.

Srbska vladajoča SPS za samoodločbo narodov

BEOGRAD — Socialistična stranka Srbije (SPS) si bo z vsemi sredstvi, ki jih ima na razpolago, prizadevala za demokratičen in miren razplet jugoslovanske krize. To je najpomembnejši sklep z včerajšnje seje glavnega odbora SPS. Kot so poudarili na tiskovni konferenci, SPS ni nikoli dvomila o pravicah narodov do samoodločbe in odcepitve, meni pa, da jo je treba uveljaviti po mirni in demokratični poti in ne z enostranskimi odločitvami, oziroma brez ustreznega zveznega zakona, ki bi urejal probleme, ki so medsebojne obveznosti, dolgotrajno, premoženje itd. Po vsem, kar se je zgodilo ob posegu JLA v Slovenijo, kjer so armadi vsilili neusmiljeno in umazano vojno, v kateri je izgubilo življenje več vojakov, tudi po že sklenjenem premirju, so možnosti, da bi Slovenija ostala v jugoslovanski skupnosti minimalne.

Tudi o pravicah hrvaškega naroda do odcepitve ni dvomil nihče, vendar ne more nihče kratiti niti pravice srbskega naroda do samoodločbe. Srbi pa so se izrekli za to, da bodo ostali v Jugoslaviji. SPS meni, da se morajo Srbi pripraviti na obrambo, če se bo izka-

zalo, da demokratične in mirne rešitve niso možne. Zato bi kazalo okrepiti srbsko teritorialno obrambo in v okviru te ustanoviti odrede prostovoljcev.

Po odcepitvi Slovenije lahko vsi narodi, ki to želijo, ostanejo v Jugoslaviji. SPS se zavzema za demokratično državno skupnost, v kateri bi bili vsi narodi enakopravni, narodnosti pa bi imele vse pravice narodnih manjšin. Funkcije federacije bi bile minimalne, republike pa kar se da samostojne. Naš interes je, da bi prebivalci Bosne in Hercegovine in Makedonije živeli v eni skupnosti, če pa tega ne želijo, bodo morali dovoliti tudi Srbom v teh republikah, da se bodo izrekli, v kakšni skupnosti želijo živeti. Zvezni organi morajo obstajati še naprej. SPS pa ima nadvse kritično stališče do sklepov zveznega izvršnega sveta. Ta je namreč najprej izdal ukaz o prevzemu meja v Sloveniji, potem pa sklenil ustaviti vse akcije. To je povzročilo internacionalizacijo spopadov v Jugoslaviji in zmanjšalo ugled zveznih organov in JLA. Zato bo SPS prek ustreznih srbskih predstavnikov zahtevala odgovornost zvezne vlade.

Novogoriški KD ponudil gostoljubje odboru staršev vojakov

Tudi humanost je kultura

vsa dan od 8. do 20. ure. Povezali smo se z Rdečim križem v Sloveniji, na Hrvaškem in v ostalih republikah Jugoslavije. Prav tako smo stopili v kontakt z drugimi odbori staršev, ki že delujejo na republiškem merilu pa tudi s sličnimi odbori na Hrvaškem, kjer so prav tako začeli z raznimi pobudami.«

Kaj nudite staršu, ki vas telefonsko zaprosi za vesti o svojem sinu?

»Najprej skušamo najti čimveč verodostojnih informacij. Pri tem se poslužujemo najraje raznih prijateljev, kulturnih zvez itd., saj gre predvsem za civilno pobudo. Sicer smo kot odbor sodelovali tudi pri sprejemu staršev iz drugih republik, ko so v prejšnjih dneh obiskali svoje otroke v kasarnah po Sloveniji. Tedaj smo poskrbeli za prenočišča, za prevoze, za informacije itd. Prepričani smo, da vse matere trpijo zaradi istih težav kot naše in zato nismo delali pri tem nobenih razlik. Žal je agresija na Slovenijo strahoten konflikt nerazumevanja na pragu 21. stoletja.«

Vendar vaše delovanje ni samo informacijskega značaja.

Res je. Prav danes odhaja organiziran avtobusni obisk v Beli Manastir, to je na meji med

Hrvaško in Madžarsko. Akcija bo stekla iz Nove Gorice. Avtobus bo nato pobiral starše v Ljubljani, Mariboru, Murski soboti in nekaterih najširih zaselkih, nakar bo krenil do madžarske meje in nato po madžarskih tleh do Belega Manastira. Odločili smo se za prevoz po Madžarski, kajti potovanje po Hrvaški zaradi dobro znanih trenj ni najbolj varno. Tu oziroma že na meji z Jugoslavijo bodo avtobuse pričakali predstavniki hrvaškega Rdečega križa, ki nas bodo nato vodili do vojašnice, kjer bodo zbrani vsi slovenski vojak, ki služijo vojaški rok na tem območju. Teh je 18 (trije so iz Primorske, ostali iz raznih krajev Slovenije). Beli Manastir leži v bližini Osijeka, zato smo prvotno želeli še v vojašnice v Vukovarju, Vinkovcih, vendar nismo uspeli zagotoviti staršem varne poti. Sicer vse naše konkretne akcije sporočamo tudi preko radija, tako da smo v stalnem kontaktu s starši.«

Naš pogovor za nekaj minut prekine telefonski klic matere iz Velenja.

Takšnih in podobnih klicev pa je verjetno iz dneva v dan vse več.

»Starše in tudi nas same zelo skrbi položaj slovenskih vojakov v jugoslovanski armadi. Pred dnevi smo stopili v stik tudi z odborom

staršev v Koprju za obisk v Pulju in na Vrhniki, vendar za tja nismo organizirali avtobusa. Starši so šli kar sami na pot. Sicer smo v stalnem kontaktu z odborom staršev Hrvaške, saj name ravamo prirediti še druge organizirane obiske v bolj oddaljene in zaprte kraje. Ko bodo vojaške oblasti sestavile nekaj koledar obiskov po kasarnah, nameravamo še v Kninsko krajino, v Zadar, Karlovac in drugam.«

Koliko konkretnih primerov ste do sedaj vzeli v pretes tu v Novi Gorici?

Nekaj čez 60, pnatančneje 64. Za 40 primerov vemo, da je s fanti vse v redu, z ostalimi pa še nismo uspeli najti stika. Sicer je vse težje priti v kontakt s samimi vojaki. Starši so nam povedali, da po telefonu odgovarjajo nekako na pamet: vse je v redu, z nami ravnajo lepo itd. Vendar sumimo, da so slovenski vojaki pod stalnim nadzorstvom, kajti nekateri so menda že skušali uiti iz kasarn. Vesti, ki prihajajo iz kasarn so preveč uniformirane, zato smo nekoliko zaskrbljeni. Celot Rdeči križ iz Srbije, tak je vsaj moj občutek, ima enak način poročanja kot vojska. Zato smo sklenili, da bomo skušali priti do popolnejših in bolj verodostojnih informacij le po civilni poti. Imam občutek, da so slovenski starši in Rdeči križ naredili ogromno za matere vseh vojakov, in to ne glede na narodnost.«

Pogovor smo zaključili tik pred novim telefonskim klicem v upanju, da bomo drugič lahko intervjuvali ravnateljico Kulturnega doma o novi koncertni in gledališki sezoni, torej v znatno mirnejših časih.

MARKO ČUBEJ

NOVA GORICA - Med jugoslovanskimi tra-
gičnimi dogodki zadnjih dveh tednov prav goto-
vo izstopa tudi bojevitost in odločnost srbskih
mater, ki so v beograjskem parlamentu javno za-
htevale od jugoslovanske armade, naj jim vrne
ljubljene sinove. V prejšnjih dneh je tudi naš
dnevnik pobliže sledil prevozu nekaterih staršev,
ki so prispeli na obisk v kasarne v Slovenijo. Da
bi skušali nuditi vsem zaskrbljenim staršem voja-
kov čim konkretnejše informacije o njihovem
zdravstvenem stanju, so tako v Sloveniji kot tudi
na Hrvaškem in še v nekaterih drugih državah
Jugoslavije ustanovili odbore staršev vojakov v
jugoslovanski armadi. Eden teh deluje tudi v
Novi Gorici, in sicer v uradih novogoriškega
Kulturnega doma. Odbor koordinira ravnateljica
Kulturnega doma, sicer socialistična poslanka v
novogoriški skupščini, Alenka Saksida, ki smo jo
včeraj obiskali med običajnim dežurstvom.

**Kdaj ste se odločili za ustanovitev omenje-
nega odbora?**

»Četrtega julija, ko smo bili vsi zaskrbljeni
in smo mislili, kako naj bi pomagali prebival-
stvu v napetih trenutkih, sem po radiu slišala,
da je veliko staršev, ki so zaskrbljeni, kaj se
pravzaprav dogaja z njihovimi otroki pri voja-
kih. Povezala sem se z vodstvom občinske skup-
ščine in se dogovorila, da ustanovimo odbor,
simbolično kar tu v Kulturnem domu. Odbor ni
politične narave, saj sloni le na humanih osno-
vah: pomagati v stiski. V odboru delujemo v
glavnem matere, ki imamo ali smo imele otroke
pri vojakih. Vzpostavili smo takoj dežurstvo in
smo staršem slovenskih vojakov na razpolago

SKGZ pozdravlja odločitev skupščine Republike Slovenije

TRST — Ob sprejetju Brionske deklaracije je izvršni odbor SKGZ na ponedeljkovi seji pozdravil odločitev skupščine Republike Slovenije, ki je bila sprejeta v prizadevanjih za ohranitev miru po težki vojni preizkušnji.

Slovenijo in njene demokratično izvoljene organe čaka sedaj obdobje težkih in zahtevnih pogajanj o bodočih odnosih v jugoslovanskem prostoru in o konkretnem uresničevanju osamosvojitvenega procesa v okviru prizadevanj za uveljavljanje evropskih integracijskih tokov.

V tem trenutku, polnem napetosti in negotovosti, sta potrebna razum in strpnost. Obenem je IO SKGZ izrazil prepričanje, da je ključnega pomena učinkovito sodelovanje in nadzor mednarodne skupnosti.

V tem smislu je IO SKGZ naslovil apel na organe italijanske države in evropske dvanajsterice, da izhajajoč iz dramatičnih dogodkov v zadnjih dveh tednih priznajo suverenost in neodvisnost Slovenije ter da se odločno in aktivno zavzamejo za nadaljnje reševanje jugoslovanske krize po poti pogajanja in dogovorov.

Glavna pozornost se je bila osredotočena na dogodke v Sloveniji in

na reakcije izven njenih meja, posebej še v okviru naše narodnostne skupnosti. Bila je izražena nujnost, da se skupna akcija solidarnostne humanitarne pomoči nadaljuje v vseh mogočih oblikah, kakor je tudi prišla do izraza potreba po čim temeljitejšem obveščanju slovenske in italijanske javnosti v Zamejstvu. Ob tragičnih dogodkih preteklih dni je namreč občutiti globoko prizadetost in razklanost med Slovenci v Italiji, ki so se dolga leta identificirali z bistveno drugačno Jugoslavijo, kakršno kaže slika današnjega dogajanja, in so v njej črpali samozavest in upanje za obstoj. Člani izvršnega odbora so izrazili upanje, da bi nadaljnji razvoj dogodkov vendarle pokazal znake zaustavljanja slepega nacionalizma, ki bi onemogočil mirno in preudarno reševanje sporov. Manjšina si mora na vse načine prizadevati, da razvije tesne vezi z matično Slovenijo, s katero je življenjsko povezana tudi njena bodočnost. Manjšina tudi iz lastne izkušnje življenja ob meji dobro ve, kolikšen napor je potreben za samoohranitev in razvoj ustvarjalnega sožitja med različnimi na podlagi skupnih inte-

resov. Dobro pa tudi ve, kako se lahko ta prizadevanja zrušijo z nasiljem in odklanjanjem razumevanja.

Izvršni odbor SKGZ je v zvezi z dogajanjem v Sloveniji tudi izrekel priznanje novinarskemu kolektivu Primorskega dnevnika, ki je kljub težkim razmeram v redakciji opravil velik napor, da bi bili bralci o dogajanju čimbolj obveščeni.

Izvršni odbor je v nadaljevanju seje izrazil ogorčenje ob vesti, da so člani ožjega odbora senatne komisije, ki se ukvarja z zaščitnim zakonom, dezertirali napovedani sestanek in je poročevalec Guzzetti odstopil. To dejanje je dokaz velikega pomanjkanja občutljivosti do vprašanja naše skupnosti, ravno v trenutku, ko se Slovenija zaradi izjemno težkega položaja nahaja pred očmi svetovne javnosti. Takšno postopanje se v tem trenutku ne more očitati drugače kot neodgovorno in do naše skupnosti žaljivo. Terja pa tudi skupen odgovor vseh komponent naše skupnosti.

Izvršni odbor je nato razpravljalo o načrtih za bodoče delo, še posebej kar se tiče priprave na občni zbor, ki bo ob koncu leta.

Salvatore Venosi o utrjevanju narodne zavesti Slovenska kultura, glasba in jezik v Kanalski dolini

Salvatore Venosi na svojem domu v Žabnicah

ŽABNICE — Sredi vasi v Žabnicah, v Domu Mangart, je te dni veselo in razposajeno: na pobudo dijaškega doma Srečka Kosovela preživlja tam počitnice večja skupina tržaških otrok. Otroška vedrost nas je pozdravila na poti do doma Salvatoreja Venosija, s katerim smo bili domenjeni za pogovor o dejavnosti Slovencev v Kanalski dolini, predvsem kar zadeva tečaj slovenščine in pouk na Glasbeni šoli.

»S tečajem slovenščine«, nam je povedal, »smo v Žabnicah začeli že v prvi polovici septembra, da bi se izognili težavam v zimskih mesecih, ko je snega kar precej. Tečaj v Ukvah pa smo začeli januarja letos. Z letošnjo izvedbo tečaja sem dokaj zadovoljen, saj je bilo zanimanje zanj veliko, tedenska prisotnost tečajnikov pa nad povprečno. Ne gre pozabiti, da smo imeli tudi verouk v slovenščini.«

Kdo je skrbel za izpeljavo vseh štirih tečajev?

»Za to je skrbela etnologinja Irena Šumi, sicer članica Inštituta za narodnostna vprašanja v Ljubljani, s katero sem pred leti izdali tudi knjigo o izvedbi teh tečajev. Iz podrobne analize zbranega gradiva sva lahko izluščila vrsto podatkov, ki širše zanimajo našo narodnostno skupnost.«

Izvedba štirih tečajev je gotovo zahtevala precej truda, upoštevajoč tudi stvarnost kraja?

»Tečaje smo pripravili v župnišču v Žabnicah in to enkrat tedensko. Letošnja izkušnja pa kaže, da bomo v novi sezoni imeli tečaje dvakrat tedensko, saj je drugače delo težko uskladiti. Vpisanih tečajnikov je bilo 30, skoraj vsi so tudi zaključili delo. S slovenščino se je ukvarjalo tudi nekaj otrok v Domu šolskih sester.«

V Domu šolskih sester se je odvijal pouk Glasbene šole.

»Nekaj manj kot 30 otrok je vsak teden obiskovalo tečaje za klavir, harmoniko in kitaro; informacije s tega področja so dobivali izključno v slovenščini. Šola deluje 12 let, dovršilo jo je že 6 mladih glasbenikov, ki so opravili vse predvidene izpite. Proforski kader je izključno slovenski, dobršen del jih je iz Kranja.«

Ob pouku so gojenci imeli priložnost za javne nastope?

»Letos smo šli v pravo pustolovščino za naše razmere, ko smo na Trbižu priredili srečanje glasbenih šol Goranske, na katerem so nastopili najboljši gojenci sedmih šol. Prireditel pod pokroviteljstvom občinske uprave - je odjeknila v javnosti, nanjo pa so prišli številni predstavniki javnih uprav z obmejnega območja in sam minister za Slovence po svetu Janez Dular. Sodelovali smo še na koncertu Alpe-Jadran na Opčinah in na srečanju glasbenih šol na Koroškem.«

Kako se je ob tem kulturno življenje uveljavilo v Kanalski dolini?

»V tem času smo pripravili vrsto pobud, zlasti na zborovskem področju. Omenil bi srečanje pevskih zborov v Žabnicah, dejavnost moškega pevskega zbora iz Žabnic in Višarskega ženskega kvinteta, ki ga vodi Anna Missoni. V okviru kulturnega delovanja velja spomniti tudi na izdajateljsko dejavnost. Mednje sodi tudi knjiga o življenju Ukljanov in življanov izpod peresa Roberta Münicha, ki jo bomo predstavili oktobra v Domu Mangart. V ta okvir sodi tudi razvejana cerkvena dejavnost za uveljavitev slovenskega jezika. In prav v zvezi s slovenskim bogoslužjem smo v Žabnicah zabeležili afero z zbiranjem podpisov proti maševanju v slovenščini: zbiratelji podpisov so to utemeljili z dejstvom, da itak vsi poznamo italijanščino, zato je slovenščina odveč.«

Uveljavitev slovenščine je pomembna tudi v javnih dokumentih. Pred dnevi je trbiški občinski svet sprejel statut, ki izrecno omenja težnjo za uveljavljanje slovenskega, furlanskega in nemškega jezika.

»Slovenski klub je pred izdelavo statuta naslovil na Občino dokument, s katerim smo želeli opozoriti na prisotnost slovenske narodnostne skupnosti. Pred nekaj meseci smo v Vidmu sodelovali na konferenci o Slovencih na Videmskem v priredbi škofije. Tudi takrat smo dostavili več dokumentov o naši prisotnosti v Kanalski dolini.«

RUDI PAVŠIČ

Svetovalec Rossi (ZL) prijavil mejno policijo

TRST — Deželni svetovalec Zelene liste Federico Rossi je vložil pri tržaškem glavnem tožilstvu prijavo proti italijanskim mejnim organom. Kakor navaja v tiskovnem sporočilu, so ga v soboto na mejnem prehodu Fusine-Rateče podvrgli poldrugo uro trajajočemu osebnemu pregledu, da zaradi tega ni mogel pravočasno v Ljubljano, kjer je imel zmenek s slovenskim ministrom za znanost. Še ostreje pa Rossi kritizira italijansko policijo zaradi tega, ker mu uro pozneje ni dovolila prečkati mejo pri Kokovem. Pred vložitvijo prijave je Rossija sprejel videmski prefekt Sorge.

Tudi v Jugoslaviji "mirovniška fronta"

BEOGRAD — Pred dnevi je bil tu prvi mirovniški forum na temo "Dezintegracija Jugoslavije - integracija Evrope". Priredil ga je Helsinki Citizens' Assembly, vseevropski organizem za spodbujanje dialoga in demokracije ter zaviranje etničnih spopadov. Dejstvo, da pripada eno od dveh predsedniških mest Jugoslovanki Soniji Licht in da je bila udeležba tudi z jugoslovanske strani dobra, kaže, da se tudi znotraj te države razrašča "nenasilna fronta", ki si prizadeva za odložitev orožja, za sprejetje deklaracij o neodvisnosti in za uveljavitev načela o "samooomejvalni samoodločbi".

Moja vas - navezanost otrok na domačo grudo

ŠPETER SLOVENOV — Tudi letošnja, že 18. izvedba otroškega natečaja Moja vas, ki ga prireja Študijski center Nediža, je potekala v znamenju veselja in razposajenosti. Na županstvu v Špetru se je zbralo nad sto otrok, ki so s spisi in risbami sodelovali na natečaju, s katerim so izpričali navezanost na narečje in na svoje slovenske kraje in navade. Ob nagradah, ki so jih podelili posameznikom, so posebne nagrade izročili tudi osnovni šoli iz Ahtna, dvojezični osnovni šoli in vrtcu iz Špetra ter osnovni šoli iz Barda. Ob tej priložnosti sta slovenske otroke nagovorila podžupan Blesetig in učiteljica Antonella Bucovaz, ki je spored tudi povezovala. (R.P.)

Na sliki: med nagrajevanjem otrok na natečaju Moja vas.

Počitniški vrvež na Sežanskem

SEŽANA — Sežanska Zveza prijateljev mladine je zaradi nastalih razmer pripravila naknadno program počitniških dejavnosti za otroke in mladino, ki je v dopoldanskih urah sama doma in prepuščena cesti. Poleg bogatega programa, ki so ga naslovili "Počitniška vreča, ki preseneča", so tako pripravili še dodatne aktivnosti, ki bodo potekale v času poletnih šolskih počitnic na Sežanskem. Organizirano imajo počitniško varstvo za otroke, ki se je pričelo včeraj v sežanski Kosovelovi knjižnici. Vsak dan, razen sobot in nedelj, se bodo tu otroci zbirali ob 8. uri in do 11. imeli pod vodstvom mentorice razne ustvarjalne in rekreativne dejavnosti v naravi (družabne igrice, likovno in glasbeno ustvarjanje). V odprtem bazenu v Lipici poteka rekreativno plavanje. Otroke vozi avtobus iz Sežane ob 10.45 in jih iz Lipice odpelje ob 14.50. Cena vozne karte znaša 44,00 din, ostali stroški pa 100,00 din; poskrbljeno je tudi za varstvo otrok. Pod vodstvom Polone Šuligoj bo do 19. julija v avditoriju sežanskega kulturnega doma kotalkarski tečaj, ki se odvija od 9. do 11. ure. Za vse, ki bi se radi osvežili in odšli na morje, je organizirano vsak tork in četrtek enodneвно kopanje v Simonovem zalivu (Izola); prijave sprejema Kompas v Sežani. Od 17. do 24. julija pa priredijo letovanje za solarje na Debelem rtiču; prijave sprejema še danes ZPM Sežana (tel. 72401). Vsak petek ob 18. uri pa se v kulturnem domu v Sežani odvijajo filmske predstave. Danes je za mladino in starejše na vrsti film Indiana Jones III.

OLGA KNEZ STOJKOVIČ

AAA — prvi mesečnik Alpe-Jadrana

CELOVEC — Pred nedavnim je izšel na Koroškem prvi alpejadranški mesečnik. Gre za revijo "AAA" (Alpe Adria Aktuell), ki je trojezična in želi nagovoriti bralce na Koroškem, v Sloveniji in tudi v Furlaniji-Juljski krajini. Izdajatelj in glavni urednik mesečnika je H. F. Mossmann, po rodu Korošec, katerega cilj je pospešiti idejo o tesnem sodelovanju med regijami in ljudmi v prostoru Alpe-Jadran.

Erhard Busek novi predsednik ljudske stranke

DUNAJ — Avstrijska ljudska stranka je dobila pred dnevi spet novega predsednika. To je dr. Erhard Busek, bivši dunajski podžupan in minister za znanost v Vranitzkyjevi koalicijski vladi. Erhard Busek je bil izvoljen z več kot 56% oddanih glasov in je tako premagal svojega nasprotnika, uspešnega podjetnika, a političnega novinarja Bernharda Görga, ki je hotel stranko radikalno spremeniti. Z izvolitvijo Buseka v avstrijski zvezni vladi ne bo bistvenih sprememb, v stranke pa se bo moral šele uveljaviti.

Solidarnostni odbor Slovencev v Italiji je včeraj ocenil dosedanj potek nabiralne akcije POMOČ SLOVENIJI '91 pri slovenskih denarnih zavodih na Tržaškem. V dogovoru z uredništvom Primorskega dnevnika je sklenil, da bodo prvi poimenski sezname prispevkov objavljeni v nedeljski številki dnevnika, posredovani pa bodo tudi drugim časopisom.

Danes poteka v okviru dejavnosti solidarnostnega odbora akcija,

za katero so dali pobudo mladi. Mladinski odbor Slovenske prosvete, mladinska sekcija Slovenske skupnosti in mladinski odbor SKGZ so se namreč odločili za zbiranje podpisov v podporo svobodni, demokratični in suvereni Republiki Sloveniji, kar vključuje tudi zahtevo po takojšnjem mednarodnem priznanju mlade slovenske države. Stojnici bosta na Borznem trgu in na Portici di Chiozza. Mladi bodo ob tej priložnosti na-

šim someščanom delili tudi pozive solidarnostnega odbora za humanitarno pomoč Sloveniji. Akcija bo trajala od 8. do 20. ure.

Solidarnostni odbor Slovencev v Italiji je na včerajšnji seji razpravljal tudi o možnosti, da bi v prihodnjih dneh dal pobudo za vrsto informativnih in debatnih večerov o novonastali situaciji ob osamosvojitvi Slovenije.

Tekoči računi za nabiralno solidarnostno akcijo POMOČ SLOVENIJI '91 pri slovenskih denarnih zavodih v Italiji:

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA (Sedež Trst, Agencija Domjo, Agencija Rojan) — 01.6560/54

HRANILNICA IN POSOJILNICA OPČINE — 9626

HRANILNICA IN POSOJILNICA NABREŽINA (Sedež Nabrežina, Filiala Sesljan) — 65283-1

KMEČKA BANKA GORICA (Sedež Gorica, Filiala Krmin) — 61001

HRANILNICA IN POSOJILNICA DOBERDOB — 1720

HRANILNICA IN POSOJILNICA SOVODNJE — 23/7

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA - Filiala Čedad — 02.200/89

Navajamo še dodatne številke tekočih računov:

CASSA DI RISPARMIO DI TRIESTE — 42568/5

CASSA DI RISPARMIO DI GORIZIA — 13160/1

BANCA POPOLARE UDINESE — 6986

Sedež solidarnostnega odbora Slovencev v Italiji odgovarja na telefonsko številko SKGZ: 368094; fax 368158.

Čeprav »cvetenje« morja ni tako hudo kot pred leti Alge v Tržaškem zalivu

Alge spet »strašijo« kopalce, turistične delavce in ribiče. Potem ko je že kazalo, da se bomo lahko letošnje poletje brezskrbno kopali v kolikor toliko čistem morju, brez nevšečnega želatinskega objekta morskih mikroorganizmov, je v zadnjih dneh to upanje začelo počasi a nezadržno plahneti. Zadržne raziskave spet opozarjajo na takoimenovano »cvetenje« Jadranskega morja, kar pomeni, da smo takorekoč ponovno na pragu biološkega fenomena, ki je v zadnjih treh letih prizadejal veliko škodo poletnemu turizmu ne le v naših krajih, temveč vzdolž vse severne jadranske obale.

V preteklih letih so izvedenci za morsko biologijo zatrjevali, da so »cvetenju« morja bistveno botrovale blage zime. Morje je bilo pozimi »pretoplo«, kar je omogočilo bohotenje mikroalg.

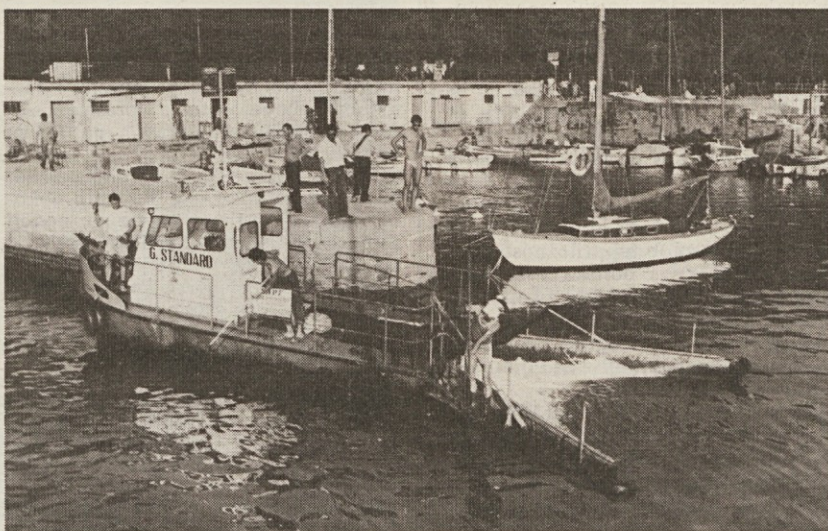
Letošnja zima je bila — z razliko od prejšnjih — res ostra in tudi olgotrajna. Pričakovati je bilo, torej, da bo mraz pozitivno učinkoval na mikrofloro, da jo bo — z eno besedo — omejil.

Ta pričakovanja so obveljala vse do prvega toplotnega vala. Z otoplivitvijo se je začel najprej na morskem dnu, zatem pa pomalem tudi na morski gladini obnovljati znani proces »cvetenja« morja. Fenomen so najprej zabeležili na področju Srednjega Jadrana (Ancona, Rimini, Riccione), zatem v Kvarnerskem zalivu. Z morskimi tokovi se je začela želatinsasta masa premikati proti Tržaškemu zalivu, kjer so v prejšnjih dneh na gladini že zapazili posamezne »otočke« bolj ali manj goste mineštre alg.

Ponovna prisotnost alg v našem morju je spravila v pogon protialgovski stroj severnojadranskega morskga observatorija. Pred tremi dnevi so se izvedenci za morsko biologijo spet podali na strokovno križarjenje, na katerem bodo analizirali primerke morske vode in stopnjo »okuženosti« z algami. Delovna skupina, ki jo sestavlja izvedenci severnojadranskih laboratorijev za morsko biologijo (iz Barkove, Pirana, Rovinja, Benetke), je že izdelala poročilo o stanju Jadranskega morja, a to poročilo temelji na podatkih, ki so jih zbrali izvedenci na prvem strokovnem križarjenju, ko se morskimi mikroorganizmi še niso razbohotili do sedanje stopnje. Sedanje »poslabšanje« je dalo povod za skupno srečanje severnojadranskih izvedencev, ki bo v torek, 16. julija, na to srečanje pa sta bila povabljeni tudi slovenski in hrvaški minister za okolje Jazbinšek in Nikulić.

Po mnenju izvedencev dosedanje »cvetenje« ni še doseglo uničujoče stopnje izpred nekaj let. Glavna vzroka za fenomen sta že omenjena toplota in pa brezvetrje. Ob brezvetrju začne na morskem dnu zmanjkovati kisika, kar še najbolj prizadeva morsko favno in — posledično — ribištvo. Ribiči menijo, da je za omejitve cvetenja potrebna dobra prevetritev morskga dna, ta pa bi bila mogoča, če bi nad Severnim Jadranom zapihala burja ali pa široko.

Iz Srednjega Jadrana so prav včeraj poročali, da se je po nekaj dneh razburkanega morja bistveno zmanjšalo »onesnaženje« alg. Bosta tudi Severnemu Jadrnu Pozejdon in Eol namenila tolikšno pozornost?

Čoln za čiščenje morja bo imel kmalu spet polno dela

(foto Križmančič)

Kot zadnja leta tudi letos alge spet »grozijo« kopalcem

(foto Križmančič)

Na pobudo slovenskih mladinskih organizacij

V Trstu bodo zbirali podpise za Slovenijo

V okviru dejavnosti solidarnostnega odbora Slovencev v Italiji bo danes potekala akcija, za katero so dale pobudo tri mladinske organizacije. Tako so se Mladinski odbor Slovenske prosvete, mladinska sekcija Slovenske skupnosti in mladinski odbor SKGZ odločili za zbiranje podpisov v podporo svobodni, demokratični in suvereni Republiki Sloveniji, kar vključuje tudi zahtevo po takojšnjem mednarodnem priznanju mlade slovenske države.

Stojnici, kjer bodo pripadniki omenjenih organizacij in drugi mladi zbirali podpise, bosta na Borznem trgu in pod Portici di Chiozza. Mladi bodo ob tej priložnosti delili našim someščanom tudi pozive solidarnostnega odbora za humanitarno pomoč Sloveniji. Stojnici bosta »odprti« od 8. do 20. ure.

Pobuda mladih sodi v niz akcij, ki so jih priredile organizacije in društva v podporo Sloveniji in njeni osamosvojitvi. Med cilji vseh teh akcij je bil in je tudi ta, da bi italijanske someščane bolje obvestili in jih sensibilizirali o problemih in zahtevah Slovenije. Gre vsekakor za pomembne napore, ker je usmerjenost javnosti izjemno pomembna, saj tudi politične odločitve ne morejo biti gluhe na javno mnenje.

Novo vodstvo sindikata FILT-CGIL

Prevozniki CGIL o upokojitvah

Vprašanje upokojitve in pokojnin so bila v središču pozornosti na seji izvršnega odbora sindikata zaposlenih v prevoznem sektorju FILT-CGIL. Na seji so najprej izvolili novo tajništvo sindikata, ki ga sestavljajo Sergio Slavec, Gianni Buzzi, Giacomo Candotto, Angelo D'Adamo, Rodolfo Purich, Italo Romagnoli in Fabio Sanzin. Le tem se bo pridružila članica izvršnega odbora, ki jo bodo v tajništvo imenovali članice FILT. Naj omenimo, da je bil Sergio Slavec že v začetku junija izvoljen za glavnega tajnika sindikata.

Vodstvo sindikata prevoznikov je — kot rečeno — razpravljalo o zakonskem osnutku o pokojninski reformi. Tako se je izreklo proti upokojitvi s 65. letom starosti, izneslo pa je tudi veliko pomislekov na račun nekaterih drugih omejitvenih določil pokojninske reforme, o katerih bo izvedlo med članstvom širok posvet.

Zanimiva pobuda revije Gente Money

Italijani se vedno bolj odločajo za podjetništvo

Italijani postajajo vse bolj podjetni. Po zadnjih uradnih podatkih se je v lanskem letu »postavilo na noge« 280.634 novih podjetij, medtem ko jih je ukinilo svojo dejavnost 116.468. Preživel jih je torej 164.166, kar je za 4,6 odstotkov več v primerjavi z letom 1989. Ti podatki kažejo, da v Italiji trenutno deluje 3 milijone in 800 tisoč podjetij, od katerih je štiri petine individualnih ali osebnih družb. Gre za mikro-podjetja, ki so največkrat nastala iz želje, da bi se ti podjetniki osamosvojili in delali na lastno roko. Ustanovitve podjetje začneš z minimalnimi možnostmi je v sedanjih časih mogoče. Obstajajo namreč instrumenti, da se lahko ideje spremenijo v podjetja.

»Gente Money«, gospodarski mesečnik založniške hiše Rusconi, je zadnjo številko posvetil prav vprašanju o novem podjetništvu. Na prvi strani je objavil sliko Marca Rovede, ki je z jogurti in sadnimi sokovi podjetja Fattoria Scaldasole v petih letih dosegel 25 milijard lir letnega prometa. To je seveda le en primer. V mesečniku se dajejo navodila, kako in s kom se je treba posvetovati za uresničitev določenega načrta, kako je treba preveriti, da bi se načrt lahko uveljavil na tržiču in predvsem kako prejeti potrebne finančne prispevke. Poleg tega predstavlja tudi številne podjetnike, ki so znali spremeniti lastne ideje v uspešna podjetja.

Da bi pomagali vsem tistim, ki želijo samostojno udeleževati v podjetništvu, je »Gente Money« dala še drugo pobudo: ustanoviti podjetje s podporo revije in nekaterih kvalificiranih sponzorjev. Kdorkoli ima kakšno idejo, jo lahko obrazloži v formularju, ki jo priložen mesečniku. Meseca oktobra bodo zasedanju »Intraprendere '91« v Bielli izbrali deset načrtov, katerim bodo nudili možnost za financiranje s strani največjih evropskih družb.

O vseh teh vprašanjih je bil govor na srečanju v palači Ralli, ki so ga priredili uredništvo revije, BIC in tržaško združenje industrijcev. Po posegu Francesca Zacchigne, poverjenega upravitelja BIC in Enrica Cisnetta, direktorja omenjene revije, je Riccardo Illy pozdravil številne udeležence v imenu tržaških industrijcev in orisal primer družbe Illycaffè, ki se je znala popolnoma prenoviti, pa čeprav je imela za seboj že utrjeno tradicijo. Govorili so še Fabio Carli za podjetje Vectorpharma, Giovanni Fratti za SIAI ter Simonetta Cosimi za Bioallergy, torej predstavniki podjetij, ki so nastala in delujejo v okviru BIC.

In prav o vlogi te ustanove, tudi s pomočjo videa, ki ga je realizirala družba Videost, je Francesco Zacchigna obširno poročal. Ustanovljen je bil, da bi s svojimi strukturami prišel na pomoč šibkejšim italijanskim območjem, kot je tudi tržaško. In na tem območju, je dodal, obstaja precejšnje zanimanje za ustanovitve novih podjetij. Delovanje BIC iz Trsta vzbuja precejšnje zanimanje na Vzhodu, da bi zaživel, pa manjkajo nekateri instrumenti. Ob vsem tem je še dodal, da se načrt te družbe vključuje v postopno internacionalizacijo Furlanije-Juljske krajine. S svoje strani pa je odgovorni urednik revije Cisnetto govoril o tej uredniški pobudi in jo podrobneje analiziral.

Revija je izvedla obširno anketo predvsem med mladimi in ugotovila, da prav med njimi obstaja velika volja za ustvarjanje nekaj novega. Za uspeh pa so potrebni predvsem tri elementi: potrebna je najprej informacija, poklicno usposabljanje in pa financiranje vsakršnega projekta.

Iz te ankete, ki jo je revija opravila pa predvsem izhaja, kot je zapisano v uvodnem članku, da se nahajamo pred novo kulturo, ko je tudi postati samostojni podjetnik že pravi »status symbol«. (as)

pismo uredništvu

Poziv navdušenega zbiralca raznih značk

Sem član organizacije The Scout Association iz Anglije in živim sedaj v Trzinu. Zelo se zanimam za zbiranje skavtskih značk in krojev.

Upam, da mi bo uspelo narediti zbirko vseh italijanskih značk.

Če ima kdo izmed vaših bralcev karkoli takega, kar bi bilo povezano s skavtizmom, kot so to lahko značke, nalepke, oznake, kroji, stare ali nove knjige, fotografije, itd., naj me, prosim, obvesti.

Posebej se zanimam za slovensko zamejsko skavtsko organizacijo (S.Z.S.O.) in značke iz Trsta in Gorice.

Tistemu, ki mi bo lahko pomagal, lahko ponudim za značke, ki jih potrebujem, druge značke. Vsi rekviziti bodo namenjeni zbirki in moje zanimanje ni pridobitniškega značaja. Lahko izposojeno vrnem kadarkoli, obdržim pa samo, če mi bo podarjeno.

Ponavljam, da ne gre za pridobitniško dejavnost in da me ne vodi finančni namen.

Govorim samo angleško.

Hvala in lep pozdrav

Peter Symmans

Izvirna izkušnja otroškega središča v Sesljanu, kjer so se združili vsi zainteresirani dejavniki

Kako s kvalitetnimi posegi uravnovesiti demografsko krizo na šolah

Praznenje razredov na osnovnih šolah in v vrtcih zaradi vse manjšega števila rojstev je že dolgo znan in skoro domač pojav na našem območju. O tem se veliko govori in piše kot o nekem nujnem zlu, proti kateremu ni uroka in pred katerim lahko ukrepamo le tako, da preostale otroke čim bolj smotrno razporedimo po sedežih, kamor pač spadajo.

Doslej se je morda premalo govorilo še o nekem drugem učinku demografske suše na naše šole: o odzivu tistih dejavnikov, ki so kvantitativno krizo vpisov skušali uravnovesiti s kvalitativnimi ukrepi v okviru lastnih pristojnosti in možnosti.

Ta daljši zapis ima namen nekoliko podrobneje opisati enega od teh naporov, ki vsekakor ni edini vreden pozornosti. Gre za delo, ki ima danes svoje težišče v nekdanji šoli K. Štrekelj v Sesljanu, po svoji problematiki pa zadeva celotno šolsko problematiko na območju občine Devin-Nabrežina.

1. RAZMERE V OKOLJU

Pred opisom samega razvoja, ki je privedel do nastanka današnje kulturne tovarne v seslanskem središču, je primeren kratek prikaz glavnih dejavnikov, ki so bili stalno v ozadju ali v ospredju dogajanja.

Prvi med temi je nedvomno jezikovna problematika. Občina Devin-Nabrežina je bila nekaj pretežno slovensko območje. Slovensko prebivalstvo je tu, sredi šestdesetih let, postalo manjšina in bilo več varno pred stalnim, premočnim jezikovnim udarom italijanske kulturne industrije. Na jeziku sloni glavni del narodne kulture in o njegovem pomenu niso potrebne dodatne utemeljitve.

Drugi dejavnik, ki ga bomo stalno srečevali v tem opisu, je Občina, ki ima nekaj pristojnosti tudi na šolskem področju. V zelo centraliziranem italijanskem šolskem sistemu imajo krajevne upravne pravzaprav le veliko odgovornosti in malo možnosti neposrednega, avtonomnega prispevanja k šolskemu razvoju, a nekaj tega vsekakor obstaja, zlasti na ravni predšolske vzgoje. Pri Občinah, kakršna je devinsko-nabrežinska, je umestno poudariti samoumevno dejstvo, da je odbornik zadolžen za vse šole, večinske in manj-

šinske. To ne gre prezreti, čeprav bo v tem opisu govor predvsem o slovenskem šolstvu.

Poleg vzdrževanja stavb, oskrbe šol s potrebščinami, s pomožnim osebjem in podobnimi upravnimi posegi, imajo Občine na ravni predšolske vzgoje tudi nekaj didaktičnih pedagoških pristojnosti. Supervizija za to plast delovanja je še vedno zaupana pristojnemu didaktičnemu ravnatelju osnovnih šol, a ta kontrola je zelo pogosto zgolj formalna, še posebno danes, ko ima Občina pravico, da si priksrbi lastnega pedagoškega izvedenca.

2. ZAČETNO ISKANJE POTI

Devin-Nabrežina je ena izmed občin na slovenskem naseljitvenem pasu v Italiji, ki ima otroške vrtce v lastni oskrbi (ostale so: Milje, Zgonik, Trst - delno in Seteverjan). Zato je bila od vedno, nujno, aktivna na tem področju. Prvi znaki nekega globljega vsebinskega poseganja pa so se začeli kazati pred približno desetimi leti. Spremembe v normativi glede delovnih pogojev občinskih uslužbencev so leta 1980 postavile Občini konkretni problem, da bi za ohranitev 8-urnega delovanja vrtcev morala podvojiti organik. Leta 1981 je občinski svet izdal uradni sklep v tej smeri, a ker je država dodeljevala vedno manj denarja za redno poslovanje in tudi sicer prepovedovala nameščenje novih uslužbencev, je sklep ostal na papirju. Vrtci so zato še naprej delovali le od 8. do 14. ure.

Šolski ravnatelji, občinski odborniki, starši in vsi ostali prizadejni dejavniki so zavzeto preverjali razne možne rešitve. Ena od teh je bila (ustavila se je sicer že pri prvem, notranjem, krogu razpravljalcev), da bi vrtce enostavno podpržavili. Ta opcija je bila zavrnjena, ker bi v tem primeru bilo zelo verjetno nameščeno novo učno osebje, prejšnje pa bi ostalo v breme Občini, ki bi morala reševati problem njegove prekvalifikacije. Ob vsem tem pa bi se morala Občina odpovedati vsaki možnosti vplivanja na vsebinsko plat pouka in le malo verjetno je bilo, da bi državno vodenje predšolskih ustanov iskalo enako pozornost do specifičnih kulturnih značilnosti in potreb občinskega ozemlja.

Izpostavljena je bila tudi možnost, da bi se problem rešil s koncentracijo vseh predšolskih enot (slovenskih in ravno tako italijanskih) v en sam sedež. Tako izbiro bi narekovala ravno daljša

perspektiva negativnega demografskega razvoja. Tudi sama država bi verjetno šla v to smer, če bi ji bili vrtci zaupani. Nekaj podobnega bi se konec koncev lahko podvezlo tudi za osnovne šole, ki niso delovale v veliko boljših številčnih razmerah.

Občinsko šolsko odborništvo je jemalo na znanje in tehtalo vse predloge, pomisleke in dejstva. V tem okviru je bilo zanimivo, da se je tako med slovenskimi kot med italijanskimi starši uveljavilo stališče, da bi se tudi manjše šole ne smele ukinjati, ker tudi v okrnjenem obsegu predstavljajo kulturno središče, ki bogati naselje in utrjuje občutek domačnosti v otrokih. Slovenski starši so tem splošnim ugotovitvam dodajali tudi težo jamstev, ki so zapisana v dodatku Londonskemu memorandumu.

Bilo je jasno, da starši doživljajo šolo kot kulturno žarišče, ponekod kot sploh edino preostalo kulturno ustanovo v naselju, ki preko svojega učinkovanja na jezikovnem področju izvaja zelo pomembno funkcijo, čeprav majhno število učencev lahko zavaja s svojo kvantitativno šibkostjo.

Morda ni odveč omeniti dejstva, da je že dalj časa odbornik za šolstvo v občini Devin-Nabrežina izbran iz vrst šolnikov. Prav gotovo je tudi to prispevalo k tisti občutljivosti za življenjsko posameznih izobraževalnih problemov, ki uspe presegati upravne in organizacijske okvire občinskih pristojnosti.

Iskanje rešitev je trajalo vse tja do šolskega leta 1986/7, ko je dozorel čas, da so se smotrnejše zamisli začele konkretizirati. Rešitev, ali vsaj določena smer reševanja, je postala lažja, med drugim tudi zato, kar se je v dogajanje posredno vključila še ena izvenšolska struktura, ki je sicer posvečala svojo skrb kulturnemu področju. Zveza slovenskih kulturnih društev je leta 1985 organizirala svoj drugi, izpopolnjeniji tečaj za oblikovanje profila animatorjev. Občina je v tej strokovni kategoriji našla osebe, ki je lahko s pogodbeno zaposlitvijo za delni delovni čas napolnila vrzel v delovanju otroških vrtcev.

Od šolskega leta 1986/7 je pouk v vrtcih stekel od 8. do 16. ure s tem, da so popoldanski čas prevzele animatorke. Njihova specifična strokovna priprava je odpirala nove možnosti za razvijanje novih vsebinskih področij v pedagoški vzgoji.

(Se nadaljuje)

PAVEL ŠTRANJ

Podjetniki so se včeraj na Občini srečali s predstavniki krajevnih uprav

Zaskrbljenost gospodarstvenikov za težavno stanje onkraj meje

Na pobudo občinske in pokrajinske uprave, ki sta ju zastopali župan Ricchetti in predsednik Crozzoli ter Trgovinske zbornice, ki je bila iz neznanih razlogov odsotna (kot sicer tudi dan prej na podobnem srečanju v Gorici), je bilo včeraj na sedežu občinske uprave srečanje z gospodarskimi operaterji. Na njem je bil govor o jugoslovanski krizi in o posledicah, ki jih dogajanja preko meje imajo na tukajšnje gospodarstvo. Takoj na začetku je treba povedati, da se srečanje ni zaključilo z nobenim konkretnim sklepom. Predstavniki raznih delovnih kategorij so obrazložili svoje probleme. V ospredju sta bili predvsem vprašanji trgovine na drobno in pa uvoza in izvoza.

V trgovinskem sektorju je posredno ali neposredno zaposlenih okrog 18.000 uslužbenecv, s sedanjo krizo, kot ugotavljajo v teh krogih, bo brez službe ostalo okrog 8-9 tisoč oseb, če bi se tako stanje nadaljevalo. Največjo škodo imajo špediterji, ki so v bistvu ostali brez dela. Nobeno podjetje namreč ne tvega, da bi svoje tovarnjake poslalo na jugoslovanske ceste. In tudi v tem sektorju se že začenja govoriti o odpustih.

Srečanja se je udeležila tudi delegacija Slovenskega deželnega gospodarskega združenja. Poleg direktorja Vojka Kocjančiča so bili v njej še Aleksander Rustija, tajnik zunanjetrgovinske sekcije, Danilo Cunja za obrtniško sekcijo (za prevzojke) in Ivo Širca, ki je direktor konzorcija Transcar, v katerem so združeni vsi avtoprevozniki, ki delujejo na tovrstnem postajališču pri Fernetičih in lep del tržaških prevoznikov, ki delajo v konvencionalnem sektorju.

Širca je na srečanju spregovoril prav o vprašanju prevozo. V telefonskem pogovoru nam je nanizal še vrsto podatkov, ki razkrivajo dramatičnost stanja v tem sektorju. Napovedal je, da se bodo danes v Gorici predstavniki družbe, ki jo vodi, srečali z goriškimi sogovorniki z upanjem, da bi se kaj premaknilo. Upoštevati je namreč treba, da so prevozniki v teh dveh tednih utrpeli veliko gmotno škodo. Vsak tovarnjak, oziroma njegov gospodar, ki je ustavljen, utrpi vsak dan 350 tisoč lir škode, pri čimer ne gre pozabiti, da gre za delavce, ki so delali predvsem z Jugoslavijo. Prevozniki imajo tudi velike izgube zaradi alternativnih poti, ker so morali "obiti" Jugoslavijo in prevoziti veliko več kilometrov, da so blago dostavili naročniku, ki pa jim teh višjih stroškov ne priznava. Nadalje se stopnjuje kriza glede zelo počasnega plačevanja s strani jugoslovanskih podjetij, ki se je v sedanji situaciji še zaostila. Vsi ti problemi bodo gotovo privedli do velike stagnacije v blagovnem prometu z Jugoslavijo, kar bodo v prvi osebi v največji meri plačali prav špediterji in avtoprevozniki.

Zaskrbljujoče pa je predvsem dejstvo, da onkraj meje ni videti pozitivnih perspektiv. Tudi včeraj so v Brežicah ponovno blokirali cesto. Okrog Slovenske Bistrice, skozi katero poteka velik del prometa, ki zadeva prevoz lesa, so ustavljali številni tovornjaki. Na tovrstnem postajališču pri Fernetičih, dodaja Ivo Širca, je skoraj vse ustavljeno. V njem sedaj beležijo okrog 10 odstotkov prometa v primerjavi z normalnim stanjem. Ob vsem tem gre dodati, da so špediterska in prevoznika podjetja utrpela ogromno gmotno škodo zaradi dvajsetdnevne stavke, ki je ohromila promet na mejnih prehodih. Podjetja so ob tej priložnosti izgubila vse rezerve in sedaj jih ta kriza potiska v še večje težave. Govori se že o odpustih. Tukajšnji prevozniki tudi ugotavljajo, da se bo korenito spremenilo tudi prevoznništvo v Jugoslaviji. Vprašujejo se, kako bo Beograd razdeljeval dovolilnice, saj do Slovenije, kot smo videli z zadnjimi dramatičnimi dogodki, ni prav najbolj naklonjen.

Direktor SDGZ Vojko Kocjančič pa je govoril predvsem o vprašanju uvoza in izvoza. Na tem področju je sedaj vse ustavljeno tudi zaradi tega, ker je tako stanje posledica prejšnjih nerešenih problemov. Tu gre za problem izplačil za izvoženo blago. Jasno je, da zaviranje kreditov z Jugoslavijo zaustavlja uvoz in izvoz s sosednjo državo. Firme, ki delujejo na tem področju, ne morejo delovati brez kreditov. Poleg tega gre še dodatno, je dodal Vojko Kocjančič, da je državna zavarovalnica za kredite tujini SACE v tej situaciji blokirala zavarovanja za Jugoslavijo. To seveda ustvarja tudi določeno mnenje do nadaljnjega sodelovanja s to republiko. Ustavljeno je bilo tudi poslovanje po avtonomnih računih in tudi sedaj je izdajanje teh dovolilnic vezano na njihovo finančno efektivno kritje. Ker tega ni, gredo tudi ti posli zelo počasi.(as)

O hudih gospodarskih posledicah, ki jih povzroča v Furlaniji-Juljski krajini jugoslovanska kriza, je včeraj tekla beseda tudi na srečanju med podtajnikom predsedstva vlade Cristoforijem, podtajnikom ministrstva za turizem Rebullo in tržaškim poslanecem Colonijem. Srečanje je bilo plodno, saj deželni parlamentarec Rebulla v tiskovni noti sporoča, da je vlada že izdala navodila za popis direktne škode in sprejem ustreznih ukrepov, za katere gre v tej fazi jemati v poštev predvsem odložitve bližnjih davčnih in socialnih dajatev.

Pokrajinski svet SSK o Sloveniji in o statutih krajevnih uprav

Pred kratkim se je na redni seji stal tržaški pokrajinski izvršni odbor SSK. Sejo je vodil tajnik Oppelt in na njej je tekla beseda predvsem o razmerah v Sloveniji ter o vprašanju statuta v krajevnih upravah na Tržaškem.

Izvršni odbor SSK je sprejel na znanje, da se je položaj v Sloveniji nekoliko pomiril in da so ustvarjeni pogoji za mirno reševanje odprtih vprašanj. V posebni noti SSK poudarja, da bo napredila, kot doslej, vse kar je v njeni moči, da bi samostojna in neodvisna država Slovenija dosegla čimprej mednarodno priznanje.

Izvršni odbor SSK je podrobno pregledal stanje v zvezi s sprejemanjem statuta v tržaških krajevnih upravah. Zelo pozitivno je ocenil statut občine Dolina, pri katerem je tudi SSK dala svoj bistveni doprinos.

Negativno pa je ocenil statut miljske uprave. V statutu je namreč le bežno omenjena slovenska manjšina, pravica do rabe slovenskega jezika pa nima priznanja. SSK, piše v tiskovni noti, je pravočasno predstavila ustrezna dopolnila statutu in na vprašanje opozorila samega župana.

Posebno pozornost je izvršni odbor SSK namenil vprašanju statuta tržaške občine, ki bo na dnevnem redu na prihodnji seji občinskega sveta. Stranka je, pravi v noti, preko svojega predstavnika vseskozi aktivno sodelovala pri oblikovanju osnutka in predstavila v komisiji vrsto predlogov, ki zadevajo zlasti pravice slovenske narodnostne skupnosti.

V predloženem osnutku statuta pa je vse to bilo prezrto s strani večinskih strank, poudarja SSK, ki pa vsekakor namerava nadaljevati s svojimi napori. Po mnenju SSK tudi tržaški statut ne sme vsekakor in v nobenem primeru zmanjšati že doseženo raven zaščite.

Tajnik Cariglia v Trstu govoril o Jugoslaviji in vlogi PSDI

Včeraj je obiskal Trst vsedržavni tajnik Italijanske socialdemokratske stranke Cariglia, ki je imel tudi tiskovno konferenco v hotelu Excelsior. Glavni temi njegovega pogoja sta bila italijanska notranja politika in pa položaj v Jugoslaviji.

Prav glede jugoslovanske krize je Cariglia naglasil, da njegova stranka spoštuje avtonomije, zagovarja pa enotno Jugoslavijo. Tajnik PSDI je dejal, da razume vse različnosti jugoslovanskih regij in razvojne razlike, ki le tam obstajajo, obenem pa je naglasil, da je "Evropa pripravljena na žrtve pod pogojem, da se ohrani Jugoslavija." V primeru parcelizacije in trajanja sporov pa Jugoslavija tvega, da ne bo prejela od Evrope nobene podpore.

† Zapustila nas je naša predraga mama, taša in nona, učiteljica v pokoj

Justa (Justina) Jurkič por. Petkovšek

Pogreb drage pokojnice bo jutri, sobota, 13. julija ob 9.45 iz mrtvašnice glavne bolnišnice na pokopališču pri sv. Ani.

Žalostno vest sporočajo mož Marcel, sinova Ivo in Andrej z družinama.

Srčna hvala vsem zdravnikom in osebju prvega zdravniškega oddelka katarinske bolnišnice za skrbno nego in zdravljenje pokojnice. Trst, 12. julija 1991

Žalovanju se pridružujeta

Bizjak Justa in Raseni Lidia

Skupnost vrtnarjev in vinogradnikov Union, odbor Ljudskega doma v Podlonjerju in SKD Union izrekatajo svojcem iskreno sožalje ob smrti žene in mame Justine Petkovšek.

Ob izgubi drage mame izrekata Ivo in prizadetim svojcem iskreno sožalje Sandi Žgur in družina.

Naše nepozabne

Luci

Maurich - Marega

ni več med nami.

Žalostno vest sporočajo sorodnikom in prijateljem mož Carlo, hči Isabella in sin Diego z Luizom ter Petro.

Pogreb bo jutri, 13. t.m., ob 10. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice naravnost na miljsko pokopališče.

Namesto cvetja darujte v dobrodelne namene.

Milje, Trst, 12. julija 1991

Žalovanju se pridružujejo družine

Gombach, Strajn in Kočevar

Diegotu, Isabelli in gospodu Karlotu izrekamo iskreno sožalje.

Marija, Boris in Nejkla.

Sporočamo, da nas je 9. julija zavedno zapustila v 104. letu starosti

Maša Rebek vd. Treo

Žalujoči svojci

Trst, München, Jesenice, Stuttgart, 12. julija 1991

Poziv sindikatov ob sedanji krizi

Posebni ukrepi za gospodarstvo

Slovensko-jugoslovanska kriza je kot uničujoči val pljusnila čez mejo na tržaško gospodarstvo. Tega so se že po nekaj dneh zavedli domala vsi tržaški gospodarski dejavniki, ki so zahtevali od pristojnih oblasti takojšnje ukrepe za pomoč gospodarskim dejavnostim ob meji.

V sklop teh posegov spada tudi včerajšnje pismo, ki so ga pokrajinski tajniki sindikalne zveze CGIL-CISL-UIL Treu, Kakovich in Verlicchi poslali predsedstvu italijanske vlade, zunanjemu ministru, ministru za delo, tržaškim parlamentarcem, tržaškemu županu, predsedniku pokrajine, deželnemu odboru Furlanije-Juljske krajine in vsedržavnim sindikalnim organizacijam.

V pismu pišejo, da je jugoslovanska kriza povzročila in še povzroča veliko škodo tržaškemu in goriškemu gospodarstvu, ki temelji predvsem na mednarodni izmenjavi in obmejnih gospodarskih dejavnostih. Najbolj prizadeti so bili trgovina, turizem, prevozi in uvozno-izvozne dejavnosti. V teh sektorjih že beležijo skupinske in posamične odpuste.

Zaradi tega sindikati CGIL-CISL-UIL zahtevajo, naj država prizna tem sektorjem status hude gospodarske krize in naj takoj povzame posebne ukrepe, da bi — tudi s posegom Evropske gospodarske skupnosti — prebrodili sedanji težavni položaj.

Včeraj objavili izide matur na Prešernu, danes je na vrsti Zois

Dve šestdesetici na »realni«

Na znanstvenem liceju France Prešeren so včeraj objavili izide letošnjih zrelostnih izpitov. Tudi na tej šoli smo zabeležili dve najvišji možni oceni. Dijaka 5. A razreda Erika Busechian in David Jelerčič sta za svoji pismeni nalogi in ustni izpraševanju dobila šestdesetico. V ostalem so bil izidi na znanstvenem liceju srednje-nizki. Sedem dijakov je prejelo oceno med 50 in 60 šestdesetinkami, 28 med 40 in 50, šest dijakov pa je ocenjevalna komisija dodelila oceno 36. Kot zanimivost naj omenimo, da sta obe najvišji oceni zabeležili v 5. A razredu, v 5. C razredu pa ni nihče od kandidatov prejel oceno nad 50/60. Trije kandidati niso opravili mature.

Na znanstvenem liceju so izdelali:

5. A razred: Erika Busechian (60/60), Walter Danieli (45), Valentina Fachin (36), Vesna Jagodic (40), David Jelerčič (60), Corrado Kert (39), Milan Klinc (50), Luca Klobas (40), Dean Leghissa (40), Ivan Lesizza (39), Lara Lupinc (43), Igor Milic (38), Martina Ravbar (46), Jasmin Rudez (42), Barbara Rudolf (44), Aljoša Saksida (54), Vasco Tinta (40), Davide Vidrih (48), Marko Vitez (53).

5. B razred: Samuela Baldi (38), Alenka Bandi (48), Nataša Canziani (50), Alenka Devetak (42), Lara Gulich (42), Barbara Mauri (52), Eva Mauri (50), Leopold Oblak (48), Istok Pecar

(48), Nadia Renzi (42), Aljoša Taučar (44), Tamara Vidali (38), Karin Vitez (39), Kristina Zidaric (44), David Žerjal (38).

5. C razred: Gorazd Bajc (39), Janez Berdon (43), Ivan Blasutto (40), Pamela Cappellini (36), Nastja Colja (49), Marianna Golemac (48), Tjaša Kocman (44), Kata Kozlovic (36), Ai-Ling Maru-

celli (40), Dean Oberdan (36), Borut Pertot (36), Jana Radovič (49), Petra Schmidt (37), Alenka Sirk (45), Vesna Skabar (36), Paolo Tanze (42), Tomaš Tenze (48), Marjana Vuga (45). Dva dijaka in privatist niso izdelali.

Na sliki (foto Magajna): kandidati so si včeraj ogledali izide matur na znanstvenem liceju France Prešeren.

Vzroke prometne nesreče (neprevidno prehitevanje?) karabinjerji še raziskujejo

Šest ranjenih v trku na Obalni cesti

Od avtomobilov je ostala le pločevina

(foto Križmančič)

Šest ranjenih in dva avtomobila popolnoma uničena: to je obračun prometne nesreče, ki se je pripetila včeraj okrog 17.30 na Obalni cesti v bližini naravnega predora. Trčenje med citreonom ax in ibizo je bilo čelno, silovito, tako da bi bil obračun lahko veliko hujši. Najhuje je ranjen voznik citreona, Ermanno Donizetti, o katerem so karabinjerji zvečer še iskali točne osebne podatke. Imel naj bi okrog 30 let, stanoval pa v Ul. Puschi 13. Zaradi udarcev v glavo in večkratnih zlomov so ga s pridržano prognozo sprejeli na oddelek za oživiljanje katarinske bolnišnice. Z njim se je proti Sesljanu peljal še 35-letni Corrado Imbro iz Ul. della Guardia 44, ki se bo zdravil na ortopedskem oddelku predvidoma 20 dni. V ibizi so se peljali 25-letni voznik Lorenzo Radivo (Ul. D'Alviano 96), 25-letni Dario Zaccaria (Ul. Giusti 12), 27-letni Silvio Berton in 23-letni Paolo Filippini. Radiva, Bertona in Filippinija so sprejeli na ortopedski oddelek, okrevali bodo v nekaj dneh (Berton v 40), Zaccario pa so odslovili. Vzroke trčenja karabinjerji še ugotavljajo.

Policijski agenti spravili na hladno tri nespretna tatove

Tako kot velja za vsak poklic, se tudi tatovi delijo v spretna in nespretna. Med slednje sodijo trije mlajši Tržačani, ki se sedaj hladijo v Coroneu, kar v teh dneh pasje vročine morda ni niti tako zoporno.

27-letnega Alessandra Fattorja iz Stare istrske ceste 17 so agenti prijeli potem, ko ga je neka ženska opazila v Ul. San Francesco, kjer je pridno kradel v trgovini z zidnimi tapetami in oblogami. Vanjo je vdrl s pomočjo izvijača. Da ga s pločnika ne bi »med delom« opazovali, je pred izlobo razpotegnil najlonsko platno, ki pa očitno ni služilo njegovemu novemu namenu. Iz železne blagajne si je Fattor vsekakor uspel prisvojiti 300 tisoč lir.

29-letnega Francesca Murra in 33-letnega Marina Sancovicha pa so prijeli predsinočnim v Mestnem vrtu, kjer sta iz pokrite stojnice izmaknila televizijski aparat. Na opozorilo redarjev so agenti nadalje ugotovili, da sta še prej skušala vdreti v bližnje urade 3. okraja mestnih redarjev.

Lloyd Adriatico je predstavil svojo novo trofejo Elegantna boginja zmage ali skulptura Uga Caràja

V sejni dvorani palače Lloyd Adriatico so v sredo zvečer predstavili novo trofejo, delo priznanega tržaškega kiparja Uga Caràja.

Na tiskovni konferenci se je prvi oglasil Claudio Saccari, ki je najprej pozdravil prisotnost samega avtorja elegantne skulpture (na sliki) in razložil, da bo to trofeja, ki jo bo Lloyd Adriatico podeljeval za dosežke tako na športnem kot na kulturnem področju. Besedo je prevzel nato eden od kodirektorjev tržaške družbe Gianfranco Viatori, da bi poudaril, kako trofeja predstavlja naročnika in soustvarja njegov imič. Glavno besedo pa je imel umetnostni kritik Sergio Moles, ki je svoje misli posvetil avtorju in seveda novonastalemu delu.

Moles se je predvsem poglobil v dolg in zapleten ustvarjalni proces, ki je avtorja popeljal v grški klasični svet, da bi iz njega črpal. V ekspresionističnem smislu Carà preoblikuje like tako, da privilegira čustvo, nakar v surrealističnem smislu upodobi svojo zamisel. Prijetna skulptura, ki jo je Carà izdelal po naročilu Lloydja, predstavlja boginjo, pravzaprav Zmago, ki se z venčkom v rokah spusti z neba. Njene roke so dvignjene, a mehke, kot razprostrte peruti, če jo pogledamo s hrbtne strani je podobna velikemu ptiču, ki se dotakne zemlje. Boginja je prišla med nas, da nam pokloni skupaj z venčkom, ki ga prinaša v roki, gotovost zmage, zadovoljstvo ob doseženem.

Ugo Carà kljub večkratnemu vabilu očitno ni želel spregovoriti, a se je kljub temu oglasil, ko je stekla beseda o tehničnem procesu, ki je potreben za izdelavo takega bakrenega, srebrno obarvanega kipa. Njegove besede, čeprav izključno tehničnega značaja, so še enkrat prilepile poglede vseh prisotnih na elegantno žensko figuro, ki je ves čas kraljevala na govorniškem odru.

gledališča

GLEDALIŠČE VERDI Festival Operete
Jutri ob 20.30 četrta ponovitev operete BOCACCIO. Dirigent Alfred Eschwe. Režija Frank Bernd Gottschalk, scene in kostumi Jürgen Aue. Ponovitve bodo trajale do 18. julija.

Prodaja vstopnic pri blagajni gledališča Verdi (zaprta ob ponedeljkih).

V sredo, 24. julija, ob 18. uri bo v gledališču Verdi nastopila znana francoska pevka JULIETTE GRECO.

Jesenska simfonična sezona 1991
Pri blagajni gledališča Verdi lahko dvignete ali potrdite abonma za reda A in S.

Miramarski park
Jutri ob 21.30 in 22.45 ponovitev predstave LUCI IN ZVOKI v italijanski. Ponovitve si sledijo vsak torek (ob 21.30 v angleščini in 22.45 v italijanski), četrtek (ob 21.30 v nemščini in ob 22.45 v italijanski) ter ob sobotah (ob 21.30 in 22.45 v italijanski).

Gledališki festival - Milje
Današnji program gledališkega festivala TEATRO RAGAZZI v Miljah je naslednji:
ob 10.30 pred cerkvijo sv. Frančiška bo Teatro del Barattolo predstavil "Mornar-redu" Izgubljeni otok"; ob 18.30 bo v gledališču Verdi predstava turinske skupine Granbardo; ob 19. uri na Trgu Marconi bo nastopila skupina iz Nemčije; ob 20. uri v dvorani Roma bo Filmdance Festival; ob 20. uri v gledališču Verdi bo poda; ob 21.30 na Trgu Marconi nastopi Johnny Melville in ob 23. uri v vrtu Europa bo nastopila češka skupina.

Na ogled so tudi razstave, kot na primer fotografske razstave Massima Agusta (Sedež letovišarske ustanove v Miturni center), ilustracije Giovane Ericani (kulturni center), razstava deželni slikarjev (Beneška hiša) in razstava Z lutko igro (Beneška hiša).

koncerti

Gledališče Miela
Danes, 12. t.m., ob 18. uri bodo v gledališču Miela v sklopu Mednarodnega Festivala operete predvajali videofilm posvečen spominu LILIAN HARVEY.

razstave

V TK galeriji je na ogled skupinska poletna razstava s posebnimi popusti.
V tržaški občinski galeriji (Trg Unità) je na ogled razstava slikarja Maurizia PALCICHA z naslovom "Logica frantumata", ki bo odprta do 19. t. m.

V galeriji Cartesius je na ogled do 30. t. m. kolektivno razstavo z naslovom RISBA IN BARVA. Na razstavi sodeluje 56 slikarjev.

Muzej Revoltella - Galerija moderne umetnosti, Ul. Diaz 27, pod pokroviteljstvom Odborništvu za kulturo tržaške občine je odprta razstava z naslovom L'OTTOCENTO RITROVATO. Do 15. avgusta so na ogled restavrirane slike in skulpture, ki so bile shranjene v muzeju. Urnik: vsak dan od 10. do 13. in od 17. do 20. ure (zaprta ob torkih).

V galeriji IL CARSO - Trg Barbacan 4 - je do 19. julija na ogled razstava slikarke Giuliane BALBI.

V razstavnih dvorani sedeža letovišarske ustanove v Miljah je do 28. t. m. na ogled razstava salzburskega slikarja Güntherja SCHATZDORFERJA.

čestitke

Na Križpotu praznuje danes 80 let FRANC SALVI — star gostilničar. Vse najboljše mu želijo žena, hči, zet in vnuk.

Danes slavi MATEJ svoj 18. rojstni dan. Vso srečo mu želijo mama, tata, sestra Irena z Liviotom, noma in nono.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Ruzante

MOSCHETA

Režija BORIS KOBAL

PREDSTAVE NA PROSTEM

Premiera jutri, 13. julija, ob 21. uri v TRNOVCI v BAJTI

Ponovitvi: v nedeljo, 14. julija, ob 21. uri MAČKOLJE - Borov gozdiček v ponedeljek, 15. julija, ob 21. uri ZABREŽEC - Hribenca

OBČINA REPENTABOR

vabi na

29. RAZSTAVO TERANA IN POKUŠNJE DOMAČIH BELIH VIN

13. in 14. julija 1991

na razstavnem prostoru pri občinski telovadnici

PROGRAM:

sobota, 13. t.m. v Kraški hiši ob 18.30 otvoritev vinske razstave z nastopom Logaškega okteta in nagrajevanjem razstavljenih vin; ob 19. uri otvoritev razstave domačih ustvarjalcev Petra Skabarja, Milana Bizjaka in Mirka Guština; od 20.30 do 00.30 ples z ansamblom Lojze Furlan.
nedelja, 14. t.m. ob 8. uri mednarodni balinarski turnir v organizaciji bali-narske sekcije »Kraški dom« in pod pokroviteljstvom občine; ob 9. uri ex tempore za otroke iz vrta ter osnovno in srednješolsko mladino; zbirni center na razstavnem prostoru; ob 17. uri odprtje kioskov; ob 20. do 00.30 ples z ansamblom Lojze Furlan.

ŠD Primorec - Trebče

vabi na

ŠPORTNI PRAZNIK

v športnem objektu pri Trebčah.

od danes do ponedeljka, 15.7.

Vsak večer ples z ansamblom HAPPY DAY.

razna obvestila

Zaradi pomanjkanja krvi v slovenskih bolnišnicah poziva krvodajalska sekcija Devin-Nabrežina vse svoje člane, ki so pripravljeni darovati kri v izolski bolnici, da se čimprej javijo pri članih Mitja Terčon - tel. 299509 in Gigi Corubolo - tel. 299141.

SKD I. Gruden in ŠD Sokol prireja 11. poletno srečanje za otroke od 3. do 11. leta starosti od 15. do 26. julija na društvenem igrišču v Nabrežini. Za informacije tel. na št. 229332 od 13. do 15. ure.

Slovenski taborniki v Italiji »Rod modrega vala« obvešča svoje člane, da je zbirališče za odhod na taborenje v ponedeljek, 15. t.m. ob 9.45 na železniški postaji v Trstu, ob 10.15 v Tržiču in ob 10.30 v Gorici.

Zveza slovenskih kulturnih društev obvešča, da so uradi od 1. julija odprti po poletnem urniku, in sicer od ponedeljka do petka od 8. do 14. ure ter ob torkih in četrkih tudi popoldne od 16. do 18. ure.

Ruščina v verzih. Zveza slovenskih kulturnih društev prireja v juliju in v avgustu šest večerov posvečenih spoznavanju in razširjanju ruščine skozi branje, prevajanje in komentiranje najbolj znanih verzov A.S. Puškina, M.J. Lermontova, A.A. Bloka, S. Jesenina, V.V. Majakovskega ter K.M. Simonova. Za podrobnejše informacije lahko telefonirate na 767303 od ponedeljka do petka med 9. in 14. uro.

SKD GRAD ob Banov zbira denarna sredstva za Slovenijo še danes ob 20. do 21. ure na sedežu.

KUD Magnet obvešča, da iz tehničnih razlogov odpadeta dva večera LUNA'N BLUES, in sicer 12. in 19. t. m. Prihodnji bo na sporedu 26. julija 1991.

kino

ARENA ARISTON (poletni kino) - 21.30 Pretty Woman, i. Julia Roberts, Richard Gere.

EXCELSIOR - 18.00, 22.15 Fuga dal Paradiso.

EXCELSIOR AZZURRA - 19.00, 22.00 Al diavolo la morte, r. Claire Denis, i. Solveig Dommartin, Jean-Claude Brially.

NAZIONALE I - 16.30, 22.15 Predator II, □

NAZIONALE II - 16.30, 22.15 Il testimone più pazzo del mondo.

NAZIONALE III - 16.30, 22.15 I vizi transessuali di Moana, □□

NAZIONALE IV - 15.45, 21.30 Balla coi lupi, r.-i. Kevin Costner.

GRATTACIELO - 17.30, 22.15 Mamma, ho perso l'aereo, i. Joe Pesci.

MIGNON - Zaprto.

LJUDSKI VRT - 21.15 Le montagne della Luna.

EDEN - 15.30, 22.00 Ragazze e stalloni, porn., □□

CAPITOL - 17.00, 22.00 Programmato per uccidere.

LUMIERE - 20.15, 22.15 Senti chi parla II.

ALCIONE - 18.30, 22.00 Attenti al ladro, r. Michael Lindsay-Hogg, i. John Malkovich, Andie MacDowell.

RADIO - 15.30, 21.30 Sogni bagnati di una moglie, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

razne prireditve

Skladu »Mitja Čuk« bo v sredo, 17. t.m. ob 20.30 kantavtor Iztok Mlakar posvetil večer v dobrodelne namene. Za večerjo in družabnost bo poskrbljeno pri »Bibcu - agriturizmu« v Križu. Zainteresirani naj telefonirajo Mirandi (040-212119) ali na Sklad (040-212289 v jutranjih urah) najkasneje do ponedeljka, 15. t.m., ker so mesta omejena.

Apostolstvo Sv. Cirila in Metoda vabi rojake iz Trsta in Gorice na praznovanje Sv. Cirila in Metoda na Vejni v nedeljo, 14. t.m., ob 17.30 v znamenju nove maše in duhovniških obletnic. Pri somaševanju bodo sodelovali novomašnik g. Slavko Rebec, srebrnomašnik g. Alfonz Močnik in zlatomašnik dr. Lojze Škerl; pri petju pa mešana pevka zbora iz Rodika in Novega sv. Antona iz Trsta pod vodstvom Edija Raceta. Zaželjena prisotnost skavtov. Odhod zadnjega avtobusa z Vejne ob 19.10.

šolske vesti

Šola Glasbene matice potrjuje vpise lanskih gojencev za novo šolsko leto 1991/92 vsak dan od 9. do 12. ure, razen sobote, do 26. t.m..

Slovenski deželni zavod za poklicno izobraževanje prireja v šolskem letu 1991/92 v Trstu naslednje tečaje: 1. za dodeljene uradniškemu delu — 1. letnik (1200 ur); 2. za uradnike uvožno-izvoznega podjetja — 2. letnik (1200 ur); 3. za oblikovalce kraško umetnostne obrti (les, kamen, kovina) — 1. letnik (1200 ur); 4. strokovni master za upravljanje podjetij — pogoj za vpis opravljena višja srednja šola (500 ur — vključena delovna praksa v podjetjih); 5. strojepisja z videotipkanjem (150 ur); 6. osnovne informatike — MS DOS (60 ur); 7. word processing — tečaj urejevanja besedil (60 ur); 8. za uporabo programa Data base (60 ur); 9. začetniški tečaj italijanščine (60 ur); 10. za vzdrževalce parkov, vrtov in zelenih površin (120 ur). Vpisovanje in podrobnejše informacije do 26. julija t.l. na sedežu Zavoda, Ul. Ginnastica 72 tel. 577941 vsak dan (razen sobote) od 9. do 13. ure.

izleti

Bi si rad ogledal lepote Montecarla in Barcelone? SKD Vigred te vabi na veselo potovanje od 16. do 21. avgusta. Za vpisovanje telefonirajte od 19. do 21. ure na št. 040/200150 do 20. julija.

menjalnica

TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Ameriški dolar	1350,50	1300.—
Nemška marka	743,98	735.—
Francoski frank	219,37	215.—
Holandski florint	660,70	650.—
Belgijski frank	36,134	35.—
Funt šterling	2187,15	2160.—
Irski šterling	1989,85	1960.—
Danska krona	192,24	187.—
Grška dramma	6,812	6,20
Kanadski dolar	1175,90	1125.—

Danes slavi svoj 90. rojstni dan
MARICA PAVLICA - LEGIŠA
Še dolgo let trdnega zdravja in zadovoljstva ji želijo vsi družinski člani.

včeraj - danes

Danes, PETEK, 12. julija 1991

MOHOR

Sonce vzide ob 5.27 in zatone ob 20.54 - Dolžina dneva 15.27 - Luna vzide ob 6.03 in zatone ob 21.25.

Jutri, SOBOTA, 13. julija 1991

HENRIK

PLIMOVANJE DANES: ob 4.43 najnižja -72 cm, ob 11.26 najvišja 44 cm, ob 16.55 najnižja -17 cm, ob 22.31 najvišja 48 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 30,2 stopinje, zračni tlak 1020,2 mb ustaljen, veter zahodnik 8 km na uro, vlaga 60-odstotna, nebo jasno, morje skoraj mirno, temperatura morja 24,8 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Anastasia Barone, Ivo Aničić, Giovanna Rattelli, Ram Bertoja, Alessia Battini, Alice Petronio, Nicolò Brezza.

UMRLI SO: 103 leta stara Maria Rebek, 77-letna Cecilia Pettiroso, 69-letni Luciano Micheli, 78-letni Bogomilo Rodella, 67-letni Armando Bon, 68-letni Domenico Velcich, 77-letna Lidia Kozlovich, 69-letna Giustina Iurkic, 79-letni Robert Hammer, 92-letna Alice Danese, 77-letna Albina Starc, 77-letna Vittoria Giorgi.

SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 8., do sobote, 13. julija 1991

Normalen urnik lekarn: 8.30 - 13.00 in 16.00 - 19.30

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Ul. Oriani 2, Miramarski drevored 117 (Barkovlje).

BOLJUNEC (tel. 228124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30

Ul. Oriani 2, Miramarski drevored 117 (Barkovlje), Trg Cavana 1.

BOLJUNEC (tel. 228124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Trg Cavana 1 (tel. 300940)

SLUŽBA KZE

ZA DOSTAVLJANJE ZDRAVIL NA DOM TEL. 350505

URAD ZA INFORMACIJE KZE

Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure - tel. 573012.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 20. do 8. ure tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

mali oglasi

Trst - Ul. Baiamonti 3 - Tel. 820766

POHIŠTVO IN OPREMA

OSMICO je odprl Ladi Rebuta - Bajta.

OSMICO ima Mario Zerjal v Dolini.

MLADA ZAKONCA iščeta v najem majhno stanovanje v okolici Trsta (Milje, Dolina, Domjo, Boljunec). Tel. 416171.

MERCEDES 190 E v dobrem stanju, bele barve, letnik 84, prevoženih 79.000 km, prodam po tržni ceni. Tel. 575145.

PRODAM ford transit bele barve, 9 sedežev, prevoženih 17.000 km, v dobrem stanju po tržni ceni. Tel. 040/575145.

20 LETNO DEKLE s končano višjo srednjo šolo in z dobrim znanjem kompjuterskega upravljanja išče zaposlitev kot uradnika. Zainteresirani naj telefonirajo na št. 910142.

PRODAM 100 m² skladišča na področju Ul. Grimani. Telefon 228390.

SLAŠČICARNA Saint Honoré na Opčinah obvešča cenjene odjemalce, da je zaprta od 9. do 31. julija zaradi dopusta.

CVETLIČARNA »Angela« iz Boljunca obvešča vse svoje stranke, da je zaprta od 20. julija do 24. avgusta zaradi dopusta.

IŠČEMO prodajalko ali pomočnico v prodajalni. Telefon 228855.

NAKLADNE PANJE prodam po ugodni ceni. Telefonirati na št. 226485.

ŠOLSKÉ knjige za prvi razred učiteljskega »A.M.Slomšek« kupim. Telefonirati ob večernih urah na št. 34018.

NUDIM pomoč pri gospodinskih opravilih nekaj ur tedensko. Telefon 757339.

BCIKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Tel. Sedež 040/67001
Agencija Domjo 831-131
Agencija Rojan 411-611
Filiala Cedad 0432/730-314

Solidarnostno zborovanje slovenskih in italijanskih žena

Govorilo je srce mater in staršev

Mir je danes najpomembnejša vrednota

"Dne 11. julija 1991 smo se v dvorani pokrajinskega sveta v Gorici zbrale ženske različnega družbenega porekla in političnega prepričanja, italijanske in slovenske narodnosti, da se skupaj upremo tragediji, ki se dogaja tukaj, v osrčju civilizirane Evrope.

Ženske odločno zavračamo vsakršno voljo po zatiranju pravice do samostojnosti Slovenije in izražamo upanje, da se bo Evropa končno obvezala, priznati Republiko Slovenijo kot suvereno in neodvisno državo in da se bo trudila za razvoj demokracije v vseh evropskih državah. Ženske menimo, da do bili mladi Slovenci, Hrvati in Srbi, ki so padli kot žrtve v tem brezsmiselnem konfliktu, žrtve nerazumljive blaznosti. Obvezujemo se, da se bomo skupaj borile, da ne bo nihče več nikoli oviral razvoja demokracije.

Prosimo vse ženske v Italiji in Sloveniji da sprejmejo ta poziv in z njim seznanijo druge.

Od predstavnikov političnih sil pa pričakujemo, da ne bodo zatrli našega upanja".

To je skupni dokument, skupni poziv, žena slovenske in italijanske narodnosti, ki so se sinoči, na pobudo Komisije za enakopravnost žensk, ki deluje v okviru goriškega pokrajinskega sveta, zbrale na pokrajini, da potrdijo solidarnost vsem materam, ki v teh dneh žalujejo za mrtvimi ali ranjenimi sinovi ali ki trepetajo za njihovo usodo, ne glede na kateri politični strani se bojujejo. Predstavnice političnih strank, združenj in odborov, članice parlamenta, pokrajinske svetovke ali samo članice odborov, ki delujejo predvsem na humanitarnem področju so vnovič povedale, kar smo

v teh dneh ničlikokrat slišali in kar bomo morali, tudi v prihodnje, v nedogled, če bo treba, ponavljati, da je v tem trenutku najvažnejši mir in da je mogoče in treba vsakršno vprašanje reševati za pogajalsko mizo, brez nasilja in poseganja po orožju.

Ženske so povedale tudi, da je slovenski narod, če bo treba tudi za ceno velikih žrtev ne bo pustil vzeti pravice, da sam odloča o svoji usodi.

Sinočna solidarnostna manifestacija na Pokrajini, ki jo je vodila koordinatorka komisije Rosaria Di Dato, sprejemale pa so tudi druge članice komisije, Aleksandra Devetak in Marilisa Bombi (slednja tudi v imenu predsednika Pokrajine) je bila nekaj po-

sebnega. Govorilo je srce mater in žena, pa tudi srce staršev, da ne bi delali krivice sicer redkim prisotnim možem.

Svoje občutke so na zborovanju izrekle številne predstavnice raznih strank, gibanj in odborov z novogoriškega območja in z italijanske strani. Poudarile so zlasti to, da je treba nesmiselno in nevarno, nevarno ne samo za Slovenijo in Jugoslavijo, ampak za celotno Evropo, ustaviti tudi z odločnim posegom mater, staršev, civilne družbe. Daljše pismo in pristop k pobudi je posredovala republiška poslanka Isabella Flego, medtem ko je osebno bila prisotna republiška poslanka Lokarjeva.

Proti vojni, za mir in sodelovanje

Na mejnem prehodu v Škabrijelovi ulici — Erjavčevi ulici bo danes ob 18.30 zborovanje v podporo suverenosti Slovenije, za mir in sodelovanje med narodi in posebej v tem našem obmejnem prostoru. Zborovanje pripravljajo sindikalna zveza CGIL/CISL/UII ter Svobodni sindikati Slovenije. Manifestaciji se bodo pridružili in so svojo udeležbo tudi že potrdili predstavniki in člani tudi drugih sindikalnih organizacij v Sloveniji. Svojo udeležbo je uradno potrdila goriška pokrajinska uprava, prisotni bodo župani številnih občin na Goriškem. Z novogoriške strani bo uradno prisotna Občina, župan Pelhan pa bo na manifestaciji tudi govoril.

Udeleženci zborovanja bodo na mejni prehod prišli v dveh ločenih sprevodih: goriški del bo šel ob 18. uri s Travnika, v sprevodu skozi Carduccijsvo ulico, na Koren in nato v Škabrijelovo.

Decembra leta 1983 je bil na istem mestu velik shod, prav tako v organizaciji sindikatov. Potekal je pod geslom za mir, sožitje, prijateljstvo in razvoj ob meji. Vsi ti cilji ostajajo aktualni tudi danes. Dodati pa je treba še enega: proti orožju in proti uporabi sile.

Poziv goriškega odbora Svetovnega slovenskega kongresa

Zamejstvo naj še bolj pomaga v pojasnjevanju stanja v Sloveniji

Ob dogodkih, ki si v Sloveniji in Jugoslaviji sledijo z bliskovito naglico, postaja vse bolj jasno, da je s stališča celotnega narodnega telesa nujno krepiti politično aktivnost. To smer je nakazala nedavna seja Glavnega odbora Svetovnega slovenskega kongresa v Ljubljani, še močnejše pa dogodki naslednjih dni: učvrstiti je treba internacionalizacijo Slovenije, zaradi česar je bil vzpostavljen Svetovni teden solidarnosti s Slovenijo od 8.7. do 12.7., ko bomo Slovenci povsod po svetu s srečanji, manifestacijami, posveti, okroglimi mizami, dodatno osvetljevali t.i. jugoslovansko problematiko. Da pač v krizi te države ne gre za izbruh "nacionalizmov", pač pa za spopad med demokracijo in diktaturo vojaškega tipa, za spopad med samoodločbo in dogovarjanjem ter unitaristično državnostjo in grobo vojaško silo, ki je v bistvu enonacionalno obarvana. Pobude in akcije se bodo seveda nadaljevale tudi po tem tednu, praktično ves čas, zakaj kriznemu stanju, ki ga nekatere sile hočejo spremeniti v vojno, ni videti konca. V tem smislu je nujno, da Slovenci začetim dogodke v Sloveniji tudi kot za zamejski prostor usodne dogodke, zakaj eventualna distanciranost ali indiferentnost nas bi lahko dokončno izločila iz toka življenja slovenskega naroda. Res je, da je italijanski prostor posebno v naši deželi zavzel do Slovenije izjemno naklonjena stališča, kar pa

ne pomeni, da nam ni treba sprožiti učinkovitejših akcij v smislu zaželenega pojasnjevanja situacije vse tja do zunanjega ministrstva. Tovrstna pobuda se bo odvijala od tega trenutka dalje v vseh državah, kjer živimo Slovenci, na nas pa je, da v svojem prostoru gremo naproti vsem italijanskim demokratičnim pobudam. Z eno besedo: v tem trenutku je nujno naša prizadevanja za pomoč Sloveniji spremeniti v diplomatsko dejavnost.

Goriški odbor Svetovnega slovenskega kongresa

Novogoriška Skupščina razpravljala o agresiji

V Novi Gorici je bila včeraj seja občinske skupščine, ki je bila, razumljivo, v pretežnem delu namenjena razpravi o vojaški agresiji na Slovenijo, oeni dogodkov na novogoriškem območju in ugotavljanju posledic. Razpravljali so si bili edini v oceni, da je šlo za vojaško agresijo na Slovenijo s strani druge države in da jugoslovansko armado ni mogoče smatrati drugače kot okupatorsko armado, so izrekli zahvalo Slovincem v Italiji, prebivalstvu Gorice, predstavnikom institucij in strank za takojšnjo moralno — politično solidarnost in za oblike konkretne pomoči, ki so jo zagotovili in ki še prihaja.

Pokrajinski svet doslej odobril prve tri člene osnutka Statuta

V pokrajinskem svetu se je v sredo pričela razprava o Statutu. Predvidevanja, da bo razprava o tem pomembnem aktu trajala dolgo, zaradi obilice predlogov za dopolnitev, oziroma spremembo posameznih členov, so se uresničila. Na zadnji seji so "uspeli" odobriti le prve tri člene Statuta. Pokrajinski svet se bo ponovno sestel danes dopoldne in tudi jutri. Kaže pa, da Statuta ne bo mogoče odobriti pred počitnicami.

Prvi člen obsega osnovne ugotovitve in smernice. V točki d) je med drugim opredeljena posebna vloga Pokrajine, kot obmejne pokrajine italijanske države, na področju sodelovanja in izmenjav na vseh področjih. "Pokrajina aktivno sodeluje pri promociji kulture miru, solidarnosti in sodelovanja pri razvoju". Drugi člen Statuta opredeljuje grb oziroma simbole na grbu pokrajine.

Tretji člen priznava obstoj različnih stvarnosti na območju pokrajine. Te socio-ekonomske in kulturne stvarnosti opredeljuje v Krminsko — Gradiščanski, Goriški, Tržiški in Gradeški. V tretjem členu Statuta je tudi odstavek, ki govori o zaščiti slovenske manjšine. Pod črko b) je bilo odobreno naslednje besedilo: Ob upoštevanju pristojnosti Države glede zaščite slovenske manjšine, Pokrajina sprejema in uresničuje, v okviru svoje dejavnosti in ob spoštovanju načel ovrednotenja različnih narodnostnih skupnosti, prisotnih na teritoriju, jezikov, kultur in izročila, po-

Odmevna mednarodna pevška prireditve

Seghizzi - danes osrednji tekmovalni del revije

Ob prisotnosti številne publike (domačih poslušalcev sicer ni bilo veliko) se je v sredo zvečer pričel tekmovalni del letošnjega 30. mednarodnega tekmovalnega v zborovskem petju C.A. Seghizzi. Ljubitelji tovrstnega petja so lahko prisluhnili izvajanju polifonskih skladb, ki so bile zelo raznolike. Nastopili so slovaški akademski zbor iz Brna, "Cappella Transylvanica" iz Cluja-Napoca (Romunija), komorni zbor "Carmina" iz Kobenhavna, ženski zbor "Bela Bartók" iz Pecs, "Plovdiv Chambre Choir" iz Plovdiva, zbor "Antonio Illersberg" iz Trsta in zbor "Jauna Muzika" iz Vilnusa. Vsak zbor je predstavil približno dvajsetminutni program, ki je bil oblikovno in vsebinsko celota. Romunski zbor je izvedel mogoče najbolj klasični program, ni manjkalo pa tudi originalnih spremljav (pok balončka pri slovaškem zboru). Danski pevci so nastopili s programom, ki je nosil naslov "Na robu razuma", madžarske pevke pa so predstavile raznolike skladbe.

Včeraj dopoldne je potekala v dvorani UGG-ja na Battistijevem trgu slovesna otvoritev tekmovalja. Dobrodošlico je nastopajočim zborom, spremljevalcem in udeležencem strokovnega simpozija izrekel predsednik goriškega društva Seghizzi Ubaldo Agati. Popoldne se je nadaljeval tekmovalni del v kategoriji polifonskega petja. Na vrsti so bili mešani pevski zbori, zvečer pa so tekmovali tudi istoglasni zbori. Poleg zgoraj omenjenih zborov so popoldne tekmovali še poljski akademski zbor "Politechniki Sloskiej" iz Gliwice, zbor "Lauda" iz

Latvije in nemški zbor "Chor des Clara Vieck Gymnasiums" iz Zwickaua, zvečer pa polifonski pevski zbor "Isola Vicentina" iz istoimenskega kraja in madžarski komorni zbor "Canticum" iz Szegeda. Kot smo že v prejšnjih dneh sporočili, zbora "Dom Omladine Zaječar" iz Jugoslavije na tekmovalju ni.

Danes ob 15.30 bodo na sporedu pevške skupine in sicer "Vox Hesperia" iz Bologne, "Ensemble Hortus Musicus" iz Celovca, "Plovdiv Chambre Choir" iz Plovdiva, "Vokalgruppen Spektrum" iz Stokholma, komorni zbor "Canticum" iz Szegeda, "Ensemble vocale Polivox" iz Trsta in "Jauna Muzika" iz Vilnusa. Drevi od 20.30 dalje pa bo na vrsti nagrajevanje najboljših zborov v polifonskem petju. Nagradjeni zbori bodo seveda ponovno predstavili nekaj skladb.

Jutri zvečer se bo 30. mednarodno tekmovalje v zborovskem petju C.A. Seghizzi zaključilo. Predvidena sta dva tekmovalna nastopa, jutraj in popoldne. Zbori bodo tekmovali v kategoriji narodnih pesmi. Zvečer bo nagrajevanje in nastop nagradjenih zborov. (af)

Poletni praznik v Gabrjah

Drevi se v Gabrjah začena tridnevni vaški praznik. Na trgu pred sedežem kulturnega društva Skala bodo postavili kioske, kjer bodo ponujali domačo hrano in pijačo. Pa tudi plesa in zabave ne bo manjkalo. Tako danes kot jutri bodo od 20.30 dalje prišli na svoj račun ljubitelji briškole. Od 21.30 bodo nagradili najboljše ekipe 5. gabskega turnirja v malem nogometu, ki se bo drevi (ob 18.20 in 19.30) zaključil s finalnima dvbojema v amaterski konkurenci.

Jutri od 19. ure dalje bo praznik popestril nastop ansambla Misel, v nedeljo pa bodo igrali člani ansambla Vrtnica iz Nove Gorice. V nedeljo ob 18. uri bo na sporedu tudi tradicionalno tekmovalje v košnji za moške in ženske. Pomerili se bodo tudi župani z Goriškega.

razstave

V galeriji Exit v Ul. Favetti so na ogled umetniške fotografije Sergia Scabarja iz Ronk. Razstava bo odprta samo še jutri. Ogled med 17. in 20. uro.

razna obvestila

SDZPI priredi v šolskem letu 1991/92 na Goriškem naslednje tečaje: tečaj za kuharje s kvalifikacijo (tisoč ur — 2. letnik), tečaj za dodeljene prodajalce s kvalifikacijo (tisoč ur — 1. letnik), tečaj angleščine za začetnike (120 ur), tečaj personal computing (90 ur), tečaj italijanščine za začetnike (60 ur).

Prijave in pojasnila do 26. t.m. na sedežu zavoda, ul. della Croce 3 (tel. 81826) vsak delavnik razen sobot, od 10. do 14. ure.

Ravnateljstvo nižje srednje šole Ivan Trnko obvešča, da sprejemajo prijave za tečaj 150 ur v slovenščini. Rok za prijave zapade 15. t.m. Tajništvo je odprto vsak delavnik od 10. do 12. ure.

kino

Gorica

CORSO 18.00-22.00 »Ghost - fantasma«. VERDI 18.00-22.00 »Il mistero von Bulow«. Igra Glenn Cloose.

VITTORIA Zaprtro.

Tržič

EXCELSIOR Zaprtro.

Nova Gorica

SOČA (Kulturni dom) 18.30-20.30 »Indira na Jones 1. del«.

SVOBODA (Šempeter) 20.30 »Pleše z volkovi«, 23.00 »Ljubezenski stroj«.

DESKLE Danes zaprtro. Jutri 20.30 »Pleše z volkovi«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI Providenti — Travniki 34 — tel. 531972.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU Občinska lekarna št. 1 (Comunale n.1) — ul. Terenziana 26 — tel. 482787.

pogrebi

Danes ob 9.10 v Gorici Annamaria Contento vdova Falletti iz splošne bolnišnice v Tržič, ob 13.15 Francesco Leonardon iz splošne bolnišnice v Ronke, ob 13.15 Carlo Russian iz splošne bolnišnice v Koprivno.

Pogreb Albine Zorke Žerjal bo jutri, v soboto, 13. t.m. ob 18. uri na Brjah pri Braniku.

Kolikšna je stopnja onesnaženosti zraka na robu industrijske cone pri Sovodnjah ?

Oprema — premični laboratorij za ugotavljanje stopnje onesnaženosti zraka — ki jo je kupila Pokrajina, končno le služi namenu. Premični laboratorij, vgrajen v vozilo, je te dni beležil podatke v zgornjem delu Sovodnj, v bližini industrijske cone. Tu naj bi bilo namreč eno od najbolj onesnaženih območij v pokrajini. Vendar pa nameravajo, kot se zdi, v sodelovanju s KZE, sestaviti točen popis stanja na celotnem območju pokrajine. Ker je laboratorij na kolesih, omogoča pač hitro premikanje in zbiranje podatkov v različnih krajih pokrajinskega teritorija. Ob koncu prve faze tovrstnega odlikavanja stanja, bo na razpolago dovolj zanesljiv dokument o kakovosti zraka. Glede meritev, ki so bile opravljene pri Sovodnjah, smatramo, da sodijo v omenjeni splošni projekt ugotavljanja kakovosti zraka na območju celotne pokrajine. Težko bi bilo namreč razumeti, da bi meritve opravljali takorekoč "ad hoc", da bi bi kasneje dokazovali, da so bili posegi na upepeljevalniku in namestitvev elektrofiltrov, kar menda urejajo tačas, uspešni. Vedeti je namreč treba, da je upepeljevalnik ustavljen že od konca lanskega leta. V tem času je torej usahnil močan vir onesnaževanja in je torej kakovost zraka za nekaj stopenj

ugodnejša. Če bi hoteli dobiti zanesljivo primerjavo, med prejšnjim in novim stanjem, bi morali meritve opraviti dokler je naprava (upepeljevalnik) še delovala po starem.

Takih meritev pa, kolikor vemo, takrat ni nihče opravil, kljub zahtevam

in kljub obljubam. Javnost pa doslej še ni bila niti seznanjena z zaključki raziskave, ki jo je odredila sodna oblast, čeprav sta od takrat minili že skoraj dve leti.

Na sliki (foto Čubej): premična postaja za ugotavljanje kakovosti zraka pri Sovodnjah.

Zagrešil naj bi tri tatvine

V Tržiču so prijeli 20-letnega C. Marego iz ul. Baiamonti 6. Fant naj bi v sredo, v razmeroma kratkem času, zagrešil kar tri tatinske podvige. Tako naj bi v Ronkah iztrgal torbico 60-letni ženski, kjer pa je bilo le skromnih osemnajst tisoč lir. Kljub šoku je 60-letna Elisa Pelos policijskim organom precej točno opisala žeparja, ki naj bi kmalu zatem zagrešil še dve tatvini, vendar v Tržiču.

Menda so ob preiskavi našli pri fantu nekaj predmetov, ki ga neizpodbitno obremenjujejo.

Zagovarjati se bo moral zaradi večkratne tatvine.

Štirje ranjeni

Štirje osebe so bile laže ranjene v prometni nesreči pri Vilešu, kjer sta trčila dostavno vozilo in vojaški tovornjak. Teden dni se bo zdravil voznik dostavnega vozila Mauro Bressan iz Gorice, ul. Abetti 18, sedem, petnajst in deset dni pa 20-letni Andrea Beretta iz okolice Roviga, 29-letni Gaetano Colapinto iz Gorice in 20-letni Luigino Schiavon iz Padove, ki so bili na vojaškem vozilu. Nesreča se je zgodila na nadvozu nad avtocesto pri Vilešu. Dinamiko ugotavljajo.

V okviru miljskega mladinskega festivala Prava gledališka večerja v družbi z Grdim račkom

Med nocojšnjimi predstavami je v Vrtovih Evropa ob 23. uri tudi *Don Perlimpin* s skupino Divadelni Fakulty amu Praha iz Českoslovaške

Festivalske prireditve so kakor velika počasna reka, katere glavni tok nedvomno pritegne največ pozornosti, kljub temu pa očesu ne uidejo rahli vrtinci, ki na gladini pišejo skrivnostna vijugasta sporočila, ali pa miren kotiček ob bregu, kjer se v senci drevesa ziblje čoln. Takšen je tudi mladinski gledališki festival v Miljah z glavnim tokom osrednjih predstav na trgu in številnimi zanimivimi pobudami tu in tam, med katerimi naj omenimo skrivnostni tolmunček z grdim račkom in jato labodov.

Med različnimi sredinimi prireditvami je bila ob 20. uri napovedana v Dvorani Verdi krstna uprizoritev pravljice *O grdem račku*, ki jo je pripravila tržaška La Contrada. Stvar je tako absolutno nova, da skoraj ni podatkov ne slik, skratka ničesar, le kot hotelski menu prepognjen letak je govoril o vabilu na večerjo s teatrom.

No, vabilu se je odzvala še kar številna skupina odraslih in otrok. Na njihovo presenečenje je šlo res za večerjo. Otroke so prireditelji posedli za mizo, odraslim so ponudili kozarec vina ali mineralne vode, ugasnili luči in začeli s predstavo. Otrokom, ki so

kot gledališki gledalci dosti bolj konservativni od svojih staršev, se je vse skupaj zelo čudno zdelo in so s precejšnjim nezaupanjem zrli v Giorgia Amodea, ki je pripravil eksperimentalno predstavo, a ko so se prižgale sveče, je odbila čarobna ura, ko stvari oživijo in začnejo pripovedovati o skrivnostnih dogodkih.

Grdi raček je seveda Andersonov, vendar je v Amodeovi prireditvi izgubil avtorjevo nekoliko preveč pedantno poučnost in solzavost. Skupaj s Cristino Primavera je režiser vlil življenje v navadne vsakdanje predmete: čajnik se je spremenil v mamo raco, ki sedi na jajcih, in posodica za mleko v sitno staro raco, besedilo pa je bilo v prijetnem ravnotežju med pravljico in vsakdanjo resničnostjo. Čeprav je to res mini predstava, saj traja le približno petnajst minut, se je zdelo, kot da se je čas ustavil, dokler se grdi raček ni spremenil v krasnega laboda in odletel proti soncu.

Pri predstavi, ki je namenjena otroškim vrtcem, so sodelovali še Carlo Moser za glasbo in Giuliana Artico za sceno, ponovili pa jo bodo še nocoj ob 20. uri. (bov)

Ob plesu in vižah koncert ljudskih pesmi Ženske pevske skupine Stu ledi Ta lepi Črni potok ali popotovanje po reki življenja, ljubezni, sanj, tegob

Ljudska pesem - najlepša priča o bogati ljudski domišljiji, galerija likov iz človekovega vsakdana, ki pripoveduje o najpristnejših odnosih, občutkih, čustvovanjih med ljudmi naše preteklosti. Vse seveda vpeto v glasbeno tkivo, različno po pokrajinah, po značaju posameznih prebivalcev, po rahlo drugačnem čutenju, dojetanju in tolmačenju življenja. Ljudska pesem je odigrala glavno vlogo na torkovem koncertu Ženske pevske skupine Stu ledi. Ob pesmi - ne samo slovenski, temveč tudi krajevni, tržaški in istrski - so dogodek dopolnjevali še viže in plesni utrinki. Vse pod skupnim naslovom *Ta črni potok*, povzet po režijanski ljudski pesmi, ki pripoveduje o lepem Črnem potoku, vedno zelenem in živahnem, o vodnem toku, ki prinaša ljubezen, ponuja človeku »skrivnost« življenja.

Torkov koncert, ki je zaživel na malem dvorišču ob barkovljanskem morju (pri TPK Sirena), je prav z vižo o Črnem potoku začel deček z orglicami (Andrej Močilnik). Po teh prvih uvodnih notah, ki so zazvenele kot drobna pokušnja celotnega večernega sporeda, se je začel koncertni del v pravem smislu besede. Misli o ljudski pesmi, njenem pomenu in njeni pripovedni niti je sproti podajala Marinka Počakaj, ne glede na krajevno pripadnost pa so si po skupinah sledile pesmi z isto tematsko osnovo. Marsikomu ni tuja pisana mavrica argumentov, ki jih obravnava ljudska pesem. Slovenska je sicer dovolj znana po svojem žalostnem, otožnem tonu. Kljub temu pa je nekaj »častnih izjem«, v katerih je ljudstvo z besedo in melodijo izrazilo veselejše trenutke življenja: sem sodi, denimo, ženitovanje oziroma ljubezen, za katero so v preteklosti ponudile največ priložnosti vauške šagre, ponekod znane kot žegn, veselice. Koncert Ženske skupine Stu ledi je zato otvorila ljudska iz Kanalske doline V nedeljo bo žegen, ob harmoniki (nanjo je igrala Nadja Kriščak), plesočem paru in seveda petju. Ljubezen pa pomeni predvsem hrepenenje, čestokrat se iz nje rodita razočaranje, globoka prizadetost, ki se lahko (ne le v bujni ljudski domišljiji) sprevrže tudi v kruto maščevanje. Čudovit primer v tem smislu po-

Tržaški godci v medigri režijanskih viž

(Foto Magajna)

nuja pretresljiva istrska balada *Kam vsi greste mladetina*, o zaljubljenem dekletu, ki svojo »lahkomiselnost« (sprejme namreč vabilo na ples z drugim fantom) plača z glavo.

Ob vseh odtlenkih ljubezni, tudi tisti med brati in sestrami, predstavlja poglavje zase pesem izseljencev, otožna pripoved o težkih časih, ki so jih doživljali naši ljudje, ko so morali - s trebuhom za kruhom - zapuščati rojstni kraj, družino. Ločitev kot dogodek, ki zareže najgloblje v srce, so na torkovem koncertu izrazito podale pesmi, kot so beneška *Oj, božime*, prekmurska *Vóra baje*, štajerska *Zaslišal*, zaslišal in belokranjska *Svi su venci beli*. Še bolj mračno in tegobno vzdusje pa je uspela ustvariti prekmurska ljudska *Šla bom na goro o nesrečni materi*, ki nezaželenega otroka prepusti valovom Donave. V vsakdanu preprostega človeka je bilo dovolj prostora tudi za pripovedi (morda resnične, glede na nekatera narodnostno mešana območja) s kančkom rasiistične nestrpnosti - tako istrska *Popuhnul je tihi vetar* pripoveduje o lepi Mare, ki se raje ubije, kot bi črne-mu Moru izpolnila obljubljeno željo.

Popotovanje po ljudski zakladnici od Kanalske doline in Koroške preko Benečije, Trsta, Istre, Gorenjske, Štajerske do Bele Krajine in Prekmurja je sklenil končni postanek v Reziji, kjer se je iz roda v rod ohranila čisto svojevrsna ljudska pesem. Po peti režijanski *Da gora ta Škarbinina* je koncert kronal še plesni utrinek - tokrat z dvema paroma in ob spremljavi citire in bunkule. Kot poklon težavnim trenutkom, ki jih doživlja matična Slovenija, pa je ob violini izzvenela še otožna ljudska *Kaj ti je deklia*.

Ob ženskih glasovih je posebnost torkovega koncerta ponudila moška pesem: in sicer gorenjska *Pesem nočnega čuvaja*, ki jo je zapel Boris Pangerc. Zanimivo medigro so z istrskimi in rezijanskimi vižami ponudili godci Mauro Galgaro, Fulvio Monica in Elvio Petrossi. V zadnjem odstavku pa še imena tistih, ki so k Ta črnemu potoku prispevali z delom »za kulisa-mi«: pevsko skupino, ki se je tokrat prvič predstavila v novih, po nošah stiliziranih oblekah, vodi Tatjana Blokar, plesalci TFS Stu ledi so vodili s Stojanom Petarosom, zamisel in izvedba ljudskega večera pa je delo Nadje Kriščak. (dam)

Meddeželni seminar komorne glasbe za glasbenike z območja Alpe Jadran

V dneh od 15. do 27. t.m. bo v Fari (Farra d'Isonzo) potekal prvi meddeželni seminar območja Alpe-Jadran za komorno glasbo v organizaciji Glasbenega in kulturnega društva Farra d'Isonzo, ki sicer že deseto leto prireja natečaje za študij violine v okviru dežel Alpe Jadran. Za ta prvi seminar komorne glasbe se je prijavilo (po opravljenih avdicijah), 30 študentov zadnjih letnikov konservatorijev ali glasbenih akademij, kakor tudi diplomatov iz dežele Furlanije-Juljske krajine (22), Slovenije (4) in Koroške (4). K seminarju so pripušeni študentje violine, viole in violončela ter kitare, klarineta in flavte.

Za godalne kvartete, sestavljene seveda iz vrst udeležencev seminarja, bodo študente pripravljali (tudi individualno): prof. Žarko Hrvatič (violina) v sodelovanju s prof. Lorenzom Nassimbenijem (viola) in prof. Petrom Filipčičem (violončelo). Za ostale instrumente v kvintetnem sestavu pa bodo študente pripravljali Giulio Chiandetti (kitara), Giorgio Marcossi (flavta) in Lino Urban (klarinet). Vsi

docenti so že uveljavljeni konservatorijski pedagogi ali mednarodni koncertanti.

Program obsega tako individualne kot skupinske priprave za izvajanje 11 skladb iz ustrezne literature za godalni kvartet oz. za godalni kvartet z enim od omenjenih instrumentov. V drugem delu seminarja bodo na podlagi mnenja komisije, ki jo bodo sestavljali profesorji in umetniški vodja Glasbenega in kulturnega društva Farra d'Isonzo, najboljše skupine nastopile na štirih javnih koncertih na Tržaškem. Goriškem in Videmskem, od koder so tudi udeleženci seminarja iz naše dežele. Seminar bo potekal v prostorih glasbene šole v Farri in v dvorani oratorija S. Maria.

Glede dokončnega števila udeležencev seminarja je še nekaj negotovosti kar zadeva prisotnost prijavljenih študentov iz Slovenije spričo znanih dramatičnih dogajanj na območju Slovenije, vendar kaže, da se bodo stvari le umirile do začetka seminarja in da bo njihova prisotnost mogoča, kar bi v tem trenutku bilo še posebno pomembno. Vseka-

kor pa bo seminar potekal tudi v primeru njihove morebitne odostnosti.

Nameni seminarja so večplastni: dati študentom priložnost za poglobitev muziciranja v komornih sestavih glede na to, da se tej dejavnosti v okviru večine šolskih institucij namenja vse premalo pozornosti; poglobljati vezi in solidarnosti med študenti treh obmejnih dežel, ki se razen po jeziku razlikujejo tudi po metodah glasbenega študija; omogočiti izmenjavo informacij o pedagoških prijemih na posameznih glasbenih zavodih, s tem pa opravljati tudi posredovalno vlogo kar zadeva stike med pedagogi in zavodi za izmenjavo tako pedagoških kot programskih in organizacijskih izkušenj na posameznih konservatorijih in glasbenih akademijah.

Ob koncu seminarja bodo udeleženci prejeli potrdilo o udeležbi. Izvedbo seminarja, ki po svojem pomenu presega zgolj glasbeni okvir, so organizatorju omogočili poleg goriške pokrajinske uprave in občinske uprave občine Farra d'Isonzo, še nekateri denarni zavodi in gospodarske ustanove oz. podjetja.

J. K.

Grajski večeri v Štanjelu

S predstavo *Neodvisni teater brez konkurence*, ki bo to soboto, 13. julija ob 21. uri na grajskem dvorišču v Štanjelu, se nadaljuje letošnji poletni »grajski večeri«, ki že šesto leto pritegnejo v to prečudovito grajsko okolje v Štanjelu marsikaterega obiskovalca. V začetku sta kulturno umetniško društvo krajevne skupnosti Klasje in domača krajevna skupnost Štanjel organizirala poletne gledališke in glasbene prireditve, zadnji dve leti pa sta organizacijo prevzela v svoje roke ZKO Sežana in Turistično društvo Štanjel.

Na sobotni predstavi se bo ob 40-letnici svojega delovanja predstavil admiral za vice Franc Košir, ki je pripravil košaro novih in svežih vicev. Z njim bodo prišli tudi člani Moped Show kvarteta: Simona Vodopivec, Martin Žvelc, Dušan Uršič, Tone Fornezzi - Tof in Tatjana Košir, Smeha, zabave in dobre volje, ki smo jih v teh težkih dneh pogrešali, gotovo ne bo zmanjkalo.

Z Ruzantejevo komedijo *Moscheta* v režiji Borisa Kobala bo v torek, 16. julija ob 21. uri, gostovalo SSG iz Trsta.

Organizatorja se trudita, da bi tudi letošnji Grajski večeri potekali nemoteno in se nadaljevali. Zato bosta poskrbela, da bosta odpadli predstavi - gostovanje bratov Mrštnikov iz Brna s *Senom kresne noči* po motivih gospoda Shakespeara in *Izsiljena krenitev* s Šentjakobskim gledališčem iz Ljubljane - čimprej na programu.

OLGA KNEZ-STOJKOVIČ

Zbrano delo Edvarda Kocbeka v elitni zbirki

Državna založba Slovenije je v svoji elitni in že tradicionalni knjižni zbirki zbranih del slovenskih pesnikov in pisateljev pravkar izdala štiri knjige slovenskih klasikov. In ni nepomembno, da je med njimi prva knjiga zbranega dela Edvarda Kocbeka. Ta zvezek zbirke nosi že številko 170; toda sam začetek izdajanja dela tako svojevrsne in obenem tako pomembne slovenske umetniške osebnosti kot je Edvard Kocbek, same knjižne zbirke. Kot rečeno, sodi Kocbek med svojevrsne in obenem močno pomembne sodobne slovenske umetniške in kulturne osebnosti. Res je bil Kocbek tudi politik, ki se je od leta 1941 pa do nekaj let pred smrtjo tako ali drugače vključeval v slovensko javno življenje, dokler mu tega niso nasilno onemogočili. Toda prepletanje umetnika in javnega delavca, pričevalca in vizionarja, ustvarja ogromen in v slovenski kulturi izjemen opus samosvojega človeka, ki ga doslej nismo poznali v zaokroženi in kritični podobi. Zlasti velja to za mlajši rod. Zato pomeni začetek izdajanja Kocbekovega celotne-

ga opusa več kot samo začetek izhajanja nekega avtorja v zbirki zbranih del slovenskih klasikov.

Urednik Kocbekovega zbranega dela Andrej Inkret, ki pri tem nima, oz. ne bo imel, lahkega dela, je v svojem uvodu v prvo knjigo zbranega dela obrazložil načrt razporeditve gradiva. Glede na to, da se v Kocbekovem delu prepletajo poezija, pripovedništvo, fotografija, avtobiografika, avtorefleksija, eksistencialna izpoved, religiozna in politična razmišljanja, vizionarstvo, pa še kaj, razporeditev gradiva gotovo ni lahka naloga. Urednik pravi, da je po kronološkem razporedu uvrstil na prvo mesto Kocbekovo pesništvo, ki mu bodo sledile knjige s pripovedno, dokumentarno in potopisno prozo, nato eseji, članki, govori in intervjuji, izjave, nato pa dnevniki in na koncu še korespondenca. Jedro posameznih zvezkov bodo samostojne knjige po posameznih zvrsteh, kakor jih je za natis pripravil avtor sam, ki jim bo urednik dodal nezbrano gradivo, to je besedila, ki jih avtor pri knjižnih objavah ni upošteval ali pa sploh niso bila objavljena. Prve

tri knjige zbranega dela bodo tako zajele pesmi, četrta zbirko partizanskih novel *Strah* in pogum in drugo pripovedno prozo. V peti in šesti knjigi zbranega dela bo objavljena dokumentarna proza s partizanskima dnevnikoma. Naslednja knjiga bo obsegala predvno in novejšo potopisno prozo, osma, deveta in deseta knjiga bodo objavljale Kocbekovo esejistiko in publicistiko! Sledila bo korespondenca, ki pa ji zdaj še ni mogoče določiti obsega. Pred njo pa bodo objavljene še Kocbekovi dnevniki, ki bodo objavljeni v obliki, kakor so se ohranili v zapuščini. Gre torej za obsežen načrt za objavo obsežnega gradiva, ki obsega kar 59 arhivskih škatel. Vendar urednik ob koncu svojega uvoda opozarja, da je Kocbek sam izjavljal, da njegov umetniški opus ni obsežen. Zato bodo literarna besedila res zavzemala manjši del zbranega dela. Toda zato pa se uvrščajo med najpoglavitejša dela slovenske književnosti.

Prva, pred nami pričujoča knjiga obsega del Kocbekovih pesmi, ki jih je avtor sicer izdal v treh samostojnih knjigah (*Zemlja*, *Groza*, *Poroči-*

lo) in treh zbirkah, zlasti v Zbranih pesmih, izdaji iz leta 1977. Prva knjiga prinaša Kocbekov prvenec zbirko *Zemlja*, pesniška besedila, objavljena v letih 1929-1940, po tej je sklop pesmi, ki jih urednik naslavlja *Mladostne pesmi*, objavljene pa so bile pred letom 1929. Na koncu v dodatku so objavljeni priložnostni teksti. Sledijo običajne opombe. V prvem delu Opomb razodeva urednik svoj koncept ureditve zbranega dela Edvarda Kocbeka, v drugem delu pa so opombe k pesmim, objavljenim v prvi knjigi. Pri tem je pomembno, da urednik piše v uvodu, da se odpoveduje vrednostnim sodbam in subjektivni interpretaciji ter skuša v pozitivističnem smislu izčrpnopisati nastanek posamičnih besedil, njihove objave in recepcijo v času ter prostoru. Urednik se odpoveduje objavi lastnih pogledov na stvari in poskuša doseči, da bi govorili Kocbekovi spisi sami iz sebe.

V nakladi (samo) 1500 izvodov in standardni opremi prihaja torej prva knjiga Kocbekovega zbranega dela na slovenski knjižni trg kot začetek pomembne edicije.

Sl. Ru.

Razgiban vikend glasbenih in drugih prireditev v naši deželi

Skate-board v Lignanu

Jazz festival v Čenti

LIGNANO — V lignanski Areni Alpe Adria se je sinoči začel dolg prireditveni vikend. Po naši deželi je predvidenih prav v juliju in avgustu kar precej zanimivih trenutkov, med katerimi nedvomno kraljuje po zasnovi in finančni razpoložljivosti čedajski Mittelfest, a to še ne pomeni, da ne vsebujejo mnogih zanimivosti tudi druge več ali manj turistično usmerjene prireditve.

Sinočni večer je bil rockovski obarvan s skupino The Blue Point Elephant iz Torviscosa, ki je Furlaniji zelo priljubljena, saj jo vabijo kot enega najuglednejših domačih rock skupin celo vrsto prireditev. Alessandro Tosi (glas), Ivan Nardini (kitara), Mauro Oliva (klaviature), Stefano Buzzolo (bas) in Stefano Tosi (bobni) bi bili morali nastopati v torek zvečer, a zaradi slabega vremena je njihov koncert zdrknil na četrtek.

Jutrišnji, sobotni večer bo posvečen magiji, vodil pa ga bo Mister Dany, ki bo občinstvo popeljal v svet magije in čarovniških podvigov in ga spremljal med mnogoterimi skrivnostmi. Zajčke, prepelice in perzijske muce bo občinstvu pričaral Lucien, mlad italijanski čarovnik, ki se je pravkar uveljavil tudi v tujini. Svoje partnerice bo rezal na majhne koščke mladi vietnamski umetnik Wu, če pa ne bo dovolj, jih bo še prebodel s sulico. Kralj barv in barvitosti bo prav gotovo Magic Remy, ki bo pričaral cvetje in šale, a tudi »izmaknil« sveče in druge predmete. Višek večera bo občinstvo doživelo verjetno s parom Leonard & Dranel, ki se ga marsikdo spomni še iz sedme izvedbe Fantastica in ki bo prav gotovo poskrbel za smeh in dobro voljo.

Nedelja bo jazzovska s skupino Sartorello Forniture Group, ki se v zadnjih štirih letih stalno spreminja in razvija od nekakšnega električnega jazzu, ki ga je predstavila v prvi plošči *Musica e basta*, s sprejemanjem elementov funky glasbe do briljantnega fusion, ki se pojavlja v zadnjem albu-

mu *Alimatha*. Plošča je že v distribuciji v 16 državah. Skupina bo nastopala tudi na Cantagiru, ki bo priromal v Jesolo avgusta.

Nastete koncerte bo dopolnjevalo nadvse zanimivo tekmovanje v skateboardu. Kolikokrat smo se zgražali ali smo vsaj osuplo pogledali dečke, ki divjajo po pločnikih ali otokih za pešce na leseni deščici s kolesci, kolikokrat smo zagodrnjali na račun njihove neolike ali zaradi neprijetna ropota. In vendar so tiste deščice, ki jih skoraj vsi že poznamo pod imenom skate-board, postale simbol časa, v katerem živimo, skoraj znak civilizacije in istčasno zahteven šport, ki so ga priznali celo pri CONI. Istočasno je ta šport postal zelo dobičkonosen posel za proizvajalce deščic, v prvi vrsti, nato kolesc, čevljev, obvez za kolena, rokavic, čelad, hlač, majic in še bi lahko naštevali.

V naši deželi oboževalcev tega športa ni veliko in tiste, ki se kolikor toliko resno ukvarjajo z divjanjem na deščicah, imajo za čudake. Panoga pa še zdaleč ni tako lahka, kot se lahko na prvi pogled zdi, saj terja veliko spretnosti v lovljenju ravnotežja, dobre reflekse, domiselnost in hitro odločanje.

V Lignanu je od danes (12. julija) pa do nedelje predvidena vrsta srečanj in prikazov v tej novi disciplini, ki je že razdeljena na podskupine. V Skateparku se bodo v petek predstavili profesionalci H-Street: ob 15. uri prikaz Street, ob 17. uri Minirampa, ob 22. uri v Areni pa Halfpipe. V soboto se bodo predstavili profesionalci Real, v nedeljo pa bo v Skateparku druga izvedba Skate Contest. Med profesionalci naj omenimo vsaj nekaj najbolj znanih imen, kot so Danny Way, svetovni prvak Street, Tony Magnusson, bivši prvak Halfpipe in ustanovitelj H-Street, Jason Roger, novi profesionalce Street in Halfpipe, Cris Livingstone, novi profesionalce Halfpipe in Street, Cris Miller, sedanji prvak Halfpipe.

Četrti jazz festival v Čenti (Tarcen-to), ki je letos v celoti posvečen brazilski glasbi, je v prvih dneh doživel poln uspeh. Na koncertih Caetana Velosa, Gilberta Gila in skupine Pau Brasil se je zbralo več tisoč ljudi, precej obiskovalcev pričakujejo tudi za ostala dva nastopa. Festival *Brazil, brazilska glasba* se nadaljuje jutri zvečer z nastopom mlade in perspektivne pevke *Margharete Menezes*. Kot vsi ostali natopajoči na furlanskem festivalu tudi ona prihaja iz Bahie, mesta na severo-vzhodu Brazilije.

Margareth je svoj prvi album posnela pred tremi leti, potem ko jo je širša publika spoznala po zaslugi sodelovanja z Djalmo De Oliveira, ki je v svoji domovini zelo priljubljen glasbenik. Na svetovno sceno se je prebila leto kasneje, ko je David Byrne slišal njen drugi album *Um Canto Pra Subir* in jo povabil s seboj na turnejo. Poslušalce in kritike je s svojo vokalno sposobnostjo kaj kmalu prepričala in njen lanski album *Elegibo* se je visoko povzpel na top lestvicah številnih držav.

Na tej plošči lahko zasledimo globoke korenine afro-brazilske kulture. Moderni zvoki elektronskih inštru-

mentov in technopopa se prepričljivo spajajo s tradicionalnimi brazilskimi ritmi samba-reaggeaja, bloca, zouka in afoxéja, posebno bahijsko verzijo bolj znane lambade.

Ciklus koncertov brazilske glasbe se bo zaključil v nedeljo zvečer z nastopom svetovno znanega glasbenika *Milona Nascimento* (na sliki).

Milton se je rodil v Rio leta 1942, zrasel pa je v pretežno kmečki deželi Minas Gerais, katere korenine in naravne lepote bodo vedno prisotne v njegovih pesmih. Profesionalno je začel nastopati že pri štirinajstih letih. Prvo veliko ploščo je posnel leta 1967, v času ko so se svetovna glasbena industrija, producenti in tudi same glasbene zvezde končno zavedale prisotnosti zanimivih glasbenih virov in glasbenikov izven meja klasičnega glasbenega tržišča. Cela vrsta ameriških pevcov je v vseh teh letih sodelovala z *Miltonom Nascimento*, znani kitarist Pat Metheny pa je o njem dejal: »Milton je moj idol, je fantastičen, emocije, ki ti jih njegova glasba nudi, je težko razložiti.«

Brazilski glasbenik je večkrat nastopil po celem svetu in tudi na slavnem jazz festivalu v Montreauxu in v new-jorški Carnegie Hall. Njegovi nastopi so resnično nekaj nepozabnega. Njegova glasba ne pozna meja, njegovi zvočni zakladi so odkrita in pristna sporočila. Vse to lahko dojamemo tudi pri poslušanju njegovega zadnjega dela *Taxi*, ko nas še enkrat seznani z naravno in kulturno dediščino Amazonas in njenih prebivalcev, katerih usoda je v rokah svetovne javnosti.

Milton Nascimento bo v Čenti nastopil s petčlansko spremljevalno skupino, ki jo sestavljajo Tulio Pontes (klaviature), Joao Baptista Carvalho (bas), Roberto Silva (bobni), Vanderlei Silva in Ronaldo Silva (oba tolkala).

Oba nastopa bosta na dvorišču osnovnih šol v drevoredu Matteotti v Čenti z začetkom ob 21.15.

ALEŠ WALTRITSCH

pismo uredništvu

Vascovi fansi se pritožujejo

Prejeli smo in seveda objavljamo pismo oboževalcev Vasca Rossija v zvezi s komentarjem, ki smo ga objavili ob pevčevem koncertu v naši deželi. V kratkem bomo seveda objavili tudi odgovor, a vse ob pravem času. Prednost ima pritožba!

Uredništvo

Spoštovano uredništvo Primorskega dnevnika!

Glede članka Aleša Waltritscha v zvezi s koncertom Vasca Rossija v Vidmu se nam porajajo dvomi, če je pisec ta koncert sploh videl. V članku je namreč napisal več stvari, ki so se po vsej verjetnosti rodile le s pomočjo Waltritscheve domišljije. Sem naj bi spadale pohvale organizaciji (bila je zelo slaba), Vascovo t.i. kričanje, pavze (kdo si jih ne privoščji), nenazadnje kritika Vascovim odličnim »poštenim muzikantom«.

Hujši, in to nas najbolj moti, je odnos, ki ga Waltritsch ima do Vascovega uspeha in njegovih pesmi. Primerjava z drugimi italijanskimi kantavtorji se nam zdi le preveč drzna, če ne že smešna. Bistvo ali bolj razlog za Vascov uspeh so prav besedila: pisec v to dvomi in se nakako postavlja proti vsem tistim, ki obiskujejo Vascove koncerte. Ne pozabimo, da se je novopečeni očka (srečno!) letos močno uveljavil tudi v tujini, kar Dalli, Baglioniju, Vendittiju (da omenimo le tiste, ki imajo letos uspeh) še ni uspelo. Obenem sloni Vascova najznačilnejša pesem Siamo solo noi, »ritratto di una generazione«, izključno na besedilo.

Ta Waltritscheva polemika močno diši, ali bolje smrdi po protagonizmu, predvsem njegov zadnji stavek, po katerem sodeč tudi zadnjih dveh odstavkov ne bi smel sploh napisati. Waltritsch je obenem prekorajčil mejo med ostro kritiko in žalitvijo; raje bi napisal: »(non) è la gelosia, quello che sento dentro«.

Lep pozdrav iz prve vrste

Sledi 74 podpisov

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1
7.30 Dok.: Laurel in Hardy
8.50 Koncert: Salvatore Accardo izvaja Mozarta
9.20 Nanizanka: Davinia
10.10 Film: Giocattolo a ore (kom., ZDA 1983, r. Richard Donner, i. Richard Pryor, Jackie Gleason)
11.55 Vreme in Kratke vesti
12.05 Variete: Occhio al biglietto estate
12.30 Nanizanka: La signora in giallo
13.30 Dnevnik
13.55 Avtomobilizem: VN Velike Britanije v Formuli 1 (iz Silverstonea)
15.00 Film: Morire all'alba (dram., ZDA 1939, r. William Keighley, i. James Cagney)
16.25 Variete: Big Estate
17.50 Danes v Parlamentu
17.55 Sredozemske igre
18.40 Nadaljevanje: 1915
19.40 Almanah in dnevnik
20.40 Film: L'avventura di Martin (dram., Kan. 1985, r. Alan Gibson, i. Richard Harris)
22.45 Nočni dnevnik
23.00 Aktualno: Kuba, vmes dnevnik in vreme
1.05 Danes v Parlamentu

RAI 2
7.30 Male in velike zgodbe
10.05 Film: La primula rossa (pust., VB 1982, r. Clive Donner, i. James Villiers, Eleanor David)
11.40 Nanizanka: Lassie, 12.10 La clinica della Foresta Nera
13.00 Dnevnik - ob trinajstih
13.20 Rubrika o gospodarstvu
13.30 Rubrika o medicini
13.45 Nad.: Quando si ama, 14.15 Santa Barbara
15.05 Nanizanka: L'asso della Manica - Magia nera
16.00 Rubrika o vrtnarstvu
16.20 Kratke vesti
16.30 Variete: Videocomic
16.30 Film: Fantasma a Roma (kom., It. 1961, r. Antonio Pietrangeli, i. Marcello Mastroianni)
18.30 Dnevnik in šport
18.45 Nanizanka: Hill Street
19.45 Dnevnik in šport
20.30 Variete: Stasera mi butto (vodi Pippo Franco)
23.15 Dnevnik in horoskop
23.40 Rock Café Magazine
0.30 Konjske dirke
0.35 Sredozemske igre
1.10 Film: Willard e i topi (srh., ZDA 1972, r. Daniel Mann)

RAI 3
12.00 Šport: Supermarecross
12.30 Film: Lorenzino De' Medici (zgod., It. 1953, r. Guido Brignone, i. Germana Paolieri)
14.00 Deželne vesti
14.10 Popoldanski dnevnik
14.20 Mit našega stoletja: Glenn Gould
15.00 Pred premiero - Izza kulis: Ermione
15.35 Šport: jadranje, 16.00 Tour de France
16.50 Film: La donna del giorno (kom., ZDA 1945, r. George Stevens, i. Katharine Hepburn, Spencer Tracy)
18.45 Športna rubrika: Derby
19.00 Dnevnik in vreme
19.30 Deželne vesti
19.45 Drobci barvnega radia
19.55 Non è mai troppo tardi
20.20 Aktualno: Chi l'ha visto
20.30 Aktualno: Resnične zgodbe
22.15 Večerni dnevnik
22.20 Rubrika: Fai la TV (vodi Paolo Guzzanti)
22.55 Nočni dnevnik
23.40 Film: Vivere per vivere (kom., Fr. 1968, r. Claude Lelouch, i. Annie Girardot, Yves Montand)

TV Slovenija 1
8.50 Video strani
9.00 Mozaik (pon.): vmes variete Vroče - hladno, 9.25 Christabel
10.25 Video strani
15.20 Video strani
15.30 Mozaik: Tednik (pon.)
16.35 Sova (pon.), vmes nanizanki Vi ste pa najbrž njen mož in Twin Peaks
17.55 Poslovne informacije
18.00 Dnevnik
18.05 Mozaik: Marlboro Music Show (pon.)
18.35 Spored za otroke in mlade: nanizanka Nevni zaliv
19.05 Risanke
19.20 TV okno
19.30 Dnevnik
19.55 Vremenska napoved
20.00 Zrcalo tedna
20.20 Dokumentarca: Festivali sveta, 20.45 Paralaksa
21.15 Nanizanka: V Cityju
22.05 Dnevnik in vreme
22.30 Sova, vmes nanizanka Dragi John, film Legenda o črnuhu Charleyu (dram., ZDA 1972, r. Martin Goldkman, i. Fred Williamson), nato Skrivni kabaret
1.00 Video strani

TV Koper
17.30 Športni pregled
18.30 Risanke
18.50 Odprta meja
19.00 TVD Stičišče
19.25 Video agenda
19.30 Otroška oddaja: Lanterna magica - Nanizanka Matt in Jenny
20.00 Nanizanka: Lucy Show
20.30 Variete: Capodistria per amica... estate
21.00 Dokumentarec: Zgodovina fotografije
21.30 Promotion
22.30 TV dnevnik
22.40 Nad.: Empire Inc.
23.30 Rubrika o športu

TV Slovenija 2
17.00 Satelitski programi
18.00 Domači ansambli: Lojze Slak (pon.)
18.30 Regionalni programi
TV Slovenija - Studio Maribor: Tele M
19.30 Dnevnik in vreme
20.00 Znanstvena oddaja: Okolje
20.30 Zariše
21.00 Otvoritev Ohridskega poletja ter balet Carmine Burana
22.30 Yutel

CANALE 5
7.00 Nanizanka: La famiglia Bradford, 8.00 Simon Templar, 9.00 Bonanza
10.00 Film: Club Med (pust., ZDA 1986, r. Bob Giraldo, i. Jack Scala)
12.00 Variete: Rivediamoli
12.30 Nanizanka: I Robinson
12.55 Canale 5 News
13.00 Variete: Estate 5
14.30 Nan.: Top Secret, 15.30 Genitori in blue jeans
16.00 Otroški variete: Bim bum bam in risanke
18.00 Kvizi: O.K. Il prezzo è giusto!, 18.55 La verità, 19.35 Cos'è cos'è, 20.20 Giogioco, vmes News
20.25 Variete: Il Tg delle vacanze
20.35 Film: La finestra della camera da letto (krim., ZDA 1987, r. Curtis Hanson, i. Steve Guttenberg, Elizabeth McGovern)
23.15 Variete: Maurizio Costanzo Show
24.00 Canale 5 News
1.20 Variete: Il Tg delle vacanze
1.30 Nanizanka: Colorado
2.35 Film: Club Med (pon.)
4.00 Nanizanka non stop

RETE 4
8.00 Nadaljevanje: Topazio, 8.50 La valle dei pini, 9.40 Señorita Andrea, 10.05 Per Elisa, 10.55 Valeria
12.00 Nanizanka: Riviera (i. Henri Serre)
12.50 Variete: Buon pomeriggio (vodi Patrizia Rossetti)
13.00 Nadaljevanje: Dallas - La diga della discordia, 14.00 Sentieri, 14.55 Piccola Cenerentola, 15.25 Señora, 16.05 Stellina, 17.00 La valle dei pini
17.50 Nan.: General Hospital (i. John Reilly)
18.45 Nadaljevanje: Febbre d'amore, 19.40 Primavera, 20.05 Marilena, 20.30 Cristal
22.30 Nan.: California - Il ritorno del passato
23.30 Film: Amori miei (kom., It. 1978, r. Steno, i. Monica Vitti, Johnny Dorelli, Enrico Maria Salerno, Edvige Fenech)
1.35 Nadaljevanje: Dallas
2.35 Nanizanka: Love Boat - La nave dei sogni, 3.25 Quincy - Campione III
4.15 Programi non stop

ITALIA 1
7.00 Otroška oddaja
8.30 Odprti studio
9.00 Kviz: Urka!
10.00 Nanizanka: Il mio amico Ultraman, 10.45 Riptide
11.45 Odprti studio
12.00 Otroška oddaja: Ciao Ciao in risanke
13.30 Glasbena oddaja: Festivalbar - Zelena cona
13.45 Film: Simone e Matteo, un gioco da ragazzi (kom., It. 1975, r. Giuliano Carmineo, i. Paul Smith)
16.00 Nanizanka: Tarzan, 17.00 Vietnam addio, 18.00 Adam 12, 19.00 I quattro della scuola di polizia, vmes Odprti studio
20.00 Risanke
20.30 Film: Il codice del silenzio (krim., ZDA 1985, r. Andrew Davis, i. Chuck Norris, Henry Silva)
22.30 Film: D'Annunzio (biog., It. 1986, r. Sergio Nasca, i. Robert Powell, Stefania Sandrelli)
0.40 Odprti studio
0.55 Nan.: Vietnam addio
1.55 Film: Simone e Matteo, un gioco da ragazzi
3.55 Nanizanka non stop

ODEON
13.00 Risanke
14.30 Film: Obiettivo ragazze (kom., It. 1963, r. Mario Mattoli, i. Walter Chiari)
16.00 Film: Ascoltami (dram., It. 1957, r. Carlo Campogiani, i. Luciano Tajoli)
17.30 Film: Sansone contro i pirati (pust., 1963, r. Amerigo Anton)
19.30 Risanke
20.30 Film: Quanto è bello morire acciso (zgod., It. 1975, r. Ennio Lorenzini, i. Stefano Satta Flores)
22.00 Avtorske reportaže
22.30 Variete: Emozioni nel blu
23.30 Kabaret: Fiori di zucca
24.00 Rubrika o motorjih

TMC
8.30 Risanke: Snack
9.00 Nanizanka: La famiglia Partridge, 9.30 Kingston - Dossier paura, 10.30 Truck Driver
11.30 Rubrika: Ženska TV
13.00 Dnevnik in šport
13.40 Nadaljevanje: Gabriela
15.00 Film: La donna dell'anno (kom., ZDA 1976, r. Jud Taylor)

17.00 Film: Alla larga dal mare (kom., ZDA 1957, r. Lawrence Weingarter, i. Glenn Ford)
19.00 Nanizanka: Matlock
20.00 Vesti: TMC News
20.30 Aktualnosti: In Onda
21.00 Film: Io tigre, tu tigre, egli tigre (kom., It. 1978, r. Giorgio Capitani, i. Renato Pozzetto)
22.40 Večerni dnevnik
23.10 Nogomet: Brazilijska Urugvaj

TELEFRIULI
10.45 Telefriuli non stop
15.30 Nanizanka in risanke
16.00 Nan.: Isole perdute, 18.20 Stazione di servizio, 18.50 Wayne and Shuster
19.20 Dnevnik
19.30 Zupan in njegovi ljudje
20.30 Nad.: Doppia indagine
21.30 Film: Il cavallo dagli occhi blu (kom., ZDA, i. Ernest Borgnine)
22.30 Nočne vesti
23.00 Nanizanka: Shannon
24.00 Rubrika o motorjih

TELE 4
(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
19.30 Dogodki in odmevi

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Kolerad; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Naš poletni bric-à-brac (pon.); 8.30 Orkestralna glasba; 9.00 Evergreeni; 9.30 Radijski oder: Zapiski Tine Gramontove; 9.45 Orkestralna glasba; 10.00 Pregled tiska; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.15 Lahka glasba; 12.00 Nazaj k naravi; 12.20 Potpuri; 12.40 Srečanje oktetov: pevska skupina Števerjan; 12.50 Orkestri; 13.20 Narodnozabavna glasba; 13.40 Doživljati rojstvo; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Poletni mozaik; 16.00 Slovenski lkar; 16.20 Znani ansambli; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album: Čajkovski; 18.00 Kulturni dogodki; 18.30 Jazzovski utrip; 19.20 Zaključek.

RADIO SLOVENIJA

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Počitniško popotovanje; 8.30 Pesmi: ce na potepu; 9.05 Glasbena matineja; 9.35 Turistični napotki; 10.00 Gospodarstvo in glasba; 11.05 Petkovo srečanje; 12.10 Pojemo in gedomo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.35 Domača glasba; 13.30 Do štirinajstih; 14.05 Gremo v kino; 14.40 Merkurček; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Melodije; 17.00 Studio; 18.05 Vodomet melodij; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Zabavni ansambli; 20.00 Oddaja za pomorščake; 20.30 Slovencem po svetu; 22.00 Zrcalo dneva; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Nočni program.

RADIO KOPER

(slovenski program)

7.30, 14.30, 16.30 Poročila; 13.30, 19.00 Dnevnik; 6.00 Za dobro jutro; 6.05 Na današnji dan; 6.10 Vremenska napoved in prometni servis; 6.30 Jutrnjak in cestne informacije; 7.00 Jutrjanja kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.35 Kulturni servis; 8.00 Prenos RS; 10.35 Prenos Vala 202; 13.15 Mladi val Radia Koper; 14.35 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 JS Digital predstavlja Klasiko; 18.30 Glasbene želje po telefonu; 19.00 Prenos RS; 23.00 Nočni program.

RADIO KOPER

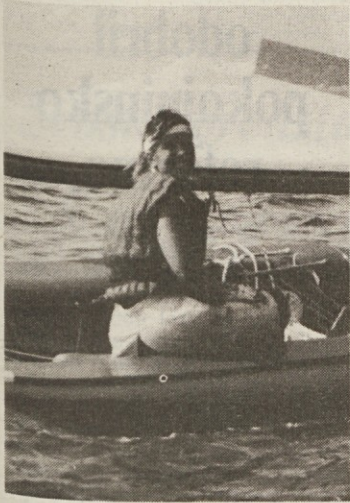
(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba; 6.07 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 7.00 Simfonija zvezd; 7.35 Skupaj; 8.00 Pošljim ti razglednico; 8.25 Pesem tedna; 8.40 Vsega po nekaj; 9.00 Ugani; 9.20 Pesem po želji; 9.45 Edig Galletti; 10.00 Na prvi strani; 10.40 Družinsko veselje; 11.00 Priporoči; 12.00 Glasba po željah; 14.32 Turistični potopis; 14.40 Pesem tedna; 15.00 Komedijant; 16.00 Veselo poletje; 17.00 Telefonski pozivi v živo; 18.30 Souvenir d'Italy; 19.00 Najlepše; 20.00 Nočni program.

RADIO OPČINE

7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 18.00 Keltška glasba; 19.00 V svetu fantazije; 20.00 Mix Time.

Bogatčeva
še za korak
bližje OI

Naša jadralka Arianna Bogatčeva je še za korak bližja velikega cilju, da se kot prva zamejka udeleži olimpijskih iger. Na sedež njenega društva, barkovljanskega TPK Sirena, je namreč prispelo vabilo jadralske federacije FIV za nastop na predolimpijski regati v Barceloni, ki bo od 20. julija do 4. avgusta. Od tekmovalk v razredu europa je poleg Bogatčeve vabilo prejela le še svetovna prvakinja Tržičanka Calligarisova. Čeprav ta poziv še ne pomeni, da so vse ostale italijanske kandidatke odrezane iz vsakršne kombinacije, pa je na dlani, da se krog favoritinj za nastop na olimpijskih igrah čedalje bolj ožja. Če k temu dodamo še, da je imela Calligarisova v letošnji sezoni neprimerno slabše rezultate od Bogatčeve, upanja naše tekmovalke niso brezpredmetna. Kakorkoli že, je jasno, da je zveza ne bi poslala preizkušati regatno polje, na katerem se bodo prihodnje leto bili boji za olimpijske kolajne, če nanjo ne bi resno računala...

Oblekel je rumeno majico po 234 km bega!
Marie (Fr.) izreden

LE HAVRE — Francoz Thierry Marie je bil na 6. etapi kolesarske dirke po Franciji protagonist izrednega podviga, za katerega je malo manjkalo, da bi bil epski. Po samih 25 kilometrih se je namreč podal v beg, sam je vozil kar 234 km, imel je tudi do 22 (!) prednosti, na koncu pa je po siloviti rekaciji dotle »lene« glavne ohranil »le« 1'54" prednosti, kar je bilo dovolj, da je vnovič oblekel rumeno majico (imel jo je že po prologu), ne pa zato, da bi na skupni lestvici postavil med sabo in ostale brezno. Njegov podvig bo vsekakor ostal zapisan v zgodovini toura z zlatimi črkami, saj je bil to najdaljši samostojni beg od leta 1948. Pred pričetkom etape je Američan Lemond z lepo potezo zavrnil rumeno majico, ki so mu jo ponudili, potem ko je Danec Sørensen po padcu v sredo odstopil. Nemara pa je bil Lemond prepričan, da jo bo oblekel po cilju, zdaj pa je zaradi odbitkov, s katerima sta se v šprintu okoristila Kelly in Abdujaparov, šele četrtri. Italijani pa vse bolj tonejo, čeprva je bil tokrat Bugno dokaj aktiven, njegov napad deset kilometrov pred ciljem pa je moral zaveziti sam Lemond. **Vrstni red 6 etape:** 1. Marie (Fr.), ki je 259 km od Arrasa do Le Havreja prevozil v 6:38'27" s povprečno hitrostjo 39 km na uro; 2. Stumpf (Nem.) po 1'54"; 3. Abduja-

Na 5. gabrskem turnirju v malem nogometu končana turnirja žensk in mladincev
Drevi na vrsti finalni boji amaterjev

Peti gabrski turnir v malem nogometu, ki ga prireja domače kulturno društvo Skala, je tik pred iztekom. Drevi bodo namreč na sporedu še zaključni dvoboji med amaterji. Ob 19.30 bo na igrišču v Gabrjah veliko finale. Za 1. mesto se bosta potegovali Števerjan, ki je v polfinalu s 4:2 odpravil Vrhovce, in Vipave, ki je v drugem polfinalnem srečanju nasula Gabrcem kar 7 golov (končni izid 7:2). Še prej, ob 18.20, se bosta Vrh in Gabrje srečala za 3. mesto. Izidi ostalih turnirjev: Dekleta - za 1. mesto: Vrh - Rupa Peč 2:0; za 3. mesto: Sovodnje - Gabrje 4:1. Mladinci - za 1. mesto: Doberdob - Sovodnje 5:3; za 3. mesto: Itala S. Marco - Gabrje 4:4. Prireditelji turnirja bodo drevi, ob 21.30, nagradili v okviru vaške šagre najboljše ekipe in posameznike. Na sliki (Foto Čubej): utrinek ženskega finala.

V Ženevi izžrebali pare 1. kola v evropskih nogometnih pokalih
Italijanska moštva zadovoljna

ŽENEVA — Ko je v Ženevi žreb v evropskih nogometnih pokalih določil, da se bosta v pokalu prvakov med sabo pomerila Sampdoria in norveški Rosenborg, je predsednik italijanske nogometne zveze Matarrese dejal predsedniku genovskega kluba Mantovaniju: »Zdaj se lahko maščujete«, v mislih pa je imel polom »svojih« azzurrov na nedavni kvalifikacijski tekmi za EP. In čeprav je Mantovani svaril pred podcenjevanjem Norvežanov, je na dlani, da je Sampdoria nesporni favorit. Bilo je to končno dejanje za Italijane zelo ugodnega ženevskega žreba. Čeprav v pokalih letos ne bo takšnih klubov, kakršni so Milan, Juventus in Napoli, smejo namreč upati na prodor brez izgub v drugo kolo. Srečo je na začetku, ko so žrebali pare za pokal UEFA, imel že Torino, ki se je izognil marsejskemu moštvu Olympique in škotskemu Celticu, dobil pa je amaterje finskega Reykjavika. V tem moštvu je en sam poklicni igralec, to je Petursson, ki je že igral v Belgiji in na Nizozemskem. Orricov Inter bo igral s portugalskim Boavista, ki ne sodi med boljše ekipe te države, Milančane pa moti to, da se na Portugalskem igra ponzo zvečer. Dobro se je izteklo tudi za oba italijanska debitanta, če vemo, da nista bila nosilca skupin. Parma bo igrala s sofijsko CSKA, ki se sicer lahko ponaša kar s 26 naslovi bolgarskega prvaka, a se je ne kaže bati. Tudi, ko je bila močnejša, v evropskih pokalih ni nikoli šla preko polfinala. Pri Genoi morajo biti s španskim Ovideom nekoliko bolj previdni, vendar pa v tem moštvu, ki igra obrambno, ni nobenega reprezentanta, čeprav je napadalec Carlos eden boljših strelcev v ligi in kandidat za dres »furij«. Najtežjo nalogo ima Roma v pokalu prvakov, kajti igrala bo proti moskovski CSKA, ve pa se, da so sovjetska moštva najbolj nevarna prav na začetku, saj je septembra njihovo prvenstvo v polnem teku. CSKA ima štiri državne reprezentante, pred kratkim pa je moštvo prizadela tragična smrt vratarja Jeremina. Bil je žrtev prometne nesreče. Roma je sicer vložila priziv v zvezi z diskvalifikacijo Olimpica, vendar odgovora še ni in za zdaj velja, da bo morala domače srečanje z Moskovčani igrati na nevtralnem igrišču. Vsi predstavniki italijanskih moštev v Ženevi pa so izrazili zadovoljstvo nad

POKAL PRVAKOV	POKAL UEFA
- Union (Luks.) - Olympique Marseille (Fr.) - Brøndby (Dan.) - Zagłębie Lublin (Polj.) - Honved Budimpešta (Madž.) - Dundalk (Irška) - Sparta Praga (ČSFR) - Glasgow Rangers (Škot.) - Barcelona (Šp.) - Hansa Rostock (Nem.) Crvena zvezda (Jug.) - Portadown (S. Irška) - Universitatea Craiova (Rom.) - Limassol (Ciper) - IFK Göteborg (Šve.) - Flamurtari (Alb.) Sampdoria (It.) - Rosenborg Trondheim (Nor.) - Hamrun Spartans (Malta) - Benfica (Port.) - Arsenal (Angl.) - Austria Dunaj (Av.) - Dinamo Kijev (SZ) - HJK Helsinki (Fin.) - Besiktas (Tur.) - PSV Eindhoven (Niz.) - Fram Reykjavik (Isl.) - Panathinaikos (Gr.) - Anderlecht (Bel.) - Grasshoppers (Švi.) - Kaiserslautern (Nem.) - Etar Tarnovo (Bol.)	- Cork City (Irška) - Bayern München (Nem.) - Vac Izso (Madž.) - Dinamo Moskva (SZ) - Aberdeen (Škotska) - BK 1903 (Dan.) - La Gantoise (Bel.) - Lausanne (Švi.) - Real Madrid (Šp.) - Slovan Bratislava (ČSFR) - Eintracht Frankfurt (Nem.) - Spora (Luks.) - Sturm Graz (Av.) - Utrecht (Niz.) - Cannes (Fr.) - Salgueiros (Por.) - Reykjavik (Isl.) - Torino (It.) - Stuttgart (Nem.) - Pecs Munkas (Madž.) - Celtic (Škot.) - Ekeren (Bel.) - Lion (Fr.) - öster Vaexjoe (Šve.) - Auxerre (Fr.) - Ikast (Dan.) - Chemie Halle (Nem.) - Torpedo Moskva (SZ) - Bangor (S. Irška) - Sigma Olomouc (ČSFR) - Liverpool (Angl.) - Kuusysi Lahti (Fin.) - Hamburg (Nem.) - Gornik Zabrze (Polj.) - Ajax (Niz.) - Orebro (Šve.) - Spartak Moskva (SZ) - Mikkelin Palloilijat (Fin.) - Tirol (Av.) - Tromsø (Nor.) - Paok Solun (Gr.) - Malines (Bel.) - Steaua Bukarešta (Rom.) - Famagosta (Ciper) - CSKA Sofija - Parma (It.) - Sporting Gijon (Šp.) - Partizan BG (Jug.) - Boavista (Port.) - Inter (It.) - Neuchatel Xamax (Švi.) - Floriana (Malta) - Osasuna (Šp.) - Slavija Sofija (Bol.) Hask Gradjanski (Jug.) - Trabzonspor (Tur.) - Sporting Lizbona (Port.) - Dinamo Bukarešta (Rom.) - Groningen (Niz.) - Reot Weiss Erfurt (Nem.) - Villazania Shkoder (Alb.) - Aek Atene (Gr.) - Oviedo (ŠP.) - Genoa (It.)
POKAL POKALNIH ZMAGOVALCEV	
Predtekmovanje	
(1.) Odense (Dan.) - Galway United (Irška) (2.) Stockerau (Av.) - Tottenham Hotspur (Angl.)	
1. kolo	
- Omonia Nikozija (Ciper) - Brugge (Bel.) Hajduk Split (Jug.) - zmag. 2. predtekmovanja - Norrköping (Šve.) - Jeunesse Esch (Luks.) - Glenavor (S. Irška) - Ilves (Fin.) - Katowice (Polj.) - Motherwell (Škotska) - Zmag. 1. predtekmovanja - Banik Ostrava (ČSFR) - Swansea City (Wales) - Monaca (Fr.) - Sion (Švi.) - Valur Reykjavik (Isl.) - Levski Sofija (Bol.) - Ferencvaros (Madž.) - Pae Athinaikos (Gr.) - Manchester United (Angl.) - Eisenhutzenstadt (Nem.) - Galatasaray (Tur.) - Bacau (Rom.) - Werder Bremen (Nem.) - La Valletta (Malta) - Porto (Port.) - Fyllingen Bergen (Nor.) - Atletico Madrid (Šp.) - Partizan Tirana (Alb.) - Feyenoord Rotterdam (Niz.) - CSKA Moskva (SZ) - Roma (It.)	Prve tekme 1. kola bodo 18. septembra, povratne pa 2. oktobra. Lanski zmagovalci - pokal prvakov: Crvena zvezda; pokal pokalnih zmagovalcev: Barcelona; pokal UEFA: Inter

tem, da jim žreb za nasprotnike ni določil angleških moštev. Veliko težje pa bo za jugoslovanska moštva. Prvak Crvena zvezda bo namreč igral z irskim Portadownom. Ni znano še kje (beograjski stadion je diskvalificiran), izbira pa bo med Barijem, Dunajem, Budimpešto in Temišvarom. Kot že lani, bo Partizan v pokalu UEFA, tudi tokrat za uvod igral proti španskemu moštvu, to bo nevarni Real Sociedad. Zagrebški Hask Gradjanski (bivši Dinamo) pa bi moral relativno zlahka opraviti s turškim Trabzonom.

Prava smola pa je v pokalu pokalnih zmagovalcev doletela splitskega Hajduka, ki se bo pomeril z zmagovalcem predtekmovanja med Tottenhamom in avstrijskim moštvom Stockherai. Skoraj zanesljivo bodo Sličani igrali z nevarnimi Angleži. Nekaj bolj značilnih izjav: **Bianchi** (trener Rome) o nastopu proti CSKA: »Žreb ne bi bil mogel biti bolj neugoden!« **Bagnoli** (trener Genoe) o Oviedu: »Špansko moštvo je malo znano, a špan-

ske prvenstvo je eno najboljših na svetu, torej...« **Boškov** (trener Sampdorie) o Rosenborgu: »Bolje ne bi moglo biti. Najbolj me skrbi dolgo potovanje.« **Popović** (novi trener C. zvezde) o Portadownu: »Nasprotnika ne poznam, a vsi Irci igrajo hitro in ostro. Smo favoriti!« **Mondonico** (trener Torina) o Reykjaviku: »Pripravil sem dve varianti telesne priprave. Zdaj se bom opredelil za mekejšo, da bomo lahko v drugem kolu nastopili spočiti!...«

Jutri in v nedeljo pri TPK Sirena conske selekcije optimistov
Odločilne regate za pot na DP

Jutri in v nedeljo bo pred sedežem TPK Sirena druga in zaključna conska selekcijska regata za nastop na državnem prvenstvu v razredu optimistov. Do sinoči je bilo prijavljenih že 53 posadk, pričakujejo pa jih 70 do 80. Prva preizkušnja je bila prejšnji teden v Chioggi, kjer so opravili tri regate, tokrat jih bo še tri, vsak tekmovalac pa bo na končnem vrstnem redu lahko odšel najslabši rezultat. V boju za uvrstitev na DP je tudi več Sireninih jadrancev. Zlasti dober izhodiščni položaj imata Andrej Močilnih (6. v Chioggi) in Nevio Sabadin (10.), a z dobrimi možnostmi nastopata še Aleš in Katja Omari. V soboto bo start 1. regate ob 12. uri, v nedeljo pa se bo tekmovanje začelo ob 10. uri. Prihodnjo nedeljo pa bo to naše društvo priredilo že tradicionalni Pokal Sirena za razreda europa in laser.

Jadranje na deski

Uspešni nastopi
P. Kralja (Čupa)

Pred nedavnim se je Čupin jadrlec na deski Paolo Kralj udeležil regate

»Adriatic Funboard Cup«, ki je bila v Ravenni, kjer so se zbrali vsi najboljši italijanski surfaši - bilo jih je 93. Dobre vremenske razmere so omogočile organizatorjem izvedbo kar petih preizkušenj v kategoriji course-race, eno preizkušnjo v kategoriji free-tille in eno regato long-distance. Pihal je termični veter, ki je v popoldanskih urah dosegel jakost 6-8 m/sek. Zmagal je Andrea Zinali, medtem ko je Paolo Kralj zasedel na končni lestvici 17. mesto in dobro 5. mesto v preizkušnji Long-distance. V mirnih vodah Marine Julije pa je v nedeljo, 23. junija potekala regata v razredu mistral. Znana švicarska firma je namreč dala na razpolago regatantom 10 popolnoma enakih jadrlnih desk; ob enaki prvovrstni opreml naj bi namreč bolj izstopala sposobnost posameznih deskarjev. Prijavilo se je 18 tekmovalcev, ki so se v skoraj popolnem brezvetrju pomerili na skrajšani progi. Paolo Kralj, član JK Čupa iz Sesljana, je zasedel 2. mesto. Prvi je bil Lazari, tretji pa Moretti. Kot vsako leto se je tudi 4. in zadnja etapa italijanskega prvenstva funbo-

ard odvijala v Torbolah na Gardskem jezeru, ki je znano kot eno izmed najbolj vetrovnih krajev v Italiji. Toda letošnje italijansko prvenstvo se očitno ni rodilo pod srečno zvezdo: že 3. etapa, ki je bila organizirana na Elbi, je odpadla zaradi brezvetrja. Na Gardskem jezeru pa je veter presegal jakost predpisanih 6 m/sek šele dan pred zaključkom etape. Vsekakor je večim organizatorjem uspelo v zadnjih dveh dneh izpeljati 5 preizkušenj v disciplini course-race in dve preizkušnji v disciplini slalom ter tako doseči minimalno število preizkušenj, predvidenih za podelitev naslova italijanskega prvaka. Italijanski prvak 91 v surfanju je postal Gigi Barrella iz Cagliariarija, 2. in 3. mesto pa sta zasedla prvaka iz prejšnjih let Antonello Ciabatti in Luca De Pedrini. V ženski konkurenci pa sta si delili zmago Tržačanka Maurizia Lenardon in mlada Alessandra Sensini. Čupin zastopnik Kralj je obdržal lansko uspešno 31. mesto. (P.K.)

konjske dirke - konjske dirke

1. dirka (Cesena): kaže, da je Lantaka (2) zmogel izničiti začetno penalizacijo. V tej shemi se lahko izkaže tudi močan La Scala (1). Preseneti lahko Likata Effe (X). 2. dirka (Treviso): možna baza s favoritom Lasentalom (1). Od skupine X naj omenimo konja Flyng Fc: številka ni ugodna, a lahko pride na površje. Docteur Vb (2) bi lahko bil za vse trd oreh, če bi takoj povedel. 3. dirka (Montecatini): glede na formo in štartno osnovo je favorit Idi Amin Dada (1), glavni tekmelec pa menda Iralea (X). Obema lahko prekiža načrte Extra Toscano (2). 4. dirka (Taranto): nedavni zmagovalac podobne sheme Iblika Mo (X) lahko spet zmaga. Pozor na Focanteja (1), ki nastopa v nižji kategoriji. Zmogljivosti in položaj na štartu narekujejo, da treba računati na Irida Bella (2). 5. dirka (Taranto): če ne bo zagalopiral, bo zmagal Lobo Feroz (X), ki je med udeleženci daleč najboljši. Fuliver (2) je v dobri formi. Gran volo (1) je imel v svojem zadnjem nastopu smolo, a se tokrat lahko oddolži.

6. dirka (Trst): ob povratku na dirkališče lahko preseneti Gatto d'Assia (1). Esdrecone (X) je v zadnjih dirkah vedno dosegel dobre uvrstitve. Zanesljivo lahko preseneti Effe effe (2).

Dirka tris

V Grossetu bo nastopilo samo 14 konj: Naši favoriti: št.3 Lean Bidder; št.2 Night cloud; št.9 Sovereign fleet. Za sisteme: št.11 So snobish; št.12 Limyra; št.10 Course record.

totip

1. — prvi	2
drugi	1 X
2. — prvi	1
drugi	X 2
3. — prvi	1
drugi	X 2
4. — prvi	X
drugi	1 2
5. — prvi	X
drugi	1 2
6. — prvi	1 2
drugi	X

Naročnina: mesečna 22.000 lir - celoletna naročnina 264.000 lir; v SFRJ številka 10.00 din; mesečna naročnina 230.00 din.

Poštni tekoči račun za Italijo

Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ: žiro račun 50101-601-85845

ADIT 61000 Ljubljana
Vodnikova 133 - Telefon 554045-557185
Fax 061/555343

Oglaš: ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 80.000 lir; finančni in legalni oglaš 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 120.000 lir. Ob praznikih povšek 20%. IVA 19%. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglašni agenciji PUBBLI-EST srl - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

Mali oglaš: 950 lir beseda; smrtnice, zahvale in sožalja po formatu. IVA 19%. Naročajo se v uredništvu Primorskega dnevnika - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-611.

primorski dnevnik

petek, 12. julija 1991

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tlx 460894 - Fax 040/772418
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax 0481/532958
ČEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

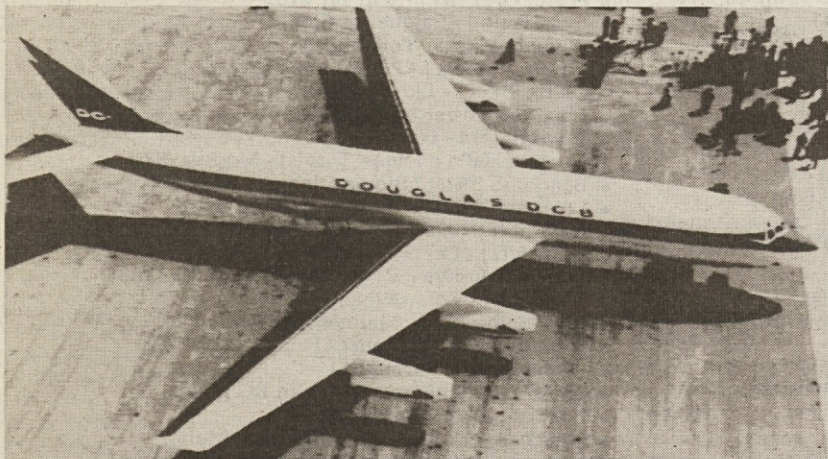
Glavni urednik Dušan Udovič
Odgovorni urednik Vojimir Tavčar

Izdaja ZTT
Tiska EDIGRAF

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Kanadsko letalo DC8 je bilo iz Savdske Arabije namenjeno v Nigerijo Zaradi eksplozije motorja je v plamenih umrlo vseh 261 potnikov in članov posadke

Na posnetku vidimo štirimotorno reaktivno letalo Douglas DC 8, kakršno je včeraj zjutraj eksplodiralo med pristajanjem na letališču v Džidi v Savdski Arabiji in pri tem zahtevalo življenja vseh 261 potnikov in članov posadke (Telefoto AP)

DŽIDA — Nihče od 261 potnikov in članov posadke letala DC8 kanadske družbe Nationair Canada ni preživel nesreče, do katere je prišlo včeraj zjutraj na pristajalni stezi letališča v Džidi, mestu v zahodnem delu Savdske Arabije. Velika večina potnikov je bilo nigerijskih državljanov, in sicer romarjev, ki so se vračali iz Meke in bili namenjeni v nigerijsko Sokoto.

Letalo je okrog 7.30 vzletelo z letališča v Džidi, vendar je moral pilot že po nekaj minutah letalo obrniti in se vrniti proti Džidi, ker se mu je vnel eden od štirih motorjev. Ko je bilo kakih 15 metrov nad pristajalno stezo in so bila kolesa že zunaj, pa se je po pričevanju očividcev letalo nenadoma spremenilo v ognjeno kroglo in z vso silo treščilo na beton.

Dokončni obračun smrtnih žrtev je včeraj popoldne objavila savdska uprava za civilno letalstvo: umrlo je 247 nigerijskih državljanov, ki so bili vsi

romarji, ki so se vračali iz Meke, in 14 članov posadke, med katerimi je bilo 11 Kanadčanov in po en Irec, Britanec in Francoz. Kot rečeno, je bilo letalo, ki je bilo posebna, podaljšana verzija običajnega DC8, last kanadske kompanije Nationair Canada, za romanje v Meko pa ga je bila najela nigerijska družba Hold Trade Service.

Po prvih ugotovitvah preiskovalcev je nesrečo povzročila eksplozija enega izmed štirih letalskih motorjev. Po 15 minutah letenja se je namreč v motorju iz nepojasnjenih vzrokov razvil požar, ki je pilota prisilil k poskusu zasilnega pristanka na letališču v Džidi. Žal se obupni poskus, da bi preprečil tragedijo, pilotu ni posrečil, saj je med pristajalnim manevrom goreči motor eksplodiral, in to v trenutku, ko se je letalo nahajalo komaj 15 metrov nad pristajalno stezo.

Kabinetni svet odobril pokojninsko reformo

RIM — Kabinetni svet je včeraj odobril načrt za reformo pokojninskega sistema ministra za delo Marinija. Podtajnik Cristofori je po koncu več kot enournega sestanka podčrtal pomen tega odloka, še zlasti, ker v Italiji celih 20 let ni bilo mogoče doseči sporazuma za reformo pokojninskega sistema. Marini ima sedaj prosto pot za pogajanja s sindikati in delodajalci, od koder pa je za razliko od političnih krogov že slišati tudi glasna nasprotovanja. Za sindikalno zvezo UIL bodo delavci z Marinijevo reformo kaznovani, medtem ko CGIL vabi Marinija k čimprejšnjemu soočanju s sindikati, če želi uspešno zaključiti svoje težko delo. Sindikat CISL pa je ob reformi, ki jo je predložil njegov bivši generalni tajnik, izrazil previdno pozitivno mnenje.

Pri strmoglavljenju letala v Alabami je izgubilo življenje osemnajst ljudi

BIRMINGHAM — Med silovito nevihto je preteklo noč v bližini Birminghama v ameriški zvezni državi Alabama strmoglavilo dvomotorno letalo »Beechcraft 99«, ki je prihajalo iz Mobila v isti zvezni državi. Letalo je iz še nepojasnjenih vzrokov treščilo na stanovanjsko območje, pri čemer je umrlo 14 njegovih potnikov in štiri osebe na tleh, rešila pa sta se samo pilot in eden izmed potnikov. Ameriška zvezna uprava za civilno letalstvo je nemudoma uvedla preiskavo o vzrokih nesreče, njena glasnica Kathleen Bergen pa je povedala, da kontrolorji poletov niso od Beechcrafta prejeli nobenega klica za pomoč ali kakršnokoli drugo obvestilo, ki bi dalo slutiti, da se letalo nahaja v težavah.

Na sliki (telefoto AP) gašenje razbitin dvomotornega Beechcrafta, ki je strmoglavil v bližini Birminghama v ameriški državi Alabama.

So predsedniku Cossigi res stregli po življenju?

RIM — V času svojega obiska na Madžarskem preteklega 7. julija je bil predsednik republike Cossiga tarča atentata. Madžarska policija namreč razpolaga z dokazi in elementi, ki potrjujejo sum, da je nekdo nameraval napasti Cossigo in njegovo spremstvo, ko je bil namenjen na budimpeštansko pokopališče, kjer se je poklonil spomenu Nagya in Maleterja. V neposredni bližini pokopališča je madžarska policija našla eksploziv in o tem takoj obvestila italijansko predsednikov varnostno službo. Po odstranitvi nevarnosti je obisk na pokopališču potekel mirno.

Vest so v sredo zvečer prebrali v radijskem dnevniku GR 1, včeraj pa jo je potrdilo tudi notranje ministrstvo, ki je po zakonu odgovorno za predsednikovo varnost. Vesti Kvirinal ni ne potrdil ne demantiral. Nekateri člani spremstva so potrdili le, da je

bilo v bližini pokopališča opaziti živahno premikanje varnostnikov, vendar ni nihče pomislil na kaj hujšega. Minister Scotti je na Madžarsko poslal skupino preiskovalcev, ki bodo primer preiskovali z madžarskimi kolegi.

Predsednik Cossiga je na vest reagiral mirno, skoraj šaljivo. »Če bi res počilo, bi nam nemara posvetili kako madžarsko ulico,« je dejal. Vsekakor še meni predsednik, nimam občutka, da bi mi kdo resnično stregel po življenju. Prepričan sem, da je šlo le za demonstrativno dejanje, kajti v sodobni družbi atentati, ki so dobro pripravljene, vselej uspejo. Cossiga se je zahvalil madžarski policiji in vseh varnostnim silam, ki so tako učinkovito posegli, ne da bi pri tem povzročili najmanjši preplah. V pogovoru z novinarji pa je Cossiga še dejal, da bo zadovoljen, če bo preiskava pokazala, da je šlo le za naključje.

Pogajanja Baker-Besmernih Zelena luč za vrh v Moskvi?

WASHINGTON — Po krajšem pogovoru z ameriškim prdsednikom Bushem je sovjetski zunanji minister Besmertnih včeraj začel pogajanja z ameriškim državnim tajnikom Bakerjem in z drugimi funkcionarji washingtonske administracije, tako da bi zgladili še zadnje ovire za podpis sporazuma o omejevanju strateške oborožitve (Start). Prav sklenitev tega sporazuma je ameriški predpogoj za srečanje na vrhu med Bushem in Gorbačovom konec tega meseca v Moskvi.

V Besmertnihovi delegaciji je tudi načelnik generalštaba sovjetske armade Mihail Moisejev, tako da bodo po vsej verjetnosti odpravili še zadnje »tehnične« ovire. Kot je po pogovoru z Bushem navedel Besmertnih, med Moskvo in Washingtonom ni več poli-

tičnih razhajanj, tako da podpis o omejevanju strateških jedrskih raket pogojujeta še dva, ali največ trije »tehnično-vojaški problemi«, ki so v pristojnosti generalov. Te pa naj bi po vsem sodeč v prihodnjih dveh dneh odpravil general Moisejev.

Tudi prdsednik Bush je po sestanku z Besmertnim optimistično poudaril, da je prepričan v pozitivni konec pogajanj Start, tako da se bo lahko v Moskvi sestal z Gorbačovom in z njim izmenjal mnenje »o številnih drugih vprašanjih«.

O nekaterih pa bodo skoraj gotovo spregovorili tudi na prihodnjem londonskem vrhu industrijsko najbolj razvitih držav Zahoda 17. julija, saj bo tudi Gorbačov odpotoval v London, kjer se bo sestal z zahodnimi voditelji.

Madžarska vlada bo Cerkvi vrnila zaplenjeno premoženje

BUDIMPEŠTA — Madžarski parlament je z večino glasov sklenil, da cerkvenim oblastem vrne vse nepremičnine, ki jih je komunistični režim zaplenil od leta 1948 dalje. Zakon je parlament odobril dober mesec pred papeževim obiskom na Madžarskem. Zakon predvideva vrnitev predvsem poslopij in zemljišč, vendar ne obdelanih površin. Cerkve raznih veroizpovedi bodo dobile nazaj samostane, bolnišnice in šolska poslopja. Pred nacionalizacijo je imela madžarske cerkve skoraj 70-odstotno nadzorstvo nad izobraževanjem.

Največ nepremičnin bodo vrnili katoliški cerkvi, ki ima tudi največ vernikov, približno pet milijonov na deset milijonov prebivalcev. Kalvinistov je dva milijona, luterance in evangeličane pa je le pol milijona.

Tragična otrokova igra

NEAPELJ — Draguljar Mariano Vadalà gotovo ni mislil, da bo imela njegova neprevidnost tako tragične posledice. V krojačnici Cira Noie si je hotel pomeriti novo obleko, zato je pištolo, ki jo je običajno nosil za pasom, položil na kavč. Orožje je pritegnilo pozornost štiriletnega krojačevega vnuka Cira; pištolo je vzel v roke in cev obrnil proti sebi

pri tem pa je pritisnil na petelina. En sam strel je bil za otroka usoden. Vadalà je orožje redno kupil in prijavil, kljub temu pa je sodstvo odločilo, da ga prijavi zaradi nepozornosti pri upravljanju orožja. Draguljar je tudi sicer poštenjak, saj ni nikoli imel opravka z oblastjo, v krojaški delavnici Cira Noie pa je bil redna stranka.

CTO

CERTIFICATI DEL TESORO CON OPZIONE

● CTO so 6-letne obveznice s koriščenjem 19. 6. 1991 in zapadlostjo 1. 6. 1997.

● Lastniki imajo možnost zahtevati predčasno izplačilo obveznic med 19. in 29. julijem 1994 s tem da že med 19. in 29. majem 1994 predhodno vložijo zahtevo pri filiali bančnega zavoda Banca d'Italia.

● CTO dajejo letno 12% bruto obresti v dveh posticipiranih šestmesečnih obrokih.

● CTO bodo dodeljeni po marginalnem sistemu (asta marginale), ki se nanaša na ceno ponudbe.

● Obveznice lahko varčevalci rezervirajo pri okencih Banca d'Italia ali pri bančnih zavodih do 13.30 dne 12. julija.

● Obveznice se koristijo s 19. junijem, 1991 in zato je treba ob vplačilu, 17. julija doplačati poleg cene iznešene na dražbi tudi dozorele obresti na kuponu brez kakršnekoli provizije.

● Obveznice so v ponudbi v svežnjih po minimum 5 milijonov.

Rok rezervacije do 12. julija

Minimalna cena dražbe %	Rok izplačila	Maksimalni letni donos bruto %	neto %
98,55	3. leto	12,99	11,33
	6. leto	12,73	11,10

Odkupna cena in dejanski donos bosta objavljena s tiskovnim sporočilom.